

PRIMORSKI DNEVNIK
Je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 233 (13.171)

Trst, četrtek, 20. oktobra 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Z nezaupnico CK predstavniku Srbije Dušanu Čkrebiću

Resno opozorilo Miloševiću

*Centralni komite je s tajnim glasovanjem potrdil zaupanje vsem ostalim članom predsedstva
O odpoklicu članov ZK Kosova Vlasija, Široke in Dolaševića bodo govorili na 19. seji CK
Pomirljiva stališča slovenskih predstavnikov - V teku seja, posvečena ustavnim spremembam*

Nekdanji jugoslovanski obrambni minister Nikola Ljubičić v pogovoru s predsednikom srbske partije Slobodanom Miloševićem med včerajšnjo 17. sejo centralnega komiteja ZKJ, ki je Miloševiću izglasoval resno opozorilo (AP)

BOGO SAMSA

BEOGRAD — Ob 15. uri so člani CK pričeli glasovati o zaupnici članom predsedstva in vse je kazalo, da bo rezultat znan okoli 16. ure. Toda seja se je utrujeno vlekla vse do 18. ure, ko jo je predsedujoči Stipe Šušar nenadoma prekinil in sklical kratko sejo predsedstva. Živčnost v dvorani je naraščala in očitno je bilo, da je

V Beogradu ne bo sobotnega shoda

BEOGRAD — Kot je bilo pričakovati glede na dokaj mirne tone razprav na 17. seji CK, napovedanega beograjskega shoda, na katerem naj bi o Kosovu spregovorili milijonu ljudi, za zdaj ne bo. Zborovanje, ki so ga sicer neuradno napovedali za 22. oktober, bodo mestni organi sklicali prek posebnih proglašev, so sporočili z mestne Socialistične zveze.

rezultat glasovanja presenetljiv in politično pomemben.

Točno ob 18.30 je predsednik volilne komisije prebral rezultate. Devet članov predsedstva je prejelo dovolj glasov in s tem tudi zaupnico, medtem ko ni prejel zaupnice predstavnik srbskega vodstva Dušan Čkrebić. Na 158 članov CK jih je glasovalo 146, izid pa je bil naslednji: Štefan Korošec 129 (Slovenija), Ivica Račan 129 (Hrvaška), Stipe Šušar 126 (Hrvaška), Iva Brigić 128 (BiH), Radislav Gačić 125 (Srbija), Dušan Čkrebić 68 (Srbija), Vasilij Tupurkovski 128 (Makedonija), Milan Pančevski 86 (Makedonija), Vidoje Žarković 112 (Črna gora), Marko Orlandić 128 (Črna gora).

Politično sporočilo glasovanja je bilo jasno: večina članov CK je glasovala proti Slobodanu Miloševiću, ne pa proti Srbiji. Zaupnice namreč ni prejel Miloševićev človek Čkrebić, medtem ko je Radislav Gačić, prav tako član srbskega CK in delegat Srbije v predsedstvu, prejel 125 glasov. Poudariti velja, da je Gačić nasprotnik sedanjega vodstva srbskega CK.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Šušar tujim novinarjem

BEOGRAD — Takoj po dramatičnem glasovanju na zasedanju Centralnega komiteja je predsednik Stipe Šušar dobri dve uri odprto in brez ovinkarjenja odgovarjal na številna vprašanja tujih časnikov na tiskovni konferenci, ki je bila v mednarodnem tiskovnem centru. »Izredno sem utrujen,«
je dejal, »včeraj sem ves dan vodil sejo, ponoči sem pisal poročilo o kadrovskih spremembah, sedaj prihajam z razburjivega zaključka zasedanja.«
Časnikarjem se je zahvalil za njihova poročila in za prijateljski odnos do Jugoslavije. »Mnogi se sprašujejo, če bo Jugoslavija razpadla, če bo socialna eksplozija privedla do državljanske vojne, kdo in kako se bori za oblast. Zato niste krivi vi, je dejal časnikarjem, temveč mi, ki radi pretiravamo. Stvari niso tako nevarne. Jugoslavija ne bo razpadla, je še kar trdna. Bilo je mnogo shodov in mnogo kričanja, toda ni padla niti ena človeška glava. Tudi po svetu nihče ne želi, da bi Jugoslavija izginila.

V Jugoslaviji si ustvarjajo mite o sejah, tudi od tega zasedanja smo preveč pričakovali. V resnici pa spreminjajo stvari ljudje, ko delajo. To je bila normalna seja, pa čeprav precej pomembna. Mnogo smo govorili, naredili pa smo nekaj korakov naprej. Prvič bomo temeljito prenovili centralni komite in to po normalnem demokratičnem postopu. Sprejeli smo odstop štirih članov predsedstva in nato glasovali o zaupnici ostalim članom. Rezultat je znan. To je začetek nove prakse, ki mora postati normalna.

Nato je na številna vprašanja novinarjev povedal, da bo v četrtek na Kosovem polju manifestacija v podporo zaključkom seje in da bo na manifestaciji prisoten član predsedstva Orlandić in kljub temu, da ni pri najboljšem zdravju, tudi predsednica kosovskih komunistov Kačusa Jassari.

Nekega ameriškega novinarja je zanimala ocena ostrega nastopa Miloševića, ki je preprečil pogumni in moralno upravičeni odstop člana predsedstva Čkrebića, ki ni prejel dovolj glasov. Šušar je odgovoril, da se Milošević pač še ni navadil na takšne demokratične postopke, ker se je to prvič zgodilo. (bs)

Le nekaj dni po strmoglavljenju ugandskega letala pri Fiumicinu

Tragično jutro indijskega letalstva V dveh nesrečah umrlo 164 potnikov

NEW DELHI — Včerajšnji dan bo ostal zapisan v črni knjigi indijskega civilnega letalstva. Med sedmo uro zjutraj in deveto sta strmoglavili dve potniški letali, boeing 737 druge najpomembnejše indijske letalske družbe Indian Airlines, ki je letel na progi New Delhi-Bombay, s 130 potniki in petimi člani posadke na krovu, in fokker manjše družbe Vajudoot, s 31 potniki in tremi člani posadke.

Boeing je strmoglavlil v neposredni bližini pristajalne steze letališča Ahmedabad v zvezni državi Gudžarat. Nesrečo je preživelo pet oseb, njihovo zdravstveno stanje pa je izredno zaskrbljujoče. Druge nesreče, do katere je prišlo na gričevnatem območju pri Guwahatiju v zvezni državi Asam, pa ni preživel nihče.

Le nekaj dni po tragediji pri Fiumicinu se je v Indiji ponovila dinamika letalske nesreče, ki je v Italiji terjala 132 žrtev (včeraj je namreč umrl eden od hudo ranjenih potnikov ugandskega boeinga). Nad letališčem pri Ahmedabadu je gosta megla bremenila vidljivost pilota, ki je dvakrat skušal pristati, a mu ni uspelo, pri tretjem poskusu pa je letalo strmoglavilo. Tudi indijski boeing je bil nekoliko zastarel (zgradili so ga pred 17 leti), šele podrobna analiza črnih škatel pa bo lahko pojasnila, kako je do nesreče sploh prišlo. Slabo vreme je menda povzročilo tudi drugo letalsko nesrečo, saj je nad letališčem Guwahati razsajal vihar, ki je fokkerju onemogočil pristanek.

NA 2. STRANI

Arhivski posnetek boeinga 737 indijske letalske družbe Indian Airlines

(Telefoto AP)

Nogomet: kvalifikacije za SP

Jugoslavija
izenačila
na Škotskem

Nogomet: prijateljska tekma

Tesna zmaga
»azzurrov«
proti Norveški

NA 10. STRANI

Vprašanje ni več zgolj tehnično, temveč je dobilo politične razsežnosti Omejitev hitrosti bo Ferrija drago stala

RIM — Vprašanje omejitve hitrosti na italijanskih cestah se že toliko časa kuha v političnem loncu, da bo vsak čas prekipelo, ne da bi se do dobrih polemikah smo natanko tam, kjer smo bili na začetku poletja, ko je minister Ferri prišel na dan z znanim odlokom. Razlika je samo v tem, da je medtem tako naraslo nezadovoljstvo v političnih vrstah, da se lahko vsak čas sprevrže v odkrit politični spopad. Pa ne samo med vladno večino in opozicijo, temveč tudi med nekaterimi silami vladne večine. Nekateri že odkrito terjajo Ferrijevo glavo. Vsestranski tajnik liberalne stranke Altissimo je včeraj sklical svoje ožje sodelavce v poslanski zbornici in nato izdal kratko tiskovno noto, v kateri je rečeno, da »vprašanje omejitve hitrosti ne more biti prepuščeno na milost in ne milost nekemu ministru, s katerim se večina ne strinja, in to mora minister seveda upoštevati«. Še bolj odkrit je bil v tem pogledu predsednik komisije za prevoze v poslanski zbornici, socialist Testa, ki je dal jasno razumeti, da je odstop z ministri-

skega položaja edini izhod za Ferrija, ki mu je zbornica predsinočnim izrazila nezaupnico, s tem da so vsi podpisniki enotne resolucije umaknili podpis.

Kaj se je predvčerajšnjim pravzaprav zgodilo? Vse skupine so se dogovorile za enotno resolucijo, v kateri pa je bilo v bistvu rečeno to, da je treba omejitev hitrosti na italijanskih cestah prilagoditi poprečju najvišjih hitrosti, ki veljajo za evropske ceste. Tu se je seveda takoj vnela bitka. Minister Ferri je dal v preteklih dneh več izjav, iz katerih izhaja, da je poprečje najvišjih hitrosti v Evropi 114 km na uro. To je razsrdilo nekatere večinske stranke, ki se zavzemajo za višje hitrosti. Ministru so očitali, da je pri izračunavanju poprečja upošteval tudi omejitve hitrosti v San Marinu in v Grčiji, kjer sploh nimajo avtocest. Posledica Ferrijevih izjav je bila, da so na predsinočnji seji poslanske skupščine, ki bi morala glasovati o skupni resoluciji, nekateri podpisniki resolucije preklicali svoj podpis. Po zmešnjavi, ki je nastala

v dvorani, so preklicali podpise še ostali podpisniki z zahtevo, naj vso zadevo premaknejo nazaj v komisijo ter začnejo znova z razpravo. Na ta način seveda ni moglo priti do glasovanja.

Sedaj bo treba poiskati nove rešitve. Poslanci KD, PSI in PRI so včeraj že predložili v komisiji novo resolucijo, v kateri predlagajo omejitve hitrosti na 110 km na uro za avtomobile do 1100 kubikov ter 130 km na uro za vse druge avtomobile, ne glede na praznike ali delavnike.

S strani opozicijskih sil pa je nekako za vse komentiral dogajanje zadnjih dni v zvezi s tem problemom komunistični senator Lucio Libertini, ki je v stranki zadolžen za problematiko prevozov. »Vlada se z igrakanjem okrog desetih kilometrov več ali desetih kilometrov manj samo smeji, medtem ko ni sposobna niti tega, da bi zagotovila spoštovanje obstoječega cestnega reda, in medtem ko je sistem prevozov v razsulu in ko je finančni zakon upustošil javni prevozni sektor.«

DUŠAN KALC

Z nekajurno razliko strmoglavili dve potniški letali

Neugodne vremenske razmere najbrž vzrok obeh hudih letalskih nesreč

Devet let letalskih tragedij

RIM — V zadnjih osmih letih je zgodovina svetovnega letalstva zabeležila približno trideset res hudih nesreč, negativni rekord trčev pa ostaja še vedno obračun trčenja dveh boeingov v Tenerifeju, ko je leta 1977 umrlo 612 oseb.

1980 - 21. januarja - 129 mrtvih pri Teheranu (Iran)

- 25. aprila - 146 mrtvih pri Tenerifeju (Španija)

- 7. julija - 163 mrtvih pri Alma Ati (SZ)

- 19. avgusta - 303 mrtvi v Riadu (Saudska Arabija)

1981 - 1. decembra - 178 mrtvih pri Ajacciu (Francija)

1982 - 26. aprila - 112 mrtvih pri Jangsiju (Kitajska)

- 8. junija - 135 mrtvih pri Fortalezi (Brazil)

- 6. julija - 163 mrtvih pri Moskvi (SZ)

- 9. julija - 118 mrtvih pri New Orleansu (ZDA)

1983 - 11. julija - 118 mrtvih pri Cuenci (Ekvador)

- 1. septembra - 269 mrtvih v Japonskem morju

- 23. septembra - 111 mrtvih pri Dubaju (Zvezni arabski emirati)

- 7. novembra - 126 mrtvih pri Lubangu (Angola)

- 27. novembra - 185 mrtvih (11 preživelih) pri Madridu (Španija)

1984 - 15. oktobra - 150 mrtvih pri Omsku (SZ)

1985 - 23. junija - 148 mrtvih pri Bilbao (Španija) in 329 mrtvih v Atlantskem oceanu pri Irski

- 3. avgusta - 152 mrtvih (8 preživelih) pri Dallasu (ZDA)

- 12. avgusta - 520 mrtvih (4 preživele) pri Tokiu (Japonska)

- 12. decembra - 256 mrtvih v Kanadi

1986 - 31. marca - 166 mrtvih pri Ciudad de Mexico (Mehika)

1987 - 9. maja - 183 mrtvih pri Varšavi (Poljska)

- 16. avgusta - 161 mrtvih pri Detroitu (ZDA)

- 29. novembra - 159 mrtvih v Indijskem oceanu

1988 - 19. januarja - 108 mrtvih pri Chongquingu (Kitajska)

- 17. marca - 140 mrtvih pri Zulii (Kolumbija)

- 3. julija - 290 mrtvih v Perzijskem zalivu

NEW DELHI — V zgodovini indijskega letalstva ne pominjajo tako katastrofalnega dne, kot je bil včerajšnji. V časovnem razmahu treh ur sta strmoglavili dve letali, obračun obeh nesreč pa je 164 mrtvih in 5 hudo ranjenih preživelih.

Do prve nesreče je prišlo približno petnajst minut pred 7. uro. Boeing 737 letalske družbe Indian Airlines je strmoglavil nedaleč od letališča Ahmedabad v zvezni državi Gudžurat. Njegov pristanež je bil najavljen za 6.40, ob 6.35 pa je kontrolni stolp izgubil sleherni stik s pilotom. Potniški jet je letel na progi Bombay—New Delhi, letališče Ahmedabad pa je bila vmesna postaja po prvih 85 minutah leta.

Indijski letalska nesreča je po svoji dinamiki presunljivo podobna oni, ki se je pred dnevi pripetila pri Fiumicinu. Tudi tokrat je bil pilot v težavah zaradi goste megle, ki je močno ovirala pristajalne manevre. Indijski pilot, prav tako kot njegov ugandski kolega, se je skušal dvakrat približati pristajalnemu stezam, ko se je manevra lotil v tretje, pa je letalo strmoglavilo. Tragedija se je odigrala v nekaj sekundah. Potniško letalo se je pričelo spuščati proti pristajalni stezi, iz še nepojasnjenih razlogov pa je ubralo napačni zračni koridor in se spustilo 5 kilometrov stran od letališke steze.

Preden je boeing treščil ob tla, se je zapletel v žice visoke napetosti, a je po srečnem naključju preletel večjo

vas in strmoglavil v neposredni bližini mestne industrijske cone, ki je bila zaradi zgodnje jutranje ure še prazna. Na strmoglavljenem letalu se je vnel silovit požar, ki je v nekaj minutah popolnoma uničil trup boeinga.

Na kraj nesreče so prvi prihiteli prav prebivalci bližnje vasi, ki so skušali nuditi prvo pomoč preživelim. Trupla nesrečnih potnikov (med temi tudi pet otrok) in članov posadke so ležala tudi kilometer stran od razbitin boeinga, reševalcem pa je iz ognjenega objekta uspelo rešiti pet oseb, ki se trenutno borijo za življenje v kliničnih centrih.

Le nekaj ur kasneje je iz Indije odjeknila vest o drugi letalski nesreči. Nedaleč od letališča Guwahati v zvezni državi Asam je padlo potniško letalo fokter 27 manjše letalske družbe Vajudoot, ki leti običajno na krajših notranjih progah. Med potniki in člani posadke ni bilo preživelih, število žrtev včerajšnjih letalskih nesreč v Indiji je tako malo pred deveto uro naraslo na 164. Tudi nad letališčem Guwahati je v času, ko bi bil moral pristati fokter, razsajal vihar. Alarm so sprožili kontrolorji poletov, ki so izgubili stik s pilotom potniškega letala, razbitine fokterja pa so lokalizirali le nekaj ur kasneje s pomočjo helikopterjev, ki so preleteli široko gričevnato območje.

ZRN odložila plačevanje jugoslovanskega dolga

BONN — ZRN in Jugoslavija sta včeraj sklenili sporazum o odložitvi 312 milijonov mark jugoslovanskega dolga ZRN, ki zapade v izplačilo od aprila letos do druge polovice prihodnjega leta.

Do leta 1994 so odložili odplačilo glavnice in obresti razvojnih kreditov, ki jih je v začetku sedemdesetih let ZRN odobrila Jugoslaviji v okviru pomoči v kapitalu in komercialnih posojilih, ki jih je »pokrila« agencija Hermes. To je zahodnonemška državna ustanova za zavarovanje izvoznih poslov.

Zahodnonemško-jugoslovanski sporazum je četrti v vrsti dvostranskih aranžmajev Jugoslavije z državnimi upnicami in sicer na podlagi dogovora, doseženega v Pariskem klubu držav posojilodajalk 13. julija letos. V krogih jugoslovanske delegacije izražajo zadovoljstvo, zlasti zaradi ugodnih pogojev odplačila odloženih terjatev. S tem v zvezi govorijo o pripravljenosti in razumevanju vlade ZRN na področju finančnega sodelovanja z Jugoslavijo. V ZRN pa poudarjajo, da je dvostranski sporazum del širše mednarodne akcije podpore, ki so jo zastavili letos spomladi in ki naj bi obkrožila razbremenila Jugoslavijo finančnih obveznosti. (dd)

Določili odlagališča za odpadke s Karin B

RIM — Modena, Ferrara, Parma in Piacenza so mesta, v katerih bodo shranili industrijske odpadke, ki jih prevažala ladja Karin B, dokler jih ne bodo uničili. Zahodnonemška ladja je še vedno zasidrana v Livornu. To je na včerajšnji tiskovni konferenci sporočil predsednik deželne sveta Emilije-Romagne Luciano Guerzoni. Predsednik deželne sveta je obenem komisar *ad acta* za ladjo Coco, ki pluje iz Nigerije in ki naj bi prispela v ravensko pristanišče. Guerzoni je povedal, da bodo v dveh mesecih ugotovili točno sestavo odpadkov. Po klasifikaciji bodo za skladiščenje potrebovali kakih 14 mesecev, nakar bi morali strupene odpadke uničiti. To delo in katalogiranje, za skladiščenje in uničenje odpadkov bodo po prvih izračunih porabili več kot 6 milijard lir.

V apuljski Manfredonij pa so včeraj organizirali protest proti morebitnemu prihodu ladje Deep Sea Carrier, ki ima na krovu industrijske odpadke in s kemikalijami prepojeno zemljo iz nigerijskega odlagališča v Koku. Zaprti so bili vsi uradi, trgovine in šole, več tisoč ljudi pa je protestiralo v povorki po mestnih ulicah. Deep Sea Carrier je še vedno zasidrana na odprtem morju pred Augusto in čaka na dovoljenje, da raztovori dva tisoč ton strupenih odpadkov. Nigerije pa še ni zapustila ladja, ki prevažala nadaljnjih 1.500 ton zemlje, na kateri so skladiščili strupene odpadke. Ko bo ta priplula v Italijo, se bodo zapletli bržkone ponovili.

Protiizraelski atentat v Libanonu

BEJRUT — S 150 kilogrami natrpan avtomobil je včeraj popoldne na jugu Libanona razdeljal konvoj izraelske vojske. Zaenkrat še ni znano, ali je avtomobil vozil samomorilec ali pa so eksplozijo sprožili z daljinskim upravljačem. Kakorkoli že, je v atentatu umrlo pet izraelskih vojakov, 11 pa jih je bilo hudo ranjenih. Do atentata je prišlo severno od izraelsko-libanonske meje v tamponskem pasu, ki ga Izraelci neposredno nadzorujejo oziroma so ga delno dali v zakup enotam krščanskega libanonskega odpadniškega majorja Lahada. Te dni so krožile govorice, da major namerava na tem območju enostransko proglasiti samostojno republiko Južni Libanon.

Odgovornost za atentat je že včeraj v Bejrutu prevzela proiranska organizacija Islamsko odporništvo. Novico o atentatu je sporočila radijska postaja Glas Libanona in glasnik enot modrih čelad UNIFIL, ki so nameščene na jugu države.

Plastične vrečke bodo obdavčene

RIM — Italijanski državljani bodo morali plačati za vsako plastično vrečko poleg nabavne cene še 100 lir posebnega davka. Ta sklep je včeraj z veliko večino sprejela komisija za okolje poslanske zbornice. Proti uvedbi posebnega davka je namreč bilo le 5 od 27 članov komisije. Na seji so tudi sprejeli tekst vladnega odloka o skladiščenju in uničenju industrijskih odpadkov, dokončno besedo pa bodo imeli poslanci.

Predlog za uvedbo posebnega davka na plastične vrečke je predložil poslanec zelenih Michele Boato. Podprli so ga še komunisti, socialisti, liberalci, radikalci, predstavniki MSI in del KD, ostali demokristjani so se namreč ogreli za obdavčenje celotne proizvodnje plastike in ne le plastičnih vrečk. Ob koncu glasovanja je Boato podčrtal plebiscitarni sklep komisije, ki se je odločila »za omikano izbiro, ki lahko bistveno omejuje negativen vpliv, ki ga ima plastika na okolje in na človeka«. Po njegovem je sklep komisije za okolje zgodovinski, saj se bo Italija postavila na isto raven industrializiranega sveta, ki se je že odločil za povratek k tradicionalni, neonesnažujoči uporabi papirnatih vrečk in starih torb za nakupe. Svoj piskrček je dodal tudi liberallec Del Lorenzo, ki je dejal, da se z uvedbo posebnega davka zaključuje boj, ki se je pričel že takrat, ko je bil prav on minister za okolje. Po novem bo tudi od leta 1991 prepovedana izdelava vrečk, ki se v naravi ne razgradijo.

Po pozitivni oceni glede odloka o industrijskih odpadkih je minister za okolje Ruffolo izrazil zadovoljstvo in je posredno polemiziral s tiskom, ki je »prvenstveno ovrednotil predvsem davek na plastične vrečke«, ne pa odloka o industrijskih odpadkih. Vprašanje industrijskih odpadkov je namreč po njegovem važnejše, saj se le-teh letno nagrmadi od 30 do 40 milijonov ton.

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

Resno opozorilo Miloševiću

Sledilo je nekaj mučnih trenutkov. Čkrebić je takoj odstopil rekoč, da je to njegova moralna dolžnost in morda cena za uspešno delo centralnega komiteja. Slobodan Milošević pa je v ostrem tonu pribil, da glasovanje nima prave veljave, ker forumske odločitve niso pomembne in je treba preveriti mnenje baze. To bodo naredili v prihodnjih dneh, ko bodo s članstvom ocenili Čkrebićevo delo. Povedal je tudi, da srbski CK podpira in popolnoma zaupa Čkrebiću. Sledilo je nekaj pomirjevalnih izjav Slovenca Hafnerja in predsednika vlade Mikulića, nato pa je Milošević še enkrat posegel in predlagal, naj Čkrebić prekliče odstop, o katerem naj bi razpravljali na prihodnji seji CK. Ta predlog je bil tudi sprejet.

Zaupnica predsedstvu in izid glasovanja sta izredna politična dogodka. Predvsem sta posledica napadov in zaostrenih odnosov, ki jih ustvarja srbsko vodstvo. Na zasedanju CK je postalo očitno, da se vse ostale organizacije komunistov upirajo takšnim metodam in da je Milošević s svojo izzivalno politiko v Jugoslaviji osamljen. Ob procesu zaostrovanja pa je treba tudi podčrtati pomirjevalno politiko Slovencev in zlasti spravni predlog Dolanca, ki je menil, da se lahko glasuje javno, če se neha s stalnimi napadi na predsedstvo in z mitingi. Predlog ni prodril, ponovno ponujena roka pa je najbrž resnični razlog, da CK včeraj ni sprejel Čkrebićevega odstopa in bo o njem ponovno razpravljaj. Vse vezi niso pretrgane, možno pa je, da se ob ponovnem tajnem glasovanju obnovi včerajšnja velika večina, in to v še bolj zaostreni obliki.

Pred glasovanjem o zaupnici pa je CK sklenil, da ne bo nobene čistke, nobenih kazni, nobenega preganjanja

članov Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Izvedena bo temeljita preosnova za večjo učinkovitost. Centralni komite ZK Jugoslavije se je odločil za demokratično in legalno metodo, za spoštovanje statutarnih določil, zavrnil množične shode, preverjanja, sestavljanja seznamov ljudi, ki bi morali izginiti s političnega prizorišča zaradi klevet, obtožb in zmerjanj. Nobenega hitrega postopka, nobenega uličnega pritiska. Za zamenjavo ljudi v Centralnem komiteju ZK Jugoslavije so pristojna vodstva republik in pokrajin. Predviden je točen postopek, katerega bodo spoštovali.

To pa seveda ne pomeni, da se ne bo nič spremenilo. Prav nasprotno, zamenjali bodo tretjino vseh članov, kot omogoča statut. Predsednik Stipe Šušar je navedel kriterije, po katerih naj pride do zamenjav, in na prvo mesto postavil nezdružljivost pripadnosti CK z državnimi in drugimi družbeno-političnimi funkcijami. Torej v soglasju s celotno razpravo in z zahtevo, da se loči država od partije, to je v skladu s celotno preosnovo Zveze komunistov in družbeno-političnega sistema. 34 članov centralnega komiteja je v državnih in drugih funkcijah in bodo torej avtomatično izpadli. Naslednji kriterij se nanaša na ljudi, ki želijo sami odstopiti zaradi zdravstvenih in drugih razlogov. Šele na koncu je Stipe Šušar tudi omenil možnost preverjanja odgovornosti v primerih, ko gre za človeka, ki ni izpolnil dolžnosti.

Šušar je ostro zavrnil trditve, da v CK nameravajo izvesti čistko, prav tako ne bodo iskali grešnih kozlov, saj člani CK niso korumpirani ali privilegirani oblastniki. Velika večina ima nizke dohodke, zelo redki vikende ali kakršnokoli drugo premoženje.

Po daljši razpravi so bili ti kriteriji sprejeti, kar pomeni, da bodo sedaj centralni komiteji republik, pokrajin in armade sestavili kandidatne liste, ki bodo vključevale ljudi iz proizvodnje, znanstvenike in strokovnjake. Za vsako mesto bo več kandidatov. Volitve bodo tajne. To delo bodo centralni komiteji republik, pokrajin in armade opravili v mesecu dni, čez mesec in pol pa bodo nove člane potrdili na novi seji CK.

Centralni komite je zavrnil hitri postopek izključevanja iz CK in ugotavljanja politične odgovornosti treh članov kosovskega pokrajinskega vodstva Zveze komunistov za razmere na Kosovu. Na mitingih in kasneje na sejah CK Srbije so namreč formalno zahtevali, da se iz CK izključijo Azem Vlasi, Kolj Široka in Svetislav Dolašević, češ da so oportunisti in da so krivi za slabe razmere v pokrajini. CK je ustanovil delovno komisijo, ki naj o tem razpravlja, in na zahtevo črnogorskega predstavnika vanjo vključil tudi predstavnika albanske narodnosti. Vlasija, Široko in Dolaševića je odločno branila predsednica kosovskih komunistov, sami pa so zavrnilli vse obtožbe in dejali, da so se vedno borili proti agresivnosti albanskega iredentizma, opozorili pa so tudi na škodljivo vlogo srbskega nacionalizma. Ustanovljena je bila delovna skupina, ki bo na zahtevo Bosne in Hercegovine ugotovila morebitno odgovornost Munira Mesihe glede afere Agrokomerc. CK je brez razprave sprejel odstop štirih članov predsedstva: Franca Šetinca, Milanka Renovice, Boška Krunića in Kolja Široke.

Takoj po zaključku 17. seje centralnega komiteja se je začelo 18. zasedanje, ki je v celoti posvečeno vprašanju ustavnih sprememb.

Italijanski tisk dvomi o trdnosti kompromisa

Dvoboj v Beogradu; Razklana Jugoslavija; Okrog Miloševića odkrit spopad v partiji; Beograd - zmagal je strah; Beograd - »plenum« se utaplja v poplavi besed. Veliki naslovi na prvih straneh časopisov odražajo pozornost in zaskrbljenost, s katero italijanski časopisi v zadnjih časih spremljajo dogajanje v Jugoslaviji. Skoraj ga ni lista, ki ne bi včeraj posvetil sosednji državi glavnega članka na prvi strani, marsikateri list pa je poročil iz Beograda dodal še komentar.

Tako Enzo Bettiza v turinski La stampa ugotavlja, da je plenum zaenkrat onesposobil peklenski stroj, katerega eksplozija je bila tempirana za 17. oktober. Ob naskoku srbskih množic, ki jih je podžigala spretna demagogija Slobodana Miloševića, ugotavlja Bettiza, CK ni napravil samomora in ni dopustil srbskemu voditelju, da bi spremenil plenum v proces proti vsemu, kar ni srbsko. Miloševićev pohod na vrh oblasti je bil trenutno zaustavljen, ne pa povsem preprečen. Vprašanje pa je, dodaja Bettiza, do kdaj bo trajalo premirje med enako odločnimi petdesetletniki, saj tako premirje sloni na krhkih temeljih postopnega utrjevanja srbske suverenosti nad Vojvodino in Kosovom ob zaščiti avtonomije ostalih republik.

Vprašanje pa je, nadaljuje Bettiza, ali bo srbski tribun čez nekaj dni lahko skočil s »žovinističnega psa«, ki ga je sam nahujskal proti državnim institucijam. Preuranjeno je ugibati, kdo bo zmagal, saj v Jugoslaviji plamtih hud požar. Dejstvo je, da smo priča koncu Titove dediščine in imobilizma, ki je sledil njegovi smrti. Milošević je to storil tako, da je po eni strani vtaknil roko v maršalov plašč, po drugi pa pognal stroj, ki ruši njegovo dediš-

čino. In to v najbolj nestabilni, nemirni in nasilni evropski državi. Zato se z Economistom vprašujemo, ali ne bo postala Jugoslavija država, v kateri se bo začela rušiti pojaltska Evropa.

Giorgio Signorini pa v Repubblica poudarja, da je v zadnjih letih večkrat osebno slišal voditelje ZKJ tehtno analizirati slabosti Jugoslavije. Njihove besede pa so ga vselej presenečale, saj se je zdelo, da ima opravka z voditelji opozicijske stranke, ne pa partije, ki štirideset let vodi državo. To protislovje pa je predvsem posledica težave uveljavljanja strogih ekonomskih ukrepov v federaciji, ki je tipičen balkanski otrok, zveza nasprotujočih si narodov, gospodarstev in kultur. Strah in politična sklerozna sta v letošnji jeseni nekdanje tresljaje spremenila v pravi potres. Na plenumu so se spopadli ljudski tribun Slobodan Milošević, zmerni reformator Stipe Šušar in zastavonoša najbolj liberalnega krila Milan Kučan. Kompromis, ki je bil dosežen, je sicer zaustavil eksplozivni val srbskega nacionalizma, izmučena ZKJ pa se bo morala spoprijeti z vsemi gospodarskimi in družbenimi problemi, ki sestavljajo zmes jugoslovanske krize, ne da bi dokazala politično sposobnost obvladovanja krize same. Kriza je bila morda zaustavljena, vprašanje pa je, do kdaj.

Ostali časopisi se v bistvu omejujejo na poročanje o zasedanju plenuma. Vsi nakazujejo možnost kompromisa med liberalno in centralistično strujo v ZKJ, kot Stampa in Repubblica pa se vsi brez izjeme sprašujejo, do kdaj bo kompromis zdržal in ali bo pomagalo dejstvo, da se partija osvobaja etatizma ter spet prevzema naravno vlogo tolmača družbenega ozračja in idejne sile.

Ocene trgovskega sodelovanja z Italijo

Jugoslavija ustvarila presežek v maloobmejni blagovni menjavi

KOPER — Visok presežek v maloobmejni blagovni menjavi po Tržaškem in Goriškem sporazumu, predvidene spremembe v zakonu o prometu blaga in storitev s tujino, administrativne ovire pri delu brezcarinskega poslovanja te menjave in vrsta drugih operativnih nalog so bile poglavitne teme, s katerimi so se spopadli člani odbora za maloobmejno sodelovanje z Italijo iz Gospodarske zbornice Jugoslavije.

Tako ugodne blagovne menjave z Italijo nasploh jugoslovansko gospodarstvo še ni ustvarilo. Že v devetih mesecih je znašala 2,3 milijarde dolarjev, kar je za 20,5 odstotka več, kot v enakem minulem obdobju. Do konca leta pa naj bi ta

menjava znašala kake tri milijarde dolarjev, kar bi bil verjetno svojevrsten rekord. Še lepše zveni podatek, da je Jugoslavija ustvarila v menjavi z Italijo tudi trgovinski presežek, ki je znašal v devetih mesecih 407 milijonov dolarjev.

Jugoslavija je izvozila za 1,35 milijarde dolarjev ali 31,5 odstotka več, uvozila pa 948 milijonov dolarjev, ali le 7,6 odstotka več. Ni treba posebej poudarjati, da je Italija najpomembnejši partner Jugoslavije pri izvozu na konvertibilno tržišče, saj z njo ustvari 34 odstotkov vse menjave z EGS in 13 odstotkov vse menjave s svetom.

Glede na tak uspeh bi torej morali toliko bolj spoštovati maloobmejno menjavo po Tržaškem in Goriškem sporazumu, ki kot zdaj kaže, ostajajo ena od redkih

še odprtih vrat med Jugoslavijo in združeno Evropo v letu 1992. Vse pa kaže, da maloobmejni menjavi z Italijo nekateri odgovorni ne posvečajo toliko pozornosti.

Kako bi sicer razumeli, da ima jugoslovansko gospodarstvo na italijanski banki za 156 milijard lir presežka v izvozu, kar z drugimi besedami pomeni, da s tem brezobrestno kreditiramo italijansko gospodarstvo!

Delež maloobmejne menjave v okviru celokupne menjave z Italijo znaša še zmeraj približno petino - to pomeni v devetih mesecih 634,5 milijard lir (po podatkih Zvezne carinske uprave), od tega znaša izvoz 347, uvoz pa 287 milijard lir.

Boris Šuligoj

Naravoslovni vodiči in raba slovenščine

Deželna uprava ne izključuje možnosti, da bi naravoslovni vodiči opravljali izpit tudi iz slovenskega jezika. Tako je odbornik za trgovino in turizem Francescutto odgovoril na vprašanje deželnega svetovalca Bojana Brezigarja v zvezi z imenovanjem izvedencev v izpraševalno komisijo za naravoslovne vodiče.

Bojan Brezigar je v svojem vprašanju opozoril deželno vlado, da je z odlokom predsednika Biasuttija imenovala izvedence za tuje jezike za poklicne vodiče v raznih strokah. Medtem ko je v komisiji za turistične tolmače tudi izvedenec za slovenski jezik, so bili v komisijo za naravoslovne vodiče imenovani izvedenci samo za angleški, francoski in nemški jezik.

Zadnje slovo od male Elise ki jo je ubil domači pes

PORDENON — Danes se bodo za vedno poslovili od male Elise Cozzi (bila je stara komaj tri mesece), ki jo je v ponedeljek ubil pes.

Do srhljivega dogodka je prišlo v kraju Rauscedo di San Giorgio della Richinvelda in to na domu babice in dedka male Elise. Mati Lucia D'Andrea in oče Riccardo Cozzi sta Eliso peljala k babici in dedku, ker sta morala v službo, ravnala sta pač kot številne družine, ki imajo male otroke. Elisina babica in dedek sta stanovala v hiši z vrtom in prav na vrtu je prišlo do uboja. Domači pes (mešanec z nemškim ovčarjem) je prevrnil zibelko in ugriznil malo Eliso za glavo. Ko sta Elisina babica in dedek videla, kaj se je zgodilo, sta skušala pomagati vnukinji. Nemudoma sta jo odpeljala v bolnišnico, vendar je bilo prepozno. Pasji ugriz je bil usoden.

Mnogi se danes sprašujejo, kako je mogoče, da domači pes ubije otroka, ki ga pozna. Kako je mogoče, da postane naš zvesti prijatelj "krvnik"? Odgovor nikakor ni enostaven. Psa, ki je ubil Eliso so umorili in opravili bodo vse izvide, ki bodo pokazali, ali je bil pes stekel, čeprav gre za malo verjetno hipotezo. Elisina babica in dedek sta skrbela za svojega psa, ki je živel normalno pasje življenje.

Nekaj se je zgodilo v pasji "duševnosti". Znano je, da so psi, kot tudi ostale razvitejši živali, podvržene duševnim motnjam. Pes lahko "znori", lahko pa je tudi ljubosumen. Mala Elisa je bila morda žrtev prav prekomerne "ljubosumnosti".

Pri založbi Residenz Verlag
Izšla dvojezična pesniška zbirka Gustava Januša

Pri avstrijski založbi Residenz Verlag je pravkar izšla nova zbirka pesmi Gustava Januša z naslovom »Wenn ich das Wort überschreite - Ko bom prekoračil besedo«. To je sicer drobna zbirka (16 pesmi), a vsebinsko zaokrožena celota in vredna vse pozornosti. Pesmi je v nemščino prevedel Peter Handke.

Januševa zbirka je snop čiste lirike, s katero se pesnik vidno odmika od svojih prvotnih besednih iger in ironičnih verzov. Ta njegov preobrat je močno prisoten že v njegovi prejšnji zbirki, sedaj pa je možno trditi, da je Januš našel novo govorico svoje izpovedi, govorico mirnih in razmišljujočih verzov; v dialogu z naravo in preko nje išče pot do spoznavanja in nesoglasij bivanjske resnice. V nekaj-

šnem kratkem zagovoru ali pomisli, Januš o svoji poeziji piše: »Na poti iz ugovora z jezikom iščem obnavljajočo se, razširjajočo obliko in jo najdem v brstvu cveta jablane, v skupni mavrici, v ranljivem in vendarle prijaznem obrazu, v nadaljevanju. Izhod iz navidezno tako vase zaprtega zakona z besedo, postane dostopen in preko vidne meje vodi v odprti in široko razvejani prostor k spoznanju.«

■ O evropskih volitvah, ki bodo prihodnje leto, so zastopniki manjšinskih strank govorili na sestanku v Bruslju. Prišli so zastopniki baskovske in flamske manjšine, iz Italije pa Sardinci, SSK (zastopal jo je Andrej Bratuž), Valdostanci, Okcitanzi in Furlani.

Na Obali bodo nadaljevali gradnjo novega vodovoda

KOPER — Konec tega meseca bo republiška komisija za naložbe bržčas potrdila investicijski program za gradnjo druge faze magistralnega vodovoda na Obali, ko naj bi 15. novembra letos pričeli z deli. V drugi etapi bodo zgradili okrog 5 kilometrov vodovoda od Bertokov proti Kopru in tako naj bi do prihodnjega poletja - 15. maja je rok za zaključek del - Obala za potrebe vodooskrbe pridobila še 40 litrov vode v sekundi, torej bi jih iz rižanske smeri lahko dobivali namesto dosedanjih 240 litrov v sekundi tudi 280 litrov v sekundi. Ob tem je treba dodati, da bo za reko Rižano zagotovljen t. i. biološki minimum.

Sicer pa je ob tem treba zapisati, da so pri ljubljanskem Vodnogospodarskem inštitutu v sodelovanju s hidrotehničnim odsekom fakultete za gradbeništvo že izdelali prvi del najnovejšega idejnega projekta za izgradnjo primorskega vodovoda, pri čemer je bistvena novost, da koncept primorskega vodovoda upošteva tudi vodne vire v Rižani, kar doslej - primorski vodovod so namreč pričeli snovati že pred več kot dvajset leti - ni bilo upoštevano. Raziskave zaledja izvir Rižane so namreč pokazale, da je tod moč narediti zajetje za najmanj 600 litrov vode v sekundi, »dopolnilo« k temu pa bi bila akumulacija Padež, nato pa tudi izvir Malni pri Postojni. Vse kaže, da namreč akumulacija Dragonja in Rižana ne predstavljata tistih virov, ki bi bili sprejemljivi za izboljšanje oziroma celo zagotovitev oskrbe z vodo. Predloga za omenjeni akumulaciji »ostajata le na papirju«.

To torej pomeni, da bosta v okviru planskih dokumentov do leta 2000, pa tudi naprej jedro primorskega vodovoda predstavljala akumulacija Padež z volumnom 22,5 milijona kubičnih metrov vode (za izkoristek bo namenjenih 17,5 milijona kubikov vode) ter izvir Malni, kjer imajo povprečni letni pretok 7000 litrov vode v sekundi, najnižji doslej zabeležen pa 1250 litrov vode v sekundi. Tudi v najbolj kritičnih obdobjih ta izvir daje toliko vode, da bi je lahko bilo dovolj za oskrbo Obale in Krasa. Čeprav imajo Kraševci trenutno rešen problem oskrbe z vodo, je moč pričakovati, da se bodo poleg Obale (leta 2050 bodo potrebovali 2600 litrov vode v sekundi) vključili v priprave za izgradnjo velikega primorskega vodovoda.

»Če ga hočemo zgraditi, moramo s pripravami začeti že danes, čeprav se komu zdi leto 2000, ko naj bi dobili akumulacije Padež, še zelo daleč. Ni res. Gradnja sama namreč ni tako zahtevna, zahtevnejše so obsežne priprave,« pravi Ivan Žigon, vodja investicij pri Rižanskem vodovodu. Zato je na Primorskem že ustanovljen tudi koordinacijski odbor za izgradnjo omenjenega vodovoda. Z načrti, zlasti pa zbiranjem denarja bo namreč precej dela, saj je vrednost podobnega objekta (jezero Bottoniga v Istri s spremljajočimi objekti) danes ocenjena na 70 milijonov dolarjev. Najmanj toliko denarja bo treba zbrati tudi na južnem Primorskem.

Dušan Grča

S sobotnega občnega zbora ZSKD

Predlogi za kulturno delovanje Slovencev v videmski pokrajini

Poseg Margherite Trusgnach (spregovorila je v imenu društva Rečan, v katerem deluje že vrsto let) je nekakšen programski dokument za Benečijo, saj odraža težave, s katerimi se spoprijemajo vsa društva - pa ne samo v Benečiji, in težnje ali želje večine kulturnih delavcev v tem našem prostoru.

Za delovanje po dolinah, v katerih živijo Slovenci naše pokrajine, je napačil trenutek, ko sta pred novimi načrti potrebna analiza in pregled. Dokument se ne razlikuje od drugih, ki smo jih predložili v zadnjem času, vendar želimo vseeno ponoviti želje članov našega društva.

Upamo, da ste že vsi prepričani, da je potrebno razširiti naše delo povsod, kjer živijo Slovenci v videmski pokrajini, ker se opira naša moč tudi na številčnost. Širjenje pa mora biti pametno in mora temeljiti na odločitvah, ki odgovarjajo potrebi naših ljudi. Uspehi so nam pokazali, kje so težave in sence, ki jih bo treba hitro odpraviti, premostiti, če nečemo zabresti v meglo, v kateri bi se mogli vsi izgubiti.

Radi bi se lotili problema, ki ga vsi čutimo, ampak se ga vsi tudi bojimo povedati: gre za prisotnost naših ljudi pri kulturnem delovanju ali na kulturnih prireditvah. Prisotnost ni več tista, ki smo jo imeli pred kakim letom, vsakokrat, ko smo govorili o naši kulturi, četudi na cesti ali v gostilni. Morda ni mogoče rešiti tega problema, morda so prišli leta, v katerih je vsak pogled bolj »svoj«, bolj domoljuben, morda je taka moda, morda pa je kriva asimilacija. In vsakdo bi lahko dodal še kak vzrok. Kako mislimo rešiti ta problem in nadaljevati delo?

Primanjkuje nam kadrov, ki bi vodili delo naših skupin. Mislimo, da je rešitev možna, saj imamo ljudi, ki so pripravljani in lahko postanejo »oporne točke«, če v našem načrtu za razvoj kulture damo to na prvo mesto.

Očitno dandanes ni dovolj samo dobra volja, treba je še nekaj več: ekonomska podpora. Potrebujemo tudi prostore, v katerih bi se zbirali in delali, v katerih bi se počutili doma, v katerih bi imeli na razpolago stvari za najosnovnej-

še potrebe. Organizacija je vprašanje, ki ga je treba razčleniti na več praktičnih trenutkov. Tisk in mediji bi nam morali pomagati, da pridemo v stik z ljudmi. Čas je prišel, da pomislimo tudi na beneško slovensko radijsko postajo.

Tudi ne smemo pozabiti na masovne prireditve, na katerih si naši ljudje dajejo poguma drug drugemu: spet bi morali iti na to pot. Če želimo ponuditi novo kulturo našim dolinom, moramo določiti cilje, ki ga želimo doseči v prihodnjih letih. Tisti cilji, ki smo si jih bili zadali pred časom, so doživeli, saj smo naredili vse, kar je bilo v naših močeh. (Pomislmo na karto Slovencev videmske pokrajine.) Naš novi cilj je naš, boj proti asimilaciji, ki ni bila nikoli tako močna kot danes. Ta naš boj je naša nova meja in moremo jo doseči, če zberemo vse naše moči. Da to dosežemo, moramo najprej priti do:

a) decentralizacije. Čim bolj moramo razširiti naše urade in kulturne iniciative, podpreti moramo tista društva in skupine, ki že delajo, drugod pa moramo ustanoviti, četudi manjše skupine, nekakšne »čitalnice«.

b) slovenščine. Uporabljati jo moramo čim več, čeprav je to včasih težko. Tečaji morajo biti odraz našega navdušenja, šola se mora čutiti slovenska, četudi je dvojezična ali glashena. Jasno mora biti, da je vse slovensko, kar pride iz te duše, pa čeprav gre za slovenska podjetja.

c) sodelovanja. Odpraviti moramo mejo, ki nas loči od matične domovine in tudi tiste meje, ki nas ločujejo tu v zamejstvu, saj živijo tu ljudje, ki nam lahko pomagajo.

Da vse to postane resnica, moramo ustanoviti v naši pokrajini resen, pravi odbor za kulturo, ki naj zajema vse ideje in moči, pa tudi teritorij. Dinamičen glavni odbor bi moral predstavljati zares vse zavedne Slovence v videmski pokrajini in skozi njega bi morala teči vsa sredstva.

To je v nekaj besedah naš program in mislimo, da se ne smemo oddaljiti od njega, če želimo res ohraniti in bogatiti naš narod in njegovo slovensko dušo.

vedno raje kot Rona. Kar skočil je na noge in me tako hitro zgrabil, da se nisem zavedela, kaj počenja, dokler ni bilo prepozno.

Proseče je zrla v Johna Martinsona. »Nisem vedela, kaj bi morala storiti, vendar se nekako nisem mogla pripraviti do tega, da bi ga ponižala, tako da bi ga zavrnila.«

»To zelo dobro razumem, Mary,« je nežno rekel. »Torej domnevam, da ste se odzvali?«

V zadregi je zardela, vendar ji je uspelo, da je mirno odgovorila. »Ja. Takrat se mi je zdela to najboljša rešitev. Zdelo se mi je bolj pomembno, da na noben način ne trpi zaradi zavrnitve, kot pa da bi ga odrinila. Poleg tega pa... sem bila tudi sama močno prevzeta, zdelo se mi je, da ne morem nič za to. Poljubil me je in na srečo se mi ni bilo treba boriti proti ničemu resnejšemu od tega, ker sva zaslila Rona, kako naju kliče in to je bil zame odličen izgovor, da sem se mu lahko izvila iz objema.«

»Kako pa je Tim reagiral na poljub?«

»Ne čisto tako, kot sem si predstavljala. Preveč mu je bil všeč, vzburl ga je. Opazila sem, da me od tistega časa gleda z drugačnimi očmi, da si želi še več tega novega občutka. Razložila sem mu, da je to slabo, da je prepovedano, da se to sicer lahko dogaja drugim ljudem, ne sme pa se zgoditi nama in površno me je razumel. Resnično pa je dojel dejstvo, da je to nekaj prepovedanega in je čudovito sodeloval. Odtlej se to nikoli več ni ponovilo in se v prihodnje tudi ne bo.«

Iz hiše je bilo nenadoma slišati gromek smeh. Mary je vsa preplašena poskočila in za hip izgubila nit svojih misli.

Odpirala in zapirala je sponko na svoji torbici in vsa bela v obraz ostala brez glasu.

»Nadaljujte,« je dejal. »Odtlej se ni več ponovilo in se tudi v prihodnje ne bo.«

»Verjetno je Timu tako, kot da bi odprl vrata v neki čisto nov svet, potem pa bi ugotovil, da vanj ne sme vstopiti. In vendar so ves čas, ko se tega zaveda, vrata še vedno odprta, novi svet pa ves zelen in čudovit. Tako močno mi ga je žal in počutim se popolnoma brezmočno, da bi ga pomirila. Jaz sem vzrok njegovega trpljenja. Tega ne bo več storil, ne more pa pozabiti, kako je bilo, ko se je to zgodilo. Ron ga ni popolnoma nič poučil o zadevah telesne narave, in ker tega ni nikoli slišal, kaj šele poznal, tega ni pogrešal. Zdaj je to malce okusil in to ga neusmiljeno grize.«

»Seveda.« Vzdihnul je. »Temu se ni dalo izogniti, Mary.«

Pogled ji je zdrsel mimo njega in se ustavil na majhnem pajku, ki je zlezal po steni, ker mu enostavno ni mogla pogledati v oči. »Ronu seveda nisem mogla povedati, kaj se je zgodilo, in vendar se je istočasno vse spremenilo. Kako naj ga vzamem k sebi, ko bo Ron umrl? Če bi Ron vedel za to, me tega zagotovo ne bi prosil, jaz ga pa zdaj ne morem vzeti k sebi, ker bi me to spravilo ob pamet! Trenutno mi nekako uspeva, da Tima zaposlim in da je srečen dva dni na teden, posebno še, ker je Ron zraven. Toda kako naj se kateri izmed naju navadi ves čas preživljati skupaj pod isto streho?

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

82.

Roke so se ji tresle, umirila jih je tako, da jih je sklenila v naročju. »V tistem času, ko je mislil, da imam Rona raje kot njega, je bil očitno tako vznemirjen, da je skoval načrt, kako mi bo dokazal, da me ima resnično rad in da to njegovo čustvo ne bo nikoli zamrlo. Odgovor je dobil na televiziji. Sam je prišel do zaključka, da moški, ki ima žensko rad, to dokazuje tako, da jo poljubi. Brez dvoma je tudi opazil, da ima na televiziji tako dejanje za posledico srečen konec.«

Rahlo jo je streslo. »Pravzaprav sem vsega kriva jaz. Če bi bolj pazila, bi morda to lahko preprečila, toda takrat sem bila preveč otopelja, da bi bila pozorna na to. Neumnica! Prav grdo sva se sporekla in med tem prepriam me je obtožil, da imam Rona raje kot njega in tako naprej. Morala sem mu razložiti, zakaj posvečam Ronu toliko pozornosti, da Ron umira. Lahko si predstavljate, da je bil pretresen. Oba sva bila čustveno precej razrvana, bila sva razburjena in zelo napeta. Ko se je šok po tistem, kar je zvedel o svojem očet, nekoliko umiril, se je zavedel, da ga imam še

Tovarniški svet škedenjske železarne hoče poznati izid dražbe

Kakšna bo bodočnost škedenjske železarne AIT? Rok dražbe za odkup tovarne je zapadel 7. oktobra, pred tednom dni so v Rimu odprli kuverte s ponudbami, o izidu pa uradno ni še nihče obveščen. Nekateri časopisi so izražali domnevo, da se je dražbe udeležil le furlanski podjetnik Pittini, ki se je sicer že nekaj mesecev dogovarjal za odkup. Zaradi zavlačevanja družbe Finsider je svojčas protestiral tudi deželni odbornik Carbone, ki je opozarjal na škodo, ki nastaja pri vzdrževanju naprav in bonifikacijskih posegih. Zadnje dni pa se je začel širiti tudi nepotrjen glas, da je na dražbi dala svojo ponudbo tudi družba Necchi.

Je res, ni res, v čigavih rokah je usoda železarne? Zaradi neinformiranosti in negotovosti postaja vzdušje med delavci skrajno napeto. Tovarniški svet je včeraj izdal ostro tiskovno sporočilo, v katerem ocenjuje ravnanje Finsidera kot nemoralno in nesramno, obenem pa zahteva takojšnje srečanje z likvidatorji, od katerih hoče imeti podrobno in izčrpno informacijo o izidu dražbe.

Ker je potreba po takojšnjem srečanju izredno nujna, se tovarniški svet obrača na občinski in pokrajinski odbor s prošnjo po politični podpori, od prefekta pa pričakuje učinkovito posredovanje.

V zadnjih mesecih je promet v Trstu porastel za 15 odstotkov V mestu prava prometna norišnica

Tudi vrabcem na strehi je že znano, da se Trst z deževnim vremenom spremeni v pravo prometno norišnico. Dovolj je, da prši droben in neprevsiljiv dež, pa se že vsak drugi Tržačan popelje v službo ali v šolo in celo v bližnjo trgovino z avtomobilom. Če pomislimo, da je v tržaški pokrajini 250.000 avtomobilov, bo takoj jasno, kako pride do prometnega kaosa, do dvojnih vrst parkiranih avtomobilov, vrst pri semaforjih in na križiščih ter prometnih vozlov, katerim so mestni redarji le s težavo kos.

Tako se je zgodilo tudi včeraj, da se je v Trstu odigral isti scenarij kot v vseh deževnih dnevih. Včeraj je bilo v samem mestnem središču okrog petnajst prometnih nesreč, od katerih je bila ena zelo huda (o njej poročamo na drugem mestu) in ki so povzročile precejšnjo gmotno škodo. Takšno stanje pa je postalo že običajno. Ko dežuje, se stari problemi, ki se zavlačujejo že vrsto let in ki jih mestni upravitelji niso sposobni rešiti (pomanjkanje parkirišč, nesmotna ureditev mestnega prometa, pomanjkanje avtobusnih zvez), namreč še bolj zaostrijo, saj se vsakdanji poslovni in službeni promet poveča še za "deževni" promet. "Preprosta" in verižna trčenja, a tudi trčenja v parkirane avtomobile (na križišču med Ul. Piccolomini in Drevoredom XX. septembra so včeraj dopoldne štirje avtomobili zaporedoma trčili v parkirano vozilo), pešci, ki so žrtve prometa: vse to je znan scenarij tržaških deževnih dni.

Če je bil včerajšnji dan posebno kaotičen, pa je treba zapisati, da se je stanje v prometu v Trstu v zadnjih mesecih znatno poslabšalo. Z jesenjo, ko so se ljudje vrnili z dopusta, je število avtomobilov v mestnem prometu dokaj porastlo, po ugotovitvah poveljnika mestnih redarjev D'Ambrosija celo za 15 odstotkov. Temu botruje delno dejstvo, da imajo Tržačani na razpolago cenejši bencin (že prej so ga sicer imeli po "neobdavčeni ceni", kot

je v poletnem intervjuju z našim dnevnikom hudomušno povedal D'Ambrosi, ker so ga kupovali čez mejo), promet pa je verjetno porastel tudi iz drugih razlogov, ki jih je sedaj težko ugotoviti, in ne samo zaradi nižje cene bencina.

Na tako nevzdržno stanje so sicer vplivali tudi drugi dejavniki, ki so še povečali zmešnjavo: semaforji so v središču mesta več tednov utrpali v prazno (še le včeraj — so nam potrdili

mestni redarji — jim je uspelo popraviti vse semaforje, razen tistih pri železniški postaji, ki še vedno delujejo nesinhronizirano), pomanjkanje osebja pri mestnih redarjih pa je postalo skorajda dramatično, tako da že nestrpno čakajo na izide javnega natečaja za mestne redarje, po katerem naj bi sprejeli v službo približno sto ljudi. Z večjim številom avtomobilov pa je postalo dramatično tudi pomanjkanje parkirišč. Zasebna parkirišča v mestu so polna že ob 9. uri zjutraj. Ker tam pustijo avtomobile v glavnem ljudje, ki se mudijo vse dopoldne v mestu, pa ni niti možnosti, da bi se parkirišča med jutrom izpraznila. Občinska uprava je poleti obljubila, da bo že z začetkom prihodnjega leta dokončano parkirišče v bivšem silosu. Vse pa kaže, da bo na odprtje parkirišča treba še počakati, ker dela ne bodo dokončana. Prav tako je občinski odbor poleti in v pomanjkanju nove uprave odobril načrt za več parkirišč v središču mesta in v njegovi bližini (na načrt so sicer letele številne kritike različnih organizacij, v prvi vrsti naravovarstvenikov), politična paraliza pa je ovirala tudi nadaljnjo uresničitev tega načrta.

Promet postaja v Trstu — in torej ne samo v deževnih dneh — vse bolj nevzdržen. Potrebni so torej koreniti ukrepi (zanimiv in izzivalen predlog o zaprtju središča za motorni promet je že pred leti predložila KPI), zaradi katerih bomo vsi prisiljeni spremeniti naše navade in naš odnos do avtomobila. (bg)

Na sliki (foto Križmančič) vsakdanji prizor na Korzu Italia.

Tržaška pravna fakulteta praznuje 50 let delovanja

Tržaška pravna fakulteta letos praznuje 50-letnico delovanja. Ustanovljena je namreč bila s kraljevim odlokom št. 1668 z dne 8. julija 1938, prva predavanja na njej pa so stekla v akademskem letu 1938-39. To okroglo obletnico bo fakulteta obeležila z dvema prireditvama, ki bosta predvsem študijskega značaja, in sicer z zgodovinsko razstavo in z znanstvenim posvetom.

Zgodovinska razstava bo namenjena dolgemu in mestoma burnemu rojevanju same fakultete. Za njeno ustanovitev so se prvi zavzemali italijanski iredentisti pod Avstro-Ogrsko in v ta namen tudi priredili poulične manifestacije. Toda ta njihova zahteva se ni takoj uresničila niti po razpadu habsburške monarhije oziroma po prihodu Italije, saj je minilo okroglih 20 let po koncu prve svetovne vojne, preden je fakulteta dejansko začela. V svoji sorazmerno kratki zgodovini si je potem pridobila precejšen ugled, bodisi zaradi priznanih strokovnjakov, ki so na njej poučevali in še poučujejo, bodisi zaradi vidnih osebnosti, ki so se na njej izoblikovale. Od prvih naj omenimo predvsem profesorje

Branco in Bettiola za rimsko pravo ter Crisafullija za ustavno pravo, med študenti, ki so se pozneje uveljavili, pa naj spomnimo le na Livia Paladina, ki se je povzpelo do predsedstva ustavne sodišča.

Zgodovinska razstava bo na ogled v dvorani Bachelet na Novi univerzi. Slovesno jo bodo odprli v četrtek, 27. oktobra, ob 18. uri. Naslednja dva dneva, se pravi v petek in soboto, 28. in 29. oktobra, pa bo v zborni dvorani na Novi univerzi študijsko srečanje pod naslovom »Znanost in tehnika zakonodaje«. Predavali bodo priznani italijanski strokovnjaki za posamezna pravna oziroma zakonodajna področja, od specialista za civilno pravo prof. Natalina Irtija z Univerze v Rimu in uglednega ustavnega pravika Alessandra Pizzorusso z Univerze v Firencah do priznanega strokovnjaka za delovno pravo Gina Giunija z Univerze v Rimu. Sklepno besedo bo imel že prej omenjeni tržaški pravnik Livio Paladin. Posvetu je nudi pokroviteljstvo predsednik republike, podpre pa so ga deželna in tržaške krajevne uprave, pa tudi nekateri krajevni denarni zavodi in podjetja.

Sindikalne pobude za davčno reformo

Deželna tajništva CGIL, CISL in UIL so se v ponedeljek na skupnem srečanju domenila za razne sindikalne pobude v podporo davčne reforme. Od 24. do 28. oktobra so na raznih delovnih mestih predvidene skupščine in razčlenjene stavke; 29. oktobra bo na sedežu Trgovinske zbornice v Vidmu javno srečanje, na katerega so sindikati povabili izvoljene parlamentarce iz naše dežele, da bi jih pred razpravo v parlamentu seznanili s stališčem deželnih sindikatov.

Z istim namenom bo 7. novembra srečanje z načelniki deželnih strank. Akcija za senzibilizacijo javnega mnjenja bo nato potekala ob srečanjih s predstavniki delavskih zbormic in raznih kategorij, z delegatskimi sveti itd. Želja deželnih tajništva je, da bi se vsedrjavne manifestacije, ki bo 12. novembra v Rimu, udeležilo čim več delavcev iz Furlanije-Juljske krajine. Sindikati nadalje proučujejo možnost, da bi pripravili posebno televizijsko reklamo, s katero naj bi prek krajevnih televizijskih mrež priklicali pozornost širšega kroga prebivalcev na sindikalne akcije za pravičnejši davčni sistem.

Srečanje Solimberga s konzulom Jakominom Vabilo predsedniku slovenske skupščine naj obišče Furlanijo-Juljsko krajino

Predsednik deželnega sveta Paolo Solimbergo je včeraj sprejel jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu Livija Jakomina, s katerim se je pogovoril o vprašanjih, ki zadevajo sodelovanje med Furlanijo-Juljsko krajino in republikama Slovenijo in Hrvaško, tudi v okviru skupnega sodelovanja v delovni skupini Alpe-Adria. Solimbergo je med drugim preko jugoslovanskega diplomatskega predstavnika povabil predsednika slovenske skupščine Mirana Potrča, naj obišče našo deželo. (foto Rizzo)

Z letošnjega drugega defileja na Pomorski postaji Prikaz tržaške modne ustvarjalnosti

Čar mode po meri oziroma o doprinosu krajevnih obrtnikov k oblikovanju italijanskega stila v oblačenju. To je naslov predinočnega modnega defileja tržaških obrtnikov te stroke, ki se s skupnimi nastopi skušajo uvrstiti med soustvarjalce izredno uspešnega »italian style«.

Tržaška pobuda pravzaprav odraža splošnejšo italijansko težnjo, da bi po visoki modi in tako imenovani pripravljeni modi ovrednotila še vrsto krojaških salonov, na katere se med drugim oslanjajo tudi nekateri slavni stilisti ali priznane boutique. Pod skupnim geslom, da je v svetu italijanske mode dovolj prostora za vse, so začeli naglaševati prednosti oblek, izdelanih po meri, ki pa seveda morajo biti tudi dovoj domiselno krojene.

Ta dva pomembna aspekta so izpostavili tudi na modnem defileju na Pomorski postaji, na katerem je skupina tržaških modnih ustvarjalcev predstavila modele za letošnje jesensko-zimsko sezono. Kot se na tovrstnih prireditvah rado zgodi, o ekonomskem vidiku sploh ni bilo govora, zato lahko presojamo le izgled prikazane ponudbe.

Skupno oceno za predstavljene kolekcije je nemogoče dati, saj je zelo razvidno, da se posamezni saloni oziroma kreatorji obračajo na zelo različne odjemalce. Tako se krojaškim salonom s solidno tradicijo pozna previdnost v kreiranju; vendar pa je le nekaj

takih, predvsem mlajših, ki si upajo pred občinstvo z dovolj duhovitimi modeli.

Najprijetnejše presenečenje večera pa je bil zelo kakovosten in tudi številčen doprinos modistke Marie Luise Wolf. Klobuke navadno ocenjujemo kot neobvezen dodatek, čeprav strogi zakoni mode pravijo drugače, zato se malokrat pojavljajo na defilejih. Krea-cije M. L. Wolf pa dokazujejo, da pokrivala dajo celoti lepši, bolj dodelan izgled.

Povedati je še treba, da so na prikazu krajevnih ustvarjalnosti na področju mode sodelovali ob stilistih-krojačih za žensko in moško modo še krznarji in kreatorji-izdelovalci pletenin. Med temi je zaradi lepih krojev in dragocenih vlaken izstopala kolekcija Rosselle Golf. In kot rečeno nadvse so bili posrečeni klobuki, ki so si jih manekenke nadele k vsem prikazanim modelom.

S torkovim defilejem se pravzaprav zaključuje prvo poskusno leto združenih nastopov tržaških obrtnikov na področju mode. Ponovno bodo nastopili spomladi prihodnjega leta, ko bo mogoče podati tudi ekonomski obračun njihovih skupnih prizadevanj. (bip)

Na sliki (foto Križmančič) prikupni manekenki na torkovem defileju na Pomorski postaji.

Na prvi seji po ustanovitvi

Izjava tržaškega Odbora za varstvo človekovih pravic

Prejeli smo in objavljamo:

Odbor za varstvo človekovih pravic - Trst, ki je bil ustanovljen 7. oktobra 1988 v podporo delu in prizadevanjem Odbora za varstvo človekovih pravic v Sloveniji, je na seji dne 14. oktobra obravnaval zadnje dogodke v zvezi z vojaškim sojenjem Janši, Zavrlu, Tasiču in Borštnerju. Odbor obsoja potrditev in celo zaostritev prvostopenjske sodbe kot grobo kršitev pravil civilne družbe, za katero se zavzema vsa slovenska demokratična javnost, ter izraža vso svojo solidarnost štirim obsojenim, njihovim družinam, ZSMS, "Mladini" in Odboru za varstvo človekovih pravic. Prav tako izraža svojo ogorčenost nad obsodbo Toma Bogataja in mu izraža vso svojo solidarnost.

Odbor se namreč zaveda, da je suverena in demokratična matična domovina življenjskega pomena tudi za narodne manjšine onkraj državnih meja. Zato se obvezuje, da bo še naprej spremljal in po svojih močeh podpiral vsa prizadevanja za demokratizacijo slovenske in jugoslovanske družbe. Istočasno izjavlja, da ceni napore slovenskega političnega vodstva v njegovem prizadevanju za ohranitev in utrditev suverenosti slovenskega naroda v SR Sloveniji.

Tečaj o Krasu

Vzgojna sekcija tržaškega WWF, šolska skupina združena Italia Nostra in šolski sektor Zveze za okolje organizirajo tečaj o antropskih in ekoloških aspektih Krasa, ki bo potekal na sedežu industrijskega zavoda Volta v Ul. Montegrappa 1. Prvo predavanje bo v ponedeljek, 24. oktobra, ob 17.30. Prof. Franco Cucchi bo govoril o sedanjem položaju kraških voda in jam in drugih kraških pojavov. Za morebitne informacije o tečaju naj se zainteresirani obrnejo na sedež WWF (tel. 303428) ali Italia Nostra (tel. 415939).

Od 21. do 25. oktobra salon Spazio 5

Dosežki znanosti in tehnologije na ogled na Tržaškem velesejmu

Jutri opoldne bodo na Tržaškem velesejmu slovesno odprli »salon raziskovanja in tehnologije« Spazio, ki ga letos že petič po vrsti prireja velesejemski ustanova v sodelovanju z najpomembnejšimi tržaškimi raziskovalnimi in izobraževalnimi ustanovami, od Univerze do Fizikalnega centra v Miramaru. Razstava bo odprta od 21. do 25. oktobra, na njej pa si bo mogoče ogledati dosežke »tržaške« znanosti in tehnologije, novosti na področju informatike ter primere uporabljajo sodobne tehnologije v umetnosti in didaktiki. Ob tej priložnosti bodo na velesejmu tudi odprli Laboratorij znanstvenega imaginarija, v katerem bo med drugim znamenita razstava o znanstvenem imaginariju, ki so jo svoj čas pripravili za pariško prireditvev Trouver Trieste in ki je bila nato že marsikje na ogled, tudi v Trstu.

Kot je na včerajšnji predstavitvi povedal predsednik Tržaškega velesejma Marchio, se salon Spazio uveljavlja na vsedržavni in mednarodni ravni. Marchio je napovedal, da bo v kratkem uradno zaprosil za njegovo vključitev v italijanski vsedržavni koledar razstavnih prireditvev. Glede mednarodne razsežnosti pa je Marchio orisal načrt, da bi Spazio in sploh celotno dejavnost Tržaškega velesejma odločneje usmerili v mednarodno sodelovanje, zlasti na relaciji Vzhod—Zahod. V tem okviru je omenil tudi uspešno udeležbo tržaških znanstvenih ustanov na veliki razstavi Italia 2000, ki je v teh dneh v Moskvi.

Sicer pa bo na 5. salonu Spazio mednarodna razsežnost že konkretno oprijemljiva. Na njem bosta namreč nastopila tudi dva ugledna razstavalca iz Jugoslavije, in sicer Inštitut Jožef Stefan iz Ljubljane ter Inštitut Rudjer Bošković iz Zagreba. Oba ta zavoda sta navezala stike zlasti s Centrom za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah, da bi sodelovala pri projektu sinhrotrona. Poleg njih pa bo iz Jugoslavije na razstavi tudi informatško podjetje Rast z Reke.

Na podočju informatike bo salonu poleg družbe Informatica Friuli-Venezia Giulia dal bistven doprinos Oddelek za informatiko Univerze v Vidmu. Prireditelji nadalje pričakujejo, da bodo kot že v prejšnjih izvedbah pritegnile pozornost občinstva tudi razstave, namenjene umetnosti in didaktiki. Na njih bo mogoče spoznati novosti na področju video umetnosti, računalniške grafike in drugih umetniških dejavnosti, ki uporabljajo sredstva sodobne tehnologije, na ogled pa bodo tudi novi didaktični materiali in tehnike. To bi moralo posebno pritegniti šolski svet. Njemu pa namerava posvetiti veliko pozornost tudi Laboratorij znanstvenega imaginarija, iz katerega naj bi se sčasoma razvil »muzej znanosti tretje generacije«, kot je na včerajšnji predstavitvi poudaril njegov ravnatelj prof. Paolo Budinich iz miramarskega fizikalnega centra. Laboratorij bo skušal približati svet znanosti preprostim ljudem, še posebej mladim, odprt pa bo tudi po zaključku salona Spazio. Za zdaj bo deloval do 31. decembra 1988, postati pa bi moral stalna struktura.

A povrnimo se k samemu salonu. V petih dneh se bo na njem zvrstilo tudi več predavanj in posvetov. V soboto bodo kar tri tovrstne prireditve. Ob 10.30 se bo pričelo študijsko srečanje o »tehnologiji in kliničnih napredkih na področju onkologije«, ki ga prireja Center za gospodarske in politične študije Ezio Vanoni; ob 16. uri se bo pričel posvet o znanstveni divulgaciji, ki ga prireja založba Mondadori; z začetkom ob 18. uri pa bo predaval prof. Daniele Fargion z Univerze v Rimu o najnovejših dosežkih na področju holografije. V ponedeljek, 24. t. m., bo z začetkom ob 18. uri predaval ravnatelj Mednarodnega centra za genetsko inženirstvo in biotehnologijo prof. Arturo Falaschi o pomenu genetskega inženirstva za industrijski razvoj. Salon bo v soboto in nedeljo odprt od 9. do 20. ure, v ostalih treh dneh pa od 9. do 13.30 in od 15. do 20. ure. (mb)

Še polemike o aferi Moncini - Carbone

Deželno častno razsodišče, ki se ukvarja z »afero Moncini-Carbone«, bo v kratkem, morda že v začetku novembra, končalo z delom in predložilo poročilo deželnemu svetu, ki se bo moral o njem izreči. Delo razsodišča, ki mu predseduje demokrstan Dominici, pa je že predmet polemik, čeprav bi morale biti seje kolikor nam je znano tajne. Molk je pred kratkim razbila neka pordenonska zasebna televizijska postaja, ki je med drugim objavila tudi intervju s socialističnim članom razsodišča.

Komisija je v torek poslušala mnenje komunističnega svetovalca Gianina Padovana, ki ga podpredsednik Dezele Carbone obtožuje, da ga je med razpravo v deželnem svetu grobo žalil in obrekoval. Svetovalska skupina KPI, ki je v zvezi s Padovanovo avdicijo včeraj izdala tiskovno noto, je mnenja, da je svetovalec KPI iz Pordenona svobodno izrazil politično mnenje, ne da bi s tem žalil ali obrekoval nikogar. Komunisti podčrtujejo, da mora razsodišče v skladu s statutom samo preveriti, ali je res prišlo do obrekovanja ter se mora zato izogniti vsakršni politični oceni Padovanovega posega.

Tednik Panorama je medtem objavil krajše pojasnilo, v katerem demantira, da je bil Carbone kdaj član prostozidarske lože P2, kot je časopis pisal pred nekaj tedni. Podpredsednik Dezele je vložil tožbo proti odgovornemu uredniku tednika, ki jo bo sodobno po tem pojasnilu po vsej verjetnosti umaknil.

V Benetkah so včeraj odložili proces V primeru Rapotez se država obnaša naravnost osupljivo

Aretacija leta 1955, mučenje, tri leta zapora, popolna oprostitev. Nato še razcepitev družine, emigracija v Nemčijo, zahteva po odškodnini. Za Milijana Luciana Rapotza, po krivem obtoženega umora zlatarja Giusta Trevisana, njegove zaročenke Lidie Ravasini in hišne pomočnice, so te etape zaznamovale 26 let tragičnega življenja, v katerem pa ni nikoli vrgetl puške v koruzo. Do oprostitev leta 1961 se je vztrajno boril, da bi dokazal svojo popolno nedolžnost, naslednja leta (do danes) pa vodi boj za odškodnino.

Na civilnem sodišču obtožuje notranje ministrstvo, da je odgovorno za fizične in psihične muke, ki jih je moral pretrpeti v koronejskem zaporu, ko so policisti izsilili iz njega lažno priznanje. O svoji tragični izkušnji je 12. oktobra letos Rapotez spregovoril tudi med oddajo »Sono innocente«, ki jo za Retequattro pripravlja novinar Guglielmo Zucconi.

Včeraj je bila v Benetkah civilna obravnava, na kateri bi se sodišče - v tretji stopnji - moralo izreči o odškodnini. Rapotez zahteva 150 milijonov lir, kar za prestane muke in uničeno mladost ni veliko, pri tem pa ugotavlja, da mu ni do denarja, temveč za moralno načelo, za zmago njegove osebne bitke proti sistemu zakonov, ki v preteklosti njega in druge niso zaščitili pred nasiljem, krivico, zlorabami, krivičnimi obtožbami.

Kaj se je včeraj zgodilo v Benetkah? Odvetnik, ki brani interese države, je predložil dva ugovora: enega s formalnega, drugega pa z vsebinskega stališča. Po prvem ministrstvo ni dolžno plačati Rapotzu odškodnine, češ da je potekel rok prijave, po drugem pa da ni materialnih dokazov o mučenju. Odvetnik Taurini iz Milana, ki zastopa Rapotza, je precej optimistič, prepričan je, da ugovori »posiljujejo« stvarnost. Pisma raznim ministrstvom namreč nosijo prave datume, sledovi o mučenju pa so omenjeni v razsodbi prvostopenjskega kazenskega sodišča. Proces so preložili na 9. november.

Tako ravnanje države je naravnost osupljivo. Zanj ni važno, da so njeni organi po krivem obtožili, zaprli in mučili: obnaša se kot navaden posameznik, čigar edina skrb je, da ne seže v žep.

Tržaški predstavniki v Moskvi

Tehnološko, znanstveno in kulturno sodelovanje med Trstom in Vzhodno Evropo ima že dolgo tradicijo: prof. Ilijić Mecinkov, član leningrajske Akademije znanosti in prejemnik Nobelove nagrade za imunologijo (leta 1908), je v začetku stoletja vodil svoje prve raziskave pri tržaškem zoološkem inštitutu, ki mu je takrat načeloval profesor Carlo Cort s praške univerze. S to mislijo je prof. Domenico Romeo uvedel v Moskvi, v okviru manifestacije Italija leta 2000, okroglo mizo na temo »Trst, mesto znanosti«.

V imenu predsednika tržaške Trgovinske zbornice Tombesija je prof. Romeo orisal uglednemu občinstvu najpomembnejše gospodarske dejavnosti Trsta in poudaril, da so usmerjene pretežno v terciarno dejavnost in torej odprte vsem mednarodnim pobudam. Romeo je kajpak opozoril na nove znanstvene in raziskovalne institucije ter izrazil prepričanje, da bodo postale odločilni dejavnik za razvoj in kompetitivnost proizvodnjega sistema.

Na okrogli mizi je sodeloval tudi rektor tržaške univerze Fusaroli, prisotni pa so bili tudi številni tržaški gospodarstveniki, med katerimi naj omenimo ravnatelja TKB Svetino.

Pobuda sindikalne organizacije CGIL

Večer solidarnosti s Čilom

Pod geslom »Viva Chile« je bila sinoči na Pomorski postaji prireditvev v znak solidarnosti s Čilom. Manifestacija, ki je imela značaj ljudskega praznika, je priredil sindikat CGIL v sodelovanju z združenjem Italija—Južna Amerika. »To je izredna zmaga proti

Pinochetu, ki je bil prepričan, da bo še okrepil svojo oblast,« je o zmagi čilskih demokratov uvodoma povedal pokrajinski tajnik CGIL Roberto Treu, »vendar je to le prvi korak na poti demokracije in svobode. Čilski demokrati potrebujejo sedaj najširšo

mednarodno solidarnost in podporo, zato da bo Pinochet čimprej odšel.«

Čilski begunec v Italiji in odgovorni za mednarodne odnose pri CGIL v Venetu Rodrigo Diaz je nato orisal košljivo situacijo, ki jo doživlja Čile. »Kljub zmagi demokratične fronte bo Pinochet ostal na oblasti več kot leto dni. Ustava pa predvideva, da je po njegovem odhodu treba ustanoviti posebne nadzorne svete, ki bodo tudi v prihodnosti v rokah Pinocheta in njegovih. Čilski demokraciji bodo na ta način nadeli železno srajco, ki jo moramo razbiti. Zato se moramo boriti za spremembo ustave, kar bomo dosegli le, če nam bo uspelo razbiti Pinocheto v zavezništva in sicer podporo, ki jo uživa v ZDA ter v čilskih vojaških krogih.«

Po posegu čilskega sindikalista je v imenu dolinske občinske uprave spregovoril Germano Švara, ki je izrazil solidarnost s čilskim ljudstvom. Sledil je praznik, na katerem so nastopili čilska glasbena skupina Yerba Mate, ansambel Muia Doc Band in pevski zbor Fran Venturini.

Na sliki (foto Križmančič): Med sinočnjim nastopom glasbenikov iz Čila.

V Ulici Molino a vento vespi povozili upokojenko

Včeraj dopoldne se je hudo ponesrečila Bruna De Pol, ki je prav pred nekaj dnevi praznovala svoj 80. rojstni dan. Po prvih izvidih kaže, da sta jo povozili dve vespi. Eno je upravljal Claudio Barnaba iz Ulice Buie d'Istria 3. Upokojenka je dobila tako hude poškodbe, da so jo sprejeli na oddelek za oživljanje katarinske bolnišnice. Prognoza je strogo pridržana.

Do prometne nesreče je prišlo včeraj okrog 10. ure dopoldne prav blizu doma De Polove v Ulici Molino a vento. Upokojenka je prečkala cesto pri hišni številki 45 v omenjeni ulici. V tistem trenutku pa je z vespo privozil Barnaba, ki je starko opazil prepozno in se ji zato, kot je sam povedal, ni mogel izogniti. Tudi z zaviranjem ni mogel preprečiti nesreče. Do nesreče je prišlo zato, ker se je Barnaba hotel izogniti drugi vespi, katere voznika niso izsledili, in ki je tudi udarila De Polovo.

Starka je pri trčenju z vso težo padla na tla in se nevarno poškodovala po vsem telesu. Zdravniki katarinske bolnišnice so ugotovili, da si je De Polova poškodovala tudi hrbenico, kar je povzročilo delno paralizirano rok in nog. Vse kaže, da ni v smrtni nevarnosti, zaradi njene visoke starosti pa je prognoza pridržana. Izvide o nesreči so opravili mestni redarji.

Slikovita nesreča pod Križem

Na Obalni cesti je včeraj popoldne prišlo do slikovite prometne nesreče, ki se le za las ni sprevrgla v tragedijo. Žrtev nesreče je bil 69-letni Giovanni Valcelli iz Bologne, ki se je z alfo vozil proti Tržiču. Na ostrom ovinku, nekaj metrov po restavraciji Tenda rossa, je nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom, ker je začel avtomobil pred njim nepričakovano zavirati. Da bi se mu izognil, je Valcelli obrnil volan na levo, pri tem pa je njegov avtomobil divje zaneslo na drugo stran ceste. Alfa je prebila odbojno ograjo in zgrmela v prepad. V zadnjem trenutku pa je njen padec ustavila kamnita ograja neke zasebne hiše, ki stoji le kak meter niže od ceste.

Rešilec Rdečega križa in gasilci so takoj prihiteli na kraj nesreče. Vsi so bili prepričani, da je voznik mrtev, saj se sploh ni premikal. Ko pa so se mu približali, so ugotovili, da je le nekoliko omamljen zaradi močnega udarca v glavo. Gasilci pod vodstvom vodje skupine Marroneja so odprli vrata popolnoma uničenega avtomobila in skupno z bolničarji RK pomagali vozniku, da je splazil ven. Valcelli se takoj po nesreči sploh ni upal premakniti. Ko je odprl oči, je namreč videl, da zija pod njim 15 metrov globok prepad... V katarinski bolnišnici so zdravniki ugotovili, da se ponesrečenec ni hudo poškodoval. Nudili so mu le prvo pomoč in ga po pregledu odpustili. Okreval bo v dveh tednih. Zaradi prometne nesreče je bila včeraj Obalna cesta nekaj ur zaprta.

Okrušil se je rojanski most

Gasilci so bili včeraj dopoldne poslani v Ulici Tor S. Piero, ker so morali odstraniti omet, ki je začel padati z rojanskega mosta. V četrtek ponoči sta se namreč prav na mostu zalotela dva avtomobila in z vso silo treščila v zid. Voznika se sicer nista hudo poškodovala, zaradi izredno močnega sunka pa se je zid precej okrušil.

Kiosk, ki je stal na ogroženem območju, je bil ves dan zaprt. Okrušeni zid bo treba čimprej popraviti, saj je precej kamnov majavih in obstaja nevarnost, da se zrušijo na Ulico Tor. S. Piero.

† Za vedno nas je zapustil naš dragi oče in nono

Vitko Kočevar

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 20. t. m., ob 11. uri iz cerkve v Nabrežini.

Žalostno vest sporočata hči Vesna in sin Branko z družinama.

Sesljan, Trst, 20. oktobra 1988

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Rihard Pečar

Pogreb pokojnika bo jutri, 21. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinari.

Žalujoči Ondina, Miro, Marijana, Martina in Rok

Lonjer, 20. oktobra 1988

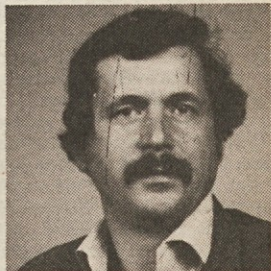
Žalovanju se pridružujejo družine

Oppelt, Pečar
Vessel in Nauta

20. 10. 1984

20. 10. 1988

Bruno Škrk

V rodnem domu v tej hišici domači, prelep spomin nate živi, ko si z nami bil še ti.

Tvoja družina

Trnovca, 20. oktobra 1988

Ob izgubi bivšega borca Izidorja Smotlaka izreka iskreno sožalje sekcija VZPI-ANPI Dolina-Mačkolje-Prebeneg ženi in svojcem.

pismo uredništvu

Še o problemu obrokov na COŠ Ricmanje-Domjo

Spoštovani gospod urednik,

v zvezi z županovim odgovorom o težavah s šolsko refekcijo, ki ste ga objavili v soboto, 15. t. m., bi radi povedali, da ne podcenjujemo ostalih splošnih zamejskih problemov, za katere se nekateri starši, glede na organizme, v katerih delujemo, bolj ali manj tudi zavzemamo. Kaže, da bo »sedanje težavno stanje enega dela šolske kuhinje« županova tonska tehnika komaj zabeležila, saj razumemo, da župan pretehtava dosti težje probleme. Toda starši, ki nismo občinski moške, tehtamo naše »majhne« probleme na domači kuhinjski tehnici. Kaj otroku nudi šola od vzgoje, znanja, stimulacij pa do hrane je za starše »velik« problem. In tak bi moral tudi biti za naše zamejske ustanove, vključno občine. Saj otroci, mladina so naša bodočnost, vsaj tako nam pravijo. Zato ne razumemo županovega izvajanja. Niti ne razumemo, kaj mu pomenita »medsebojno upoštevanje in sodelovanje.« Mogoče molk in podrejenost? Kljub »nekačajnim sestankom« v COŠ Ricmanje-Domjo in v tankajšnje vrtnice se naprej prinašajo DISPRAL obroke, do katerih starši nimamo »tako hudega odpora« neutemeljeno, pač pa zaradi simptomov, ki se otrokom pojavijo po daljšem uživanju tako pripravljene

hrane, in sicer težka prebava, izpuščaji, driska, bruhanje, vnetje prebavnih organov in podobno. Po treh tednih uživanja obrokov DISPRAL so nekateri otroci že imeli take probleme, pa čeprav za sedaj v manjši meri. S tem ne nameravamo nikakor spravljati v dvom sposobnosti, resnosti ali delavnosti osebja tako »v kuhinjah in v upravnem aparatu« kot tudi osebja pri DISPRAL-u. Osebeje vendarle ne odloča o izbiri!

Odločno zavračamo županovo ožiganje našega zavzemanja, da bi ponovno usposobili kuhinjo pri Domju, s protagonizmom. S tem nas gospod Švab grobo žali! Tisti starši, ki so prihajali in bodo še prihajali na sestanke, tisti starši, ki sodelujejo s šolo, ki skupno z učitelji uresničujejo dopolnilne dejavnosti, tega ne delajo iz protagonističnih ambicij, pač pa zato, ker jim je pri srcu šola, njena vsestranska kvaliteta in vzgoja svojih otrok. To naj bi bil protagonizem?

V pričakovanju odprtja kuhinje pri Domju velika večina staršev otrok COŠ Ricmanje-Domjo in tankajšnjih vrtnic pošilja od tega ponedeljka svoje otroke v šolo in v vrtnice s kosilom v vrčkih. To so dejstva.

Predstavniki staršev

Danes odprtje 42. Tržaških zdravniških dnevov

Danes ob 18. uri se bodo v Kongresnem centru na Pomorski postaji začeli tradicionalni Tržaški zdravniški dnevi, ki jih Združenje tržaških zdravnikov prireja že 42 let zapored. Tema letošnjega srečanja bo imunologija oziroma najodobnejše raziskave in spoznanja na tem področju. Na prvi okrogli mizi jutri dopoldne bodo profesorji Bonomo, Torretta, Pecorari, Candussi in Danieli govorili o regulaciji imunitarnega sistema v klinični medicini, o sevanju in imunosti, o imunološkem splavu in o imunologiji in krvnih boleznih. V popoldanskem delu pa bodo profesorji Camerini, Franchimont, Semenzato in Marinone govorili o imunoloških aspektih srčnih bolezni, artritisa in artroze ter o nekaterih pljučnih in krvnih boleznih.

V soboto dopoldne bodo profesorji Tridente, Angelini, Rizzuto in Del Giacco spregovorili o mehanizmih avtoimunosti in o živčnih boleznih, medtem ko bo popoldanski del zasedanja posvečen aidsu.

koncerti

V sklopu glasbenih prireditev OKTOBER '88 bo danes ob 17. uri v baziliki sv. Silvestra seminar, na katerem bo prof. D. Zanetovicha govoril o BACHOVEM KORALU.

V nedeljo, 23. t. m., ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi - Largo Panfilo koncert, na katerem bosta nastopila Stanko ARNOLD-trobenta (Ljubljana) in Ljerka OČIĆ TURKULIN-orgle (Zagreb). Na programu Purcelllove, Bachove, Corellijeve, Duboisove, Haendlove in Martinijeve skladbe.

razne prireditve

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. Danes, 20. oktobra, ob 20. ure dalje vabimo žene in dekleta na razgovor: PLETENJE IN ŠE KAJ...

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3 vabi v soboto, 22. t. m., na srečanje s časnikarjem Sašo Rudolfom, ki nam bo s prikazom diapozitivov prikazal kako je sam doživljal Seul '88. Srečanje bo izjemoma ob 19. uri. Vabljeni!

šolske vesti

Sindikatslovenske šole obvešča profesorice, da je razpisal izredni rok za habilitacijo po zakonu 140/88 za poučevanje na nižjih in višjih srednjih šolah. Prošnjo lahko vložijo profesorji, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: 1. so poučevali v š. l. 1981/82 kot suplenti z letnim imenovanjem šolskega skrbništva; 2. so poučevali kot začasni suplenti z imenovanjem ravnatelja v š. l. 1980/81, 1981/82; 3. po členu 70 zakona 270/82, profesorji brez predpisane diplome, ki so poučevali kot začasni suplenti z imenovanjem ravnatelja v š. l. 1981/82 in ki so službovali vsaj 12 let vključno s š. l. 1981/82. Rok za vložitve prošnje zapade 4. novembra t. l. Tistim, ki so prošnjo za izredno habilitacijo po zakonu 270/82 na podlagi prejšnjih odredb, vložili že lani, je letos ni potrebno ponovno vlagati. Informacije na sedežu SŠŠ, Ul. Carducci 8, v sredo in petek od 11. do 12. ure, v torek in četrtek, od 16. do 17. ure.

Ravnateljstvo državnega učiteljskega A. M. Slomšek obvešča, da bo obvestilo o začetku pouka v 5. letniku objavljeno v Primorskem dnevniku, čim ga bo določilo ministrstvo za javno šolstvo.

KONCERTNI ABONMA SEZONA 1988-89

Sporod: 27. oktobra 1988 SIMFONIKI RTV LJUBLJANA Dirigent: Anton Nanut Solist: Alojz Zupan, klarinet

8. novembra 1988 DIMITRIS SGOUROS, klavir

7. decembra 1988 v stolnici Sv. Justa v Trstu STEFANO BEMBI, orgle ZORAN LUPINC, orgle

16. decembra 1988 ELEONORA JANKOVIČ, mezzosopran NATAŠA KERŠEVAN, klavir

11. januarja 1989 KVARTET Stelia Doz, sopran Giorgio Blasco, flavta Ennio Guerrato, kitara Patrizia Tassini, harfa

25. januarja 1989 IGOR LAZKO, klavir

15. februarja 1989 KOMORNI ORKESTER iz Budimpešte Dirigent: Giovanni Pacor Solist: Črtomir Šiško, violina

23. marca 1989 SIMFONIKI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE Dirigent: Marko Munih Solista: Tatjana Ognjanovič, klavir Vojko Cesar, fagot

5. aprila 1989 MPŽ F. PREŠEREN Dirigent: Tomaž Faganel

Vpisovanje abonmajev v pisarni GM, Ul. R. Manna 29, do petka, 27. oktobra, od 10. do 12. ure.

razna obvestila

KD I. Cankar sporoča, da bo odborova seja danes, 20. t. m., ob 19.30 v društvenih prostorih.

KD F. Venturini sklicuje REDNI OBČNI ZBOR ČLANOV jutri, 21. t. m., ob 19.30 v 1. sklicanju in ob 20. uri v 2. sklicanju v dvorani Ivan Kralj-Miro v Kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju.

Starejši skavti in skavtinja priredijo v nedeljo, 23. t. m., PIKNIK v Marijanišču na Opčinah. Zbiranje od 11. ure dalje. Za kosilo vsak prinese kaj svojega za skupno mizo. Popoldne igre, družabne igre, stari filmi itd. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj, Ul. di Servola 124 sklicuje REDNI OBČNI ZBOR v petek, 28. t. m., ob 20. uri v 1. sklicanju in ob 20.30 v 2. sklicanju.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu - Donizettijeva 3 - vabi v ponedeljek, 24. t. m., ob 20.30 na srečanje z Markom Ivanom RUPNIKOM in na razgovor o njegovih vtisih o zamejstvu ob otvoritvi osebne slikarske razstave.

Darujte v sklad Mitje Čuka

Založništvo tržaškega tiska in restavracija La Marinella vabita na predstavitev domačega priročnika o ribah

IZ MORJA V PONEV

ki bo danes, 20. oktobra, ob 18. uri v omenjeni restavraciji.

Nekaj misli o slovenski in italijanski knjigi bodo nanizali: avtorica Marjuča Offizia, kap. Mario Bussani ter založnik.

Pridite!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Oscar Wilde

Važno je imenovati se Ernest

Režija: Marko Sosič

Igrajo: Vladimir Jurc, Tone Gogala, Anton Petje, Alojz Milič, Adrijan Rustja, Lidija Kozlovič, Stanislava Bonisegna, Lučka Počakaj in Bogdana Bratuž.

ABONMA RED A

PONOVITVE: danes, 20. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek v soboto, 22. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota v nedeljo, 23. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED G — druga nedelja

Prodaja abonmajev in vstopnic od 10. do 12. ure vsak delavnik ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4 (tel. 734265).

gledališča

VERDI Jesenska simfonična sezona - V soboto, 22. t. m., ob 20.30 (red A) recital solistke pevke Ruthild Engert-Ely. Dirigent Spiros Argiris. Na sporedu de Banfieldove in Beethovnovne skladbe. V nedeljo ob 18. uri ponovitev za red B.

ROSSETTI Gledališka sezona 1988/89 - Nocoj ob 20.30 - (red 1. četrtek) ponovitev dela L. Pirandella VSAK PO SVOJE. Režija Giuseppe Patroni Griffi. V abonmaju odrezek št. 1. Rezervacije in predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrditve starih.

CRISTALLO - LA CONTRADA Nocoj ob 20.30 ponovitev dela Carpinterija in Faragune MARINARESCA ali NEL PAESE DELLE MALDOBBIE. Režija Francesco Macedonio.

Pri blagajni gledališča Cristallo (Ul. Ghirlandaio 12) so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Danes praznujeta v Banih 25-letni-poroke

ERSILIIJA in STANKO RENAR

Vse najboljše in obilo sreče v nadaljnjem skupnem življenju jima želita sinova Mauro in Boris.

čestitke

Danes praznujeta v Banih ERSILIIJA in STANKO RENAR srebrno poroko. Še veliko srečnih skupnih let jima želijo Milica, Valerija, Nada, Edi, Ivo in Guido.

Danes praznujeta srebrno poroko ELVIRA in ETO iz Doline. Da bi zdrava, srečna in vesela dočkala še zlato, diamantno... pa še naprej... jima želita Slavko in Ignacij Ota z družino.

kino

ARISTON - Zaprtro. EXCELSIOR I - 16.30, 19.15, 22.00 L'ultima tentazione di Cristo, r. Martin Scorsese, □

EXCELSIOR II - 17.45, 21.45 Good morning Vietnam, r. Barry Levinson; i. Robin Williams.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Blade runner, fant., i. Harrison Ford.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Labirinto mortale.

NAZIONALE III - 16.15, 22.00 Sex Trophy, er., □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 L'impero dei sensi, dram., r. N. Oshima, i. M. Eiko, N. Aoi, □□

FENICE - 18.00, 22.15 Coming to America - Il principe cerca moglie, kom., i. Eddie Murphy.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Mister Crocodile Dundee II, r. John Cornell, i. Paul Hogan, Linda Kozlovsky.

MIGNON - 16.00, 22.00 La leggenda del Santo Bevitore, r. Ermanno Olmi, i. Rutger Hauer.

EDEN - 15.30, 22.10 Sex bizarre, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.45, 22.10 Katarina e lo stallone, r. Scott Hunt; i. Sondra Nova, Frank Williams, □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 Cenerentola, ris. LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Pazza, dram., ZDA 1987, r. Martin Rih; i. Barbara Straisand, Richard Dreyfuss.

ALCIONE - Zaprtro. RADIO - 15.30, 21.30 Una sfrenata donna in calore, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 20. oktobra 1988 MIRA

Sonce vzide ob 6.28 in zatone ob 17.11 - Dolžina dneva 10.43 - Luna vzide ob 15.00 in zatone ob 00.02.

Jutri, PETEK, 21. oktobra 1988 URŠKA

PLIMOVANJE DANES: ob 6.34 najvišja 36 cm, ob 12.55 najnižja -17 cm, ob 18.25 najvišja 16 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18 stopinj, zračni tlak 1016,4 mb rahlo raste, 5 km na uro vzhodnik, vlaga 89-odstotna, nebo oblačno, v jutranjih urah je padlo 1 mm dežja, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

UMRLI SO: 77-letna Laura Babuder, 72-letna Bianca Zoch, 62-letna Maria Giacca, 40-letni Roberto Planiscig, 85-letna Viola Solzano, 76-letni Luciano Posar, 75-letni Riccardo Pecar, 74-letni Francesco Prodan, 80-letni Isidoro Smotlak, 75-letni Umberto Formica, 67-letni Ernesto Gregorio.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Opredeljena, 17. do sobote, 22. oktobra 1988 Dnevna služba - od 8.30 do 19.30 Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE). OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30 Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE). OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

Slavistično društvo sporoča, da je še nekaj prostih mest za izlet, ki bo v soboto, 22. t. m. Odhod iz Sežane (avtobusna postaja) ob 9.15; postanek v Tomaju in počastitev S. Kosovela; v Kobdiju ogled rojstne hiše M. Fabianija; ob 11. do 13. ure ogled Stanjeja - Kraške hiše in Spacalove galerije (vodi Nelida Silič); ob 14. do 15. ure obisk Vipavskega Križa (vodi pater Jože). Izlet se bo zaključil z družabnostjo v gostilni Zoro v Stanjeju ob 16. uri. Odhod proti Sežani v večernih urah.

KD V. Vodnik - Dolina obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet, ki bo v nedeljo, 23. t. m., v Rakov Škocjan, Cerknjsko jezero, grad Snežnik in Raščico z ogledom Trubarjeve domačije. Prijave na tel. št. 228156.

menjalnica

Ameriški dolar	1338.—
Nemška marka	743.—
Francoski frank	216.—
Holandski florint	658.—
Belgijski frank	35.—
Funt sterling	2340.—
Irski sterling	1972.—
Danska krona	190.—
Grška dragma	8,50
Kanadski dolar	1100.—

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

prireja v nedeljo, 30. t. m., avtobusni izlet na BLEGOŠ in v ŠKOFJO LOKO.

Iz organizacijskih razlogov se morajo zainteresirani prijaviti za izlet najkasneje do petka, 21. t. m.

Vpisovanje na sedežu ZSSDI v Ul. sv. Frančiška 20 in pri vodji izleta Ervinu Gombaču (tel. 754742). Odhod avtobusa s Trga Ulpiano ob 6.30.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava z naslovom UMETNOST IN POHIŠTVO. Svoja dela razstavljajo: Nado Canuti, Pasquale Di Fabio, Federico Gismondi, Ali Al Jabiri, Paolo Pratali, Daniela Rancati in Tina San.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 14. do 19. ure.

V studiu Bassanese (Trg Giotti 8/I) je na ogled razstava umetnikov iz Nove Zelandije.

V galeriji Torbandena bo do 30. t. m. odprta razstava slikarja Edmonda DOBRANSKEGA.

V Beneški hiši v Miljah bodo v soboto, 22. t. m., ob 19. uri odprli razstavo del Zvonka Čoha in Milana Eriča, Marine Gržinič in Aine Šmid, Bojana Gorenca, Marka Modica in Marjetice Potrč. Razstava bo trajala do 30. t. m.

V občinski galeriji - Trg Unità bo do 22. oktobra na ogled razstava slikarja Adriana BONA.

V galeriji Cartesius je odprta razstava slikarke Rossdear.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. V torek, 25. t. m., ob 20.30 otvoritev razstave CLAUDIE RAZA, pri klavirju MIRAN KOŠUTA, uvodna beseda SERGIJ CESAR. Vabljeni!

mali oglasi

KNJIGOVODJA, ki je maturiral na DTTZ Ž. Zois v Trstu, z opravljenim vojaškim rokom, išče primerno zaposlitev. Tel. 54379.

DIAMANTI - razstava draguljev iz kolekcije 1988 italijanskih kreatorjev od 18. do 22. oktobra 1988 v DRAGULARNI MALALAN - Opčine, Narodna ul. 28.

NUJNO iščemo tehnika za montažo TV anten in popravila televizorjev. Pismene ponudbe na Oglasni oddenek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Tehnik".

SLOVENSKO UVOZNO/IZVOZNO PODJETJE zaposli trgovskega potnika z znanjem srbohrvaščine in angleščine. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Drevored 24 Magglio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Potnik".

REPO za vlaganje na tropine prodaja Anton Drufovka, na križišču v Grojni št. 1, tel. 0481/34220.

PROTI DOBREMU plačilu prevzajem v oskrbo družinsko grobnico na pokopališču v Šempetru ali Kromberku. Tel. na št. 003865/21747.

OB TVOJEM NAKUPU parfemov Cacharel dobiš tudi denarnico, nahrbtnik in drugo darilo, Kozmetika 90 - Opčine.

prispevki

V spomin na Franca Križmančiča daruje družina Ražem (Bazovica 12) 20.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Borisa Božiča in ne Josipa daruje Josip Lovriha (Dolina 233) 20.000 lir za MPŽ F. Venturini.

Ob 2. obletnici smrti Vlada Turine daruje svakinja Zora Fabjančič 30.000 lir za 100-letnico Ciril Metodove šole.

Ob 16. obletnici smrti dr. Alojzija Stepančiča in ne Aleša daruje družina 20.000 lir za ŠD Sokol in 20.000 lir za SKD I. Gruđen.

V spomin na sina Bruna Škrka daruje mama Marija 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Nomesto cvetja na grob predrage prijateljice Jelice Čok-Zagar daruje Justa Bizjak 50.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

V spomin na dr. Marjana Korsiča daruje družina Sergio Živec 50.000 lir za cerkev sv. Jerneja v Barkovljah.

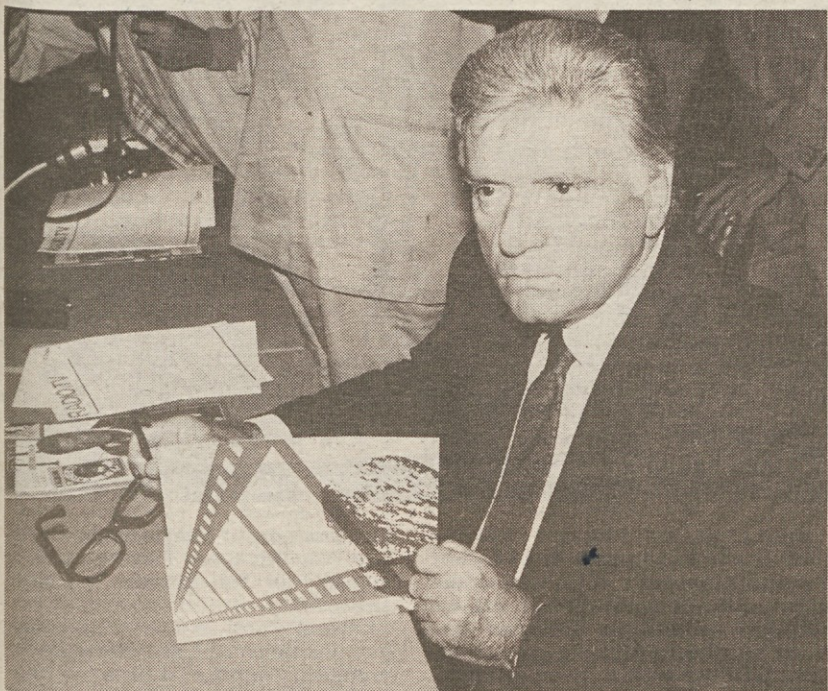
V spomin na našo drago mamo, učenko Ciril Metodove šole daruje družina Brajkovič 50.000 lir za proslavo 100-letnice Ciril Metodove šole.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131 Agencija Rojan 411-611

Vprašanja sodobnega človeka na petkovih TV popotovanjih

Jutri se na RAI 1 ponovno začne niz aktualnih oddaj, ki bodo posvečene velikim vprašanjem današnjega človeka. Niz z naslovom *Viaggio intimo all'uomo* bo vodil Sergio Zavoli (na sliki), izbrana tematika pa bo vezana na petkov film. Jutri ob 20.30 bo tako najprej na vrsti francoski film *Tre uomini e una culla*, zatem pa bo Zavoli skupaj z gosti v studiu spregovoril o rojstvu in človekovem odnosu do njega.

Neposreden prenos iz Moskve

Reformna politika Gorbačova narekuje celo vrsto tehnoloških in organizacijskih sprememb v okviru sovjetskega gospodarskega ustroja. Da bi zadostil povpraševanju tega potencialnega tržišča, ki se odpira na Zahod, je Državni inštitut za zunanjo trgovino od 15. do 21. oktobra priredil v Moskvi večjo razstavo, ki v bistvu zaobjema vso italijansko proizvodnjo. Ob tej priložnosti se bo RAI 1 neposredno povezala z moskovskim gledališčem Lužniki, kjer bo na vrsti varietjski večer z uglednimi gosti iz obeh držav. Današnja oddaja iz niza *Palcoscenico Italia* (RAI 1 ob 22.15) bo torej stekla v znamenju sodelovanja med Italijo in SZ, podobno kot pred tednom dni, ko bil večer posvečen italijanski prisotnosti v Avstraliji.

Oddajo bo tokrat povezovala očarljiva Edwige Fenech, italijansko lahko glasbo bodo predstavljali Lucio Dalla in Gianni Morandi, Antonello Venditti, ansambel Matia Bazar in Riccardo Fogli, posebnost večera bo Andy Luotto, ki nas preizkuša v dvogovoru s sovjetskimi komikom. Iz Moskve si bomo med drugim lahko ogledali nastop ženskega baleta Rdeče armade, zbor Rdeče armade pa bo zapel znani *Verdijev Va' pensiero*.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Posvojitev - priložnost za življenje

Ker je posvojitveni postopek relativno krajši, čeprav morda nekoliko dražji, se mnogi pari, predvsem v Veliki Britaniji, ZDA, Nemčiji in Franciji odločijo za posvojitev otroka iz manj razvitih dežel. Seveda se je na račun uresničevanja nepotešene starševstva razvilo marsikje črno-borzijsanstvo.

Najbolj žalostno poznane so "otroške farme" na zahodni obali Šri Lanke, v neposredni bližini turističnih naselij. Organizatorji teh "otroških gojišč" redno obiskujejo bolnišnice na otoku, iščejo revna mlada dekleta v prvih mesecih nosečnosti in jim ponujajo dobro oskrbo, hrano in (pičlih) 100 dolarjev na mesec pod pogojem, da bodo živele do poroda na njihovih "farmah" in izročile novorojenčke v posvojitev.

Nekatere otroke nato naravnost izročijo v posvojitev bodočim staršem, druge pa nezakonito izvozijo za 1000 dolarjev (približno 1.250.000 lir) po otroku v Belgijo in na Švedsko; tam jih podtalne organizacije preprodajo po 8000 dolarjev (približno 10 milijonov lir).

Oblasti Šri Lanke so sicer v zadnjih letih skrčile število takih farm od petdeset na ducat, vendar menijo, da so kljub temu nezakonite organizacije prodale lani zahodnim nadomestnim staršem približno 300 dojenčkov.

Seveda skušajo mnoge države zagotoviti trdnje pogoje posvojitve s psihološkimi testi, z zahtevo, da privoli v posvojitev tudi vlada države bodočih nadomestnih staršev in podobno. Vse to pa seveda pomeni birokratske dolgotrajnosti, ki na novo izzivajo h kratkotrajnejšim načinom posvojevanja. Nekateri pari so se zatekli k novim rešitvam. Po nasvetu neke zahodnonemške agencije se bodoči nadomestni očetje najprej odločijo za izjavo o očetovstvu. S priznanjem (po pravici ali ne), da so naravni očetje otrok, ki jih mislijo posvojiti, odvzamejo otrokovi državi sleherni pravico do prepovedi posvojitve.

Britanci izkoriščajo mlahavost svojega zakona, ki dovoljuje obmejnemu organu, da na mestu izdajo potrebne dokumente za imigracijo otrok, če te otroke rešujejo pred stiskami.

To je seveda najmanjša negativna plat celotnega prekupčevanja z otroki, če jo primerjamo s stanjem v Čilu, Argentini in Paragvaju, kjer vlade sploh ne zavirajo posvojitvenih procesov in kjer ni nobene prepovedi, da bi matere prodajale svoje otroke. Iz policijskih poročil izveemo, da čilski prekupčevalci plačujejo materi približno 1000 dolarjev za otroka, prodajajo pa ga na Zahod po 15-krat višji ceni. V Argentini, kjer je 90% prebivalstva evropskega porekla, kvotirajo svetlosi in plavooki dojenčki še največ - do 20.000 dolarjev po otroku.

Domnevajo, da prihaja iz Latinske Amerike nezakonito na Zahod na leto približno 200 do 700 dojenčkov, natančnega števila ne bo nikoli mogoče izračunati. Promet se povečuje, ker se ga zaradi visokega zaslužka udeležuje vse več korumpiranih pravnikov, sodnikov in imigracijskih funkcionarjev.

Nekatere države, kot so, denimo, Južna Koreja ali Filipini, skušajo omejiti prav posvojitve v tujino. Na Filipinih je od leta 1986 v veljavi zakon, ki zahteva, da bodoči nadomestni starši preživijo pred dokončno posvojitvijo vsaj leto dni na filipinskem ozemlju. Najnovejši dodatek k temu zakonu pa prepoveduje bodočim nadomestnim staršem, da bi sami izbirali posvojenca; za posvojitev se morajo obrniti na posebne agencije v lastni državi, ki jih priznava tudi filipinska vlada. Menijo, da bodo tako našli družino za otroka, ne pa otroka za družino.

Tudi zahodne agencije so začele razvijati kvalitetnejši način posvojitve. Neka ameriška agencija podpira navezovanje posvojenih korejskih otrok na matično domovino. Z organiziranimi potovanji omogoča posvojiteljem in posvojenju obisk Južne Koreje.

Zahodnonemške agencije so se odločile za drastičnost: že lani so izredno zmanjšale svoje posvojitvene posle iz držav tretjega sveta in se posvetile domačim posvojitvam v deželah v razvoju, kot so Kolumbija ali Filipini.

Kakor vsak nov ukrep, je tudi ta dvorezen. Če se po eni strani povečuje upanje, da bo na tak način več tujih otrok ostalo v svoji domovini in celo dobilo starše svoje narodnosti, bo prav gotovo po drugi strani pahnilo vse več zahodnih parov v nezakonit način posvojevanja.

Zaradi tega so mnogi še vedno mnenja, da je tuja posvojitev za nekatere otroke še najboljša ponudba. Kajti prepričani so, da je neglede na vse narodnostne vezi potrebno nuditi otroku, ki bi sicer živel v bednih razmerah, najboljšo priložnost za odrasčanje in življenje sploh.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Aktualno: Uno mattina 9.35 Nanizanka: La famiglia Brady 10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci 10.30 Dnevnik 10.40 Ci vediamo alle dieci (2. del) 11.00 Nan.: Aeroporto internazionale 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Via Teulada 66 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Fantastico bis 14.15 Dok. oddaja: Kvarkov svet 15.00 Aktualnosti: Primmissima 15.30 Aktualno: Italijanske kronike 16.00 Risanki 16.50 Nanizanka: Diciottanni 17.35 Aktualnosti: Spaziolibero 18.00 Dnevnik 18.05 Kviz: Domani sposi 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Magia d'estate (kom., ZDA 1963, r. James Neilson, i. Hayley Mills, Dorothy McGuire) 22.05 Dnevnik - večerne vesti 22.15 Variete: Palcoscenico Italia (vodi Edwige Fenech) 23.40 Aktualno: Per fare mezzanotte 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	8.00 Nadaljevanje: Liszt (4. del) 9.00 Film: Addio alle armi (dram., ZDA 1932, r. Frank Borzage, i. Gary Cooper, Helen Hays) 10.20 Risanka 10.50 Izobraževalna oddaja: L'epica tra i pupi siciliani 11.30 Nanizanka: L'impareggiabile giudice Franklin 11.45 Nad.: Marco Visconti (4. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.30 Dnevnik 14.40 TV film: L'amore senza voce 16.20 Film: Un elmetto pieno di fife (kom., Fr. 1970, r. Marcel Camus, i. André Bourvil) 18.15 Iz parlamenta, športne vesti 18.35 Nan.: Il commissario Köster 19.45 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Nadaljevanje: Maigret 22.00 Dnevnik, nato Il milionario 23.05 Dnevnik 23.15 Aktualno: La donna in TV 0.05 Film: Gli specialisti (western, It. 1970, r. Sergio Corbucci, i. Gastone Moschin)	12.00 Dokumentarna oddaja: Riž 13.00 Izobr. odd.: Glasbeni instrumenti 14.00 Deželne vesti 14.25 Izobraževalna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija 16.15 Informativna oddaja: Drobci 16.35 Nadaljevanje: Nicholas Nickleby (6. del) 17.30 Dokumentarna oddaja: Geo 18.20 Nanizanka: Vita da strega 18.45 Športna rubrika: Derby (vodi Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dok. oddaja: 20 let prej 20.00 Variete: Complimenti per la trasmissione 20.30 Aktualno: Duello - O vojni industriji 22.00 Dnevnik - večerne vesti 22.30 Rubrika: Filmske novosti 22.45 Film: American Graffiti (kom., ZDA 1973, r. George Lucas, i. Ronny Howard, Harrison Ford, Richard Dreyfuss) 0.30 Dnevnik - zadnje vesti 0.45 Dok. oddaja: 20 let prej	10.00 Mozaik. Šolska TV: Slovar slika, slovenska ljudska glasbila in godci - bordunske citre 11.00 Film: Malo jaz malo ti (kom., Madž. 1985, r. Livia Gyarmathy, i. Cecilia Esztergalyos, Andor Lukacs) 16.15 Poročila 16.30 Mozaik: Šolska TV (pon.) 17.30 Spored za otroke in mlade: Noro, norejšje, norišnič (1. del), nan. Poltrona express (1. del) 18.00 Glasbeni repot 18.45 Risanka 19.00 Vremenska napoved 19.01 Obzornik, TV Okno in Zrno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Teknik 21.10 Nadaljevanje: Lorca (Šp., r. Juan Antonio Bardem, i. Nickolas Grace, Jesus Alcaide) 22.05 Dnevnik 22.20 Retrospektiva jugoslovanskega filma: Deveti krog (dram., Jug. 1960, r. France Štiglic, i. Dušica Žegarac, Boris Dvornik) 23.55 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Športna oddaja: Juke box 14.10 Nogomet: Škotska-YU (pon.) 16.00 Dnevnik 16.10 Reportaže: Šport spektakel 18.50 Dnevnik 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: TRST — Predlogi deželnih svetovalcev za ekonomsko ovrednotenje prikazovanja Matere božje GORICA — Koncert za Sklad Mitja Čuk TRST — Deželno gledališče F-JK začelo sezono TRST — Z modnega defileja tržaških krojaških salonov 19.30 TVD Stičiše 20.00 Nanizanka 20.30 Nogomet: Anglija-Švedska (pon.) 22.30 TVD Vseidne 22.45 Dnevnik: Sportime Magazine 23.00 Mednarodni nogomet 23.45 Nočni boks: slavna srečanja 0.15 Reportaže: Šport spektakel
CANALE 5	ITALIA 1	EUR TELEPADOVA	LJUBLJANA	RADIO KOPER (slovenski program)
8.00 Nanizanke: Strega per amore, 8.30 La casa nella prateria, 9.30 General Hospital 10.35 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle copie 15.05 Film: Il ritorno di Mr. Hardy (kom., ZDA 1958, r. Howard W. Koch, i. Mickey Rooney, Patricia Breslin) 16.50 Kviz: Doppio slalom, 17.20 C'est la vie, 17.50 OK il prezzo è giusto!, 18.55 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito, 20.30 TeleMike 23.00 Variete: Maurizio Costanzo show 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanke: Sulle strade della California, 1.40 Petrolcelli, 2.40 Sceriffo a New York	7.15 Risanki: Belle e Sebastian, 7.45 Rascal 8.15 Nanizanke: Superman, 8.45 Buck Rogers, 9.30 La donna bionica, 10.30 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Magica Emi, Hilary	12.30 Nanizanka: I Ryan 13.30 Risanka 14.00 Nad.: Una vita da vivere, 15.00 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes 17.15 Nanizanka: Switch 17.30 Otroška oddaja: Super 7, vmes risanke Bra-	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Koncert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Za mlade radovedne; 14.20 Iz glasbenih šol; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Greentown jazz band in Slavko Žnidaršič; 18.15 Razmišljamo, ugotavljamo; 18.30 Zbori; 19.45 Big band RTV-Lj; 20.00 Domači napravi; 21.05 Literarni večer; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Popevke.	13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Radio Lj; 13.00 Na valu Radia Kp; 13.45 Od enih do treh; 14.30 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.30 Aktualno; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Narodnozabavna glasba; 19.30 Radio Lj.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO KOPER
7.30 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.00 Il Santo, 9.00 Adam 12 9.30 Film: Congo vivo (dram., It-Fr. 1961, r. Giuseppe Bennati, i.	7.15 Risanki: Belle e Sebastian, 7.45 Rascal 8.15 Nanizanke: Superman, 8.45 Buck Rogers, 9.30 La donna bionica, 10.30 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Magica Emi, Hilary	13.30 Nadaljevanje: Leone-la, 14.30 Cuori nella tempesta 15.30 Rubrika: Parola mia 16.30 Glasbena oddaja: Music box 17.15 Nadaljevanje: Luisiana, 18.15 Ritratto di donna velata 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanki: Angie, 20.30 Le isole perdute 21.00 Dokumentarna oddaja: Delta 22.00 Dokumentarec 23.00 Nanizanka: Corpo speciale Sandbaggers 24.00 Informativna oddaja: News dal mondo	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dobro jutro; 6.05 Almanah 6.30 Koledarček; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Glasba in variete; 7.50 Razglednica; 8.00 Gremo na kavo; 8.25 Popevka tedna; 8.35 Glasba; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Superpass; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Turizem; 11.45 Pismo iz...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.33 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Počitnice po YU; 17.00 Blitz; 17.33 Mixage; 18.00 Bublbing; 18.33 Dee-jay; 19.00 Orkestri.	

S torkove seje občinskega sveta

Interpelacija o morebitnih vplivih framasonstva v sociološkem institutu ISIG

Na torkovi seji goriškega občinskega sveta so veliko pozornosti namenili interpelacijam. Na nekatere so predstavniki odbora oziroma župan že odgovorili, na nekatera vprašanja pa bodo odgovorili na prihodnjih sejah.

Precejšnje zanimanje je povzročila interpelacija svetovalca Busolinija (KPI), ki je med drugim opozoril občinski odbor o pismu uredništvu univerzitetnega profesorja Raimonda Strassolda, v zadnji številki tednika Voce Isonina. Že sam naslov pisma "Gorizia e la massoneria" je po mnenju Busolinija dovolj zgovoren, da bi moral občinski odbor sklicati komisijo za kulturo, da bi preverila, koliko so Strassoldove trditve osnovane.

Busolini je v prvi vrsti omenil nejasen položaj mednarodnega sociološkega instituta ISIG, ki v zadnjih časih preživlja precejšnjo krizo. Med drugim je dolgoletni predsednik, prof. Silvano Pagura, pred nekaj meseci podal ostavko. Profesor Strassoldo namreč v svojem pismu omenja, da je bil goriški inštitut ustanovljen v katoliškem duhu, nato pa naj bi se ga "polastili" z velikimi finančnimi sredstvi ljudje čisto drugačnega mišljenja. Vse to naj bi storili, trdi Strassoldo, s po-

močjo nekaterih vplivnih akademskih krogov iz Firenc in iz Trsta, torej mest, kjer je framasonstvo še kako močno.

Busolinijevi interpelaciji je odgovoril župan Scarano, ki je med drugim dejal, da so po njegovem mnenju Strassoldove trditve brez osnove. Pri vsem tem je še dodal, da upa, da ne bo to botrovalo kakemu lovu na čarovnice.

Svetovalec Busolini je nato še želel izvedeti, kdaj bo občinska uprava organizirala posvet o prisotnosti in pomenu slovenske kulture. Odbornik Obizzi mu je zagotovil, da bo ta v začetku prihodnjega leta. Obizzi je med drugim zagotovil Busoliniju, da bo komisija za kulturo vzela v pretres možnost, da bi organizirali koncertni večer v spomin na skladatelja Marija Kogoj, ki je več let živel tudi v našem mestu.

Podžupan Del Ben je med torkovo sejo odgovoril tudi na interpelacijo svetovalca Lutmana, ki je želel vedeti, kako se nadaljujejo dela za ureditev struge Korna. Pred tednom dni se je namreč v Novi Gorici sestala mešana komisija, ki si je med drugim tudi ogledala gradnjo velikega zadrževalnika Pikolut, ki leži pod Kostonjico. Izgradnjo objekta bodo v kratkem do-

končali, na ta način bo lahko vanj dotekala kar trikrat večja količina vode. Sedaj namreč rezervoar drži 300 tisoč kubičnih metrov vode, nato bo zmogljivost narasla na 900 tisoč kubičnih metrov. S kontroliranim odtokom vode, bo odpravljena nevarnost poplavl v Škabrijelovi ulici in na drugih območjih na italijanski strani meje.

Tudi v Ulici Oriani bodo v kratkem poskrbeli, da bodo popravili kanalizacijo in s tem omogočili večji pretok Korna. Del Ben je opozoril, da je občinska uprava že svoj čas javila ta problem civilni zaščiti. Dela pa se žal še niso začela, ker si nista Dežela in Državni tehnični urad na jasnem, kdo bi moral nastalo škodo odpraviti. Goriška občinska uprava pa namerava v kratkem angažirati izvedenca, ki je med drugim projektiral znani kanal v Valtellinski dolini, ki bi preučil možnost kake izboljšave v pokritem delu toka Korna.

Svetovalec Pavlin je odboru med drugim predložil problem vedno naraščajočega števila reklamnih panojev, ki so postavljeni, po njegovem, na neprimernih krajih. Pavlin je odločno kritiziral postavitev dveh velikih reklamnih tabel, ki so jih v preteklih tednih postavili ob cesti, ki pelje iz Sovodenj v Štandrež. Podžupan Del Ben je dejal, da je reklama tesno povezana z vsakdanjim življenjem in da je treba zato nekoliko potrpeti, seveda ob dejstvu, da prinaša ta kar lepe denarce v občinsko blagajno. Pavlin je tudi opomnil na pereč problem štandreske osnovne šole, ki razpada. Del Ben je odvrnil, da je načrt za prenovitvena dela že izdelan, z deli pa naj bi pričeli neke spomladi.

Svetovalka Ulianova je imela največ pripomb glede nevzdržnega položaja, ki je nastal v domu za ostarele A. Culot v Ločniku, kjer se je v zadnjih časih že obstoječim problemom pomanjkanja personala in neustreznosti življenjskih prostorov priključila še slaba prehrabena oskrba.

Drevi v Kulturnem domu Kobalov in Verčev Juriš

Pravijo, da je v vedrem razpoloženju pol življenja in zato ne bi kazalo zamuditi priložnosti, ki jih sicer resnici na ljubo nimamo preveč, da se sproščeno nasmejemo. Tudi nad lastnimi napakami. Mislimo seveda na naše zamejsko okolje, ki ga vendarle pričanjamo videvati nekoliko drugače, kakor smo bili predolgo vajeni. Na stvari, čeprav še tako resne in tragične, lahko gledamo tudi s humorističnega vidika. Pa čeprav je treba ob tem povedati marsikatero pikro.

Priložnost za zdravilni smeh bo drevi v Kulturnem domu, kjer bosta ob 21. uri nastopila Sergej Verč in Boris Kobal s satiričnim kabaretno Oprosti, ne juriš! Avtorja in izvajalca ni treba posebej predstavljati, saj sta znana po številnih nastopih v humorističnem ključu na slovenski radijski postaji v Trstu, s kabaretnimi predstavami pa sta gostovala že v raznih krajih.

Goriški gledalci bodo nocoj lahko neposredno izvedeli, kaj menijo osvoboditelj Trsta Matija Koritnik - Andaluzija, kominformist Gigi, partijec Anton Rebolj, šolnica gđc. Pizziga, praktikant na Primorskem dnevniku Mari-

etto, čast. gospod Marjan Hlebcé, prof. Joža Pirhovec, Samo Pahor in še druge manj ali bolj poznane zamejske osebnosti.

Kabaretni večer Oprosti, ne juriš? prireja Mladinski odbor SKGZ in Zveza slovenskih kulturnih društev, ki načrtujeta v prihodnjih mesecih še nekaj takih in podobnih prireditev, ki jih publika, tudi zaradi tega, ker gre za novo vrsto, rada sprejema. Tako bodo v petek, 28. t. m., stopili na oder Kulturnega doma "Kraški bratje — Karst Brothers". V sestavi: Boris Devetak, Marko Feri, Miran Košuta, Igor Malalan, Andro Merku in Ladi Mlajč bodo uprizorili svojo poletno uspešnico Škovace.

Kabaretni večer Oprosti, ne juriš? prireja Mladinski odbor SKGZ in Zveza slovenskih kulturnih društev, ki načrtujeta v prihodnjih mesecih še nekaj takih in podobnih prireditev, ki jih publika, tudi zaradi tega, ker gre za novo vrsto, rada sprejema. Tako bodo v petek, 28. t. m., stopili na oder Kulturnega doma "Kraški bratje — Karst Brothers". V sestavi: Boris Devetak, Marko Feri, Miran Košuta, Igor Malalan, Andro Merku in Ladi Mlajč bodo uprizorili svojo poletno uspešnico Škovace.

Večer s pesnikom Tonetom Pavčkom

Knjižnica Franceta Bevka v Novi Gorici prireja danes ob 18. uri v prostorih oddelka za mladino in odrasle v Ul. Gradnikove brigade 27 srečanje s pesnikom Tonetom Pavčkom ob njegovi 60-letnici. Prireditelji večera so poskrbeli tudi za razstavo Pavčkovih del. Srečanja se bo udeležil tudi pesnik Ciril Zlobec.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamije prireja v nedeljo, 23. t. m., tradicionalni piknik. Pričel se bo ob 15. uri in sicer pri poslopju nekdanje šole na Palkišču. Prijave sprejemata, do zasedbe razpoložljivih mest, Ettore Moro in Mario Semolič.

Dijaški dom Simon Gregorčič prireja v petek, 21. t. m., ob 18. uri proslavo ob obletnici rojstva pesnika Simona Gregorčiča. Nastopili bodo gojenci dijaškega doma z recitalom "A enega mi vzeli niste..."

razstave

V galeriji R. Debenjaka v Kanalu bodo danes, 20. t. m., ob 18.30 odprli razstavo z naslovom "Iz galerije starejših umetnosti goriškega muzeja". Ob odprtju bo govoril kustos Goriškega muzeja Marko Vuk. Razstava bo na ogled do 12. novembra.

V galeriji Meblo v Novi Gorici bodo jutri, 21. t. m., ob 18. uri odprli razstavo kiparskih del Darka Bevilacqua. Umetnika, ki se je rodil v Biljah, živi in ustvarja pa v Čedadu, bo predstavila ravnateljica Goriškega muzeja Nelida Nemec. Dela bodo na ogled do 5. novembra.

šolske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljskega A. M. Slomšek obvešča, da bo obvestilo o začetku pouka za dijake 5. razreda objavljeno v Primorskem dnevniku, kakor hitro bo Ministrstvo za šolstvo to določilo.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »La leggenda del santo bevitore«.

VERDI 17.30-22.00 »Frantic«. Režija R. Polanski.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le sorelline ingorde«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Demoni II«.

DESKLE Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

pismo uredništvu

Nemščina ali angleščina?

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

"Šolski pouk se je pričel že pred mesecem dni in z njim se odpira vrsta vprašanj, ki so tesno povezana s šolsko stvarnostjo.

Eno izmed poglavitnih vprašanj, ki ni od včeraj, je vprašanje (ne)poučevanja angleščine na goriških slovenskih šolah.

Naši dijaki imajo sicer prednost, da poznajo dva jezika (slovenščino in italijanščino). Ob iskanju službe pa se znajdejo v zagati, ker ne poznajo angleščine. Naša mladina sicer iz šolskih klopi pozna nekaj nemščine, ki pa v sodobnem poslovnem svetu bolj malo pomeni, saj jo je povsem izpodrinila angleščina. To je razvidno tudi iz raznih časopisnih oglasov, kjer mnoga podjetja, predvsem komercialna, iščejo osebe, ki angleščino obvlada. V tem pogledu pa naši maturanti ostanejo nekako odrezani. Če pa se želijo spoznati s tem jezikom, morajo privatno in v dopoldanskih urah obiskovati razne tečaje. Med drugim ti tečaji tudi niso tako poceni, da ne govorimo o izgubi dragocenega popoldanskega in večernega časa.

Zatorej odpiramo javno vprašanje poučevanja angleščine tudi na slovenskih šolah vseh stopenj. Naše šole in naša javnost naj to razmislijo, saj bi morala biti skrb za bodočnost naše mladine naša prvenstvena naloga."

(sledijo podpisi)

Sedem »evropskih« filmov v novi sezoni Gorica Kinema

Goriški Kinoateljje napoveduje novo jesensko-zimsko sezono. V okviru ciklusa Gorizia Cinema — Gorica Kinema (pod tem imenom se predstavlja že petič) bodo gledalcem od 3. novembra do 15. decembra ponudili izbor sedmih filmov "evropske" produkcije. Evropske v pravem pomenu, saj bosta na sporedu dva sovjetska filma, dva angleška, en holandski, en grški itd. Gre za dela, ki s težavo najdejo mesto v rednem distribucijskem programu, ki pa imajo svojo vrednost in pomen, so pojasnili na torkovi tiskovni konferenci, kjer je stekla beseda o novem ciklusu Gorica Kinema, medtem ko se spomladi obeta še nekaj novosti in zanimivosti.

Na zanimivost velja opozoriti že zdaj. Pobudo bosta izpeljala Kinoateljje in lastnik goriških kinematografov, komendnik Costa in tako potrdila veljavnost dosedanjega sodelovanja, ki se kaže predvsem v vzgoji filmske

publike. Že v prihodnjih dneh bodo v goriških kinodvoranah začeli predvajati najnovejše uspešne filme, med temi Legendo o svetem pivcu. Člani Kinoateljjeja si bodo za ta in druge filme lahko nabavili vstopnice s popustom. »Legenda bi pomenila prevelik finančni zalogaj za naš krožek, čeprav bi jo zelo radi ponudili v svojem programu. Od takega sodelovanja med Kinoateljjejem in goriškimi kinodvoranami imamo oboji korist,« je pojasnil predsednik Kinoateljjeja na srečanju z novinarji in dodal, da prav v primeru Olmijevega filma nastopa Kinoateljje kot kulturni sponsor.

Poleg Legende o svetem pivcu, bodo v naslednjih tednih v goriških kinematografih predvajali še nekaj drugih letošnjih uspešnih filmov.

Kaj pa sam ciklus Gorica Kinema. Začel se bo 3. novembra s sovjetskim filmom Zgodba Asje Kljacine, ki po dveh desetletjih prisilnega umika iz distribucije, šele zdaj prihaja med publiko. Prvega decembra bo na vrsti drugi sovjetski film, Legenda o trdnjavi Suram. Ciklus se bo zaključil 15. decembra s filmom Kretničar J. Stellinga. Vmes bodo predvajali še Zakon poženja, Let, Bagdad caffè in Personal services.

Filme bodo vrteli v Kulturnem domu ob sredah ob 20.45. Vstopnina s

člansko izkaznico Kinoateljjeja bo pet tisoč lir. Z izkaznico bo mogoče kupiti vstopnice s popustom tudi v goriških kinodvoranah.

Jutri občni zbor članov posojilnice v Doberdolu

Tudi pri posojilnici v Doberdolu, tako kakor so že poskrbeli v Sovodnjah, se pripravljajo na odobritev novega statuta. Člani zadruga bodo o tem pomembnem vprašanju razpravljali na izrednem občnem zboru, ki bo 21. t. m. ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdolu. Ker je za spremembo statuta potrebna prisotnost večine članov z glasovalno pravico, upravni svet toplo priporoča čimvečjo udeležbo članov.

Občni zbor SZ Dom

V mali dvorani Kulturnega doma v Gorici bo jutri, 21. t. m., ob 19.30 občni zbor športnega združenja Dom. Na dnevnem redu so poročila o delovanju združenja ter izvolitev novega odbora.

Vsestranski uspeh mednarodnega tekmovanja v prostem plezanju

Bilo je v soboto in nedeljo pri Vrhpolju

Prekrasno vreme, dobri plezalci, številni gledalci, lepo ostenje in prijateljsko vzdušje. To so bile glavne značilnosti mednarodnega tekmovanja v prostem plezanju, ki se je odvijalo v soboto in nedeljo v stenah nad potokom Bela za Vrhpoljem pri Vipavi. Na srečanju in tekmovanju, ki so ga pripravili člani alpinističnih odsekov planinskih društev Vipava in Nova Gorica, omogočile pa številne organizacije združenega dela s Primorske in zamejskega (glavni pokrovitelj je bila specializirana goriška trgovina K2), se je zbralo 56 tekmovalcev in 12 tekmovalk, ki so se preizkusili v smereh od sedme do devet minus težavnostne stopnje. Številni gledalci so s pridržanim dihom gledali, kako najboljši premagujejo previse in le redkim je uspelo v predtekmovanju zatresti verigo ob izteku tekmovalne smeri, v finalu pa je prišel do konca samo Tržčan Marco Sterni. Nekateri so sezazplezali, drugim je bila sreča bolj naklonjena.

Na. Tako meni tudi zmagovalac Sterni: "Rekel bi, da sem imel precej sreče. Sicer pa je bila tekma dobro organizirana in tudi plezalno središče samo je izredno privlačno. Stene tu okoli dajejo možnosti še za številne nove smeri in ker so na prisojnem kraju, bo tu živahno tudi v zimskih mesecih." Podobnega mnenja so bili tako rekoč vsi plezalci, nekaterim pa je bilo seveda težko pri srcu, saj je na primer vodilni s sobotne preizkušnje Ravnik (Jesenice) ostal pred nerešljivim problemom v steni v nedeljo le nekaj metrov od tal. Bo pa drugič več sreče!

REZULTATI: (šteje samo nedeljski finale) moški: 1. Sterni (Trst) 14,31 m, 2. Slabe (AO Matica, Lj.) 13,64 m, 3. Varnerini (Trst) 12,51 m, 4. Guček (Trbovlje) 12,47 m. Ženske: 1. Oblak (Vrhnika) 15,46 m, 2. Tajnik (Ravne) 14,58 m, 3. Ortar (Tolmin) 14,50 m, 4. Lukančič (Trbovlje) 14,21 m.

TONI GOMIŠKEK

V tržiškem pristanišču se obeta spet rekorden blagovni promet

V pristanišču Portorož se do konca septembra pretovorili skoraj 1,5 milijona ton blaga. Na osnovi dosedanjih podatkov je mogoče že zdaj napovedati, da bodo v pristanišču do konca leta zabeležili spet nov rekord. Celoten lanski promet je znašal 1.740.000 ton. Do konca leta bo ta količina dosežena in presežena. Glavni postavki bosta letos premog (do zdaj so ga raztovorili že okrog 600 tisoč ton) in les. Količina lesa naj bi do konca leta dosegla 550 tisoč ton, kljub temu da je bilo v zadnjem času slišati nekaj neugodnih vesti o morebitnem zmanjšanju dotoka lesa zlasti iz zahodnoafriških dežel.

V porastu je promet celuloze, ki znaša letos že 117 tisoč ton, medtem ko je lani, v celem letu dosegel le 80 tisoč ton. V tržiškem pristanišču so v prvih letošnjih devetih mesecih raztovorili 50 tisoč ton cementa, vkrcali pa 8 tisoč ton. Prizadevajo si tudi, da bi zmanjšali zdaj sila neugodno razmerje

med pošiljkami za vkrcanje in pošiljkami blaga za raztovarjanje. Pretežni del namreč odpade prav na razorvarjanje. Do konca septembra so vkrcali 62 tisoč ton različnega blaga, raztovorili pa 1.426 tisoč ton.

Izredno živahen promet so v tržiški luki zabeležili v mesecu septembru.

Zdi se tudi, da napovedani ukrepi nekaterih brodarjev o povišanju cen storitev za ladje, namenjene v Tržič, ne bodo sporejeli.

Zaprta cesta Doberdob-Ronke

Zaradi vzdrževalnih del na zavarovanem železniškem prehodu v Selcih na pokrajinski cesti Doberdob-Ronke, bo omenjena cesta občasno zaprta in sicer od 22. do 28. oktobra. Zgora bo vsak dan od 8.30 do 17. ure. Obvoz bo urejen preko Romjana.

Danes začetek Boršnikovega srečanja

Danes se v Mariboru začena tradicionalno, že 23. Boršnikovo srečanje. Deset dni bo štajerska prestolnica v znamenju gledališke umetnosti, z Mariborom pa bo v tem smislu živel ves slovenski kulturni prostor, saj je BS njegov najpomembnejši festival, ki zbira »na kupu« domala vsa naša profesionalna gledališča in njihove najboljše dosežke iz prejšnje sezone.

Boršnikovo srečanje bo letos v svojo spominsko knjigo vpisalo kar 154 prireditev, ki se bodo zvrstile po štajerski in drugod. Ob tekmovalnem sporedu, v katerem bo v četrtek, 27. t. m., nastopilo tudi Slovensko stalno gledališče s Cankarjevim Kraljem na Betajnovi, bo tu še vrsta dogodkov v okviru spremljevalnega programa in Malega BS. Tako bomo sledili odprtjem razstav, predstavitev knjig, srečanjem z avtorji, nastopom v manjših zasedkih in karavlah, mitingom itd., kar vse daje Boršnikovemu srečanju enkratno podobo in utrip. Pomembna letošnja novost je tudi Dan slovenskega igralca (30. oktobra), ko bodo imeli tisti, ki oblikujejo gledališko umetnost, vendarle možnost srečanja in razgovora o stroki. Tega dne bo namreč tudi simpozij, uvodna referata bosta imela Polde Bibič in Boris Cavazza. Pa tudi gostovanj iz tujine ne gre prezreti. Tokrat bodo nastopili gledališka skupina Feuerzunge iz Marburga ob Lahni, Drama Graških združenih odrov in češkoslovaški gledališniki iz Gottwaldova.

Na drevišnji slovesni otvoritvi bo spregovoril predsednik RK ZSMS Slovenije Jože Školč, takoj za tem pa bo na vrsti še prva tekmovalna predstava — Vojaki zgodovine Borisa A. Novaka v režiji Jožeta Babiča.

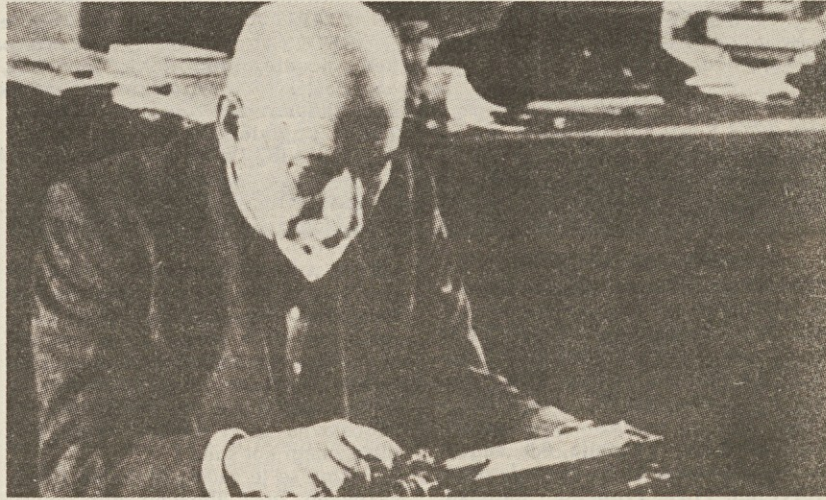
Začetek sezone Teatra stabile FJK v Rossettiju

Vplivanje gledališča na realno življenje

V delu Vsak po svoje je Luigi Pirandello izpostavil odnos med igralci, ki interpretirajo resnične osebe in zgodbo, ki se je resnično dogodila v mestu gledališke uprizoritve in osebam samimi, ki iz dvorane zaprepaščujoče, začudeno in prizadeto gledajo gledališko parafrazo njihovega življenja. Te osebe se ne morejo zadržati, da ne bi reagirale in potem v resnici posnemale tistega, kar je upodobila umetnost. Skratka, v najtežje uprizorljivem Pirandellovem delu gre za radikalen razmislek, kaj je pravzaprav gledališka umetnost, do kolikšne mere je odblesk realnosti in če ni nemara odrska resničnost resničnejša od konkretnega življenja. Pirandello dopušča dvom, čeprav se nagiba k ugotovitvi, da je odrski življenjski dihi pristnejši, ali vsaj enakovreden konkretni človekovi eksistenci. Povezave med uprizoritvijo in dvorano-gledalci pa so, kljub vsemu, zelo čudne, labilne, krvave in lahko celo ravnodušne, tako da bi se morali za ustrezno razumevanje napotiti na področje psihodra-

me, kar pa je za ta zapis vendarle preveč.

Lahko pa nakažemo nekaj teh črt: prvi dve dejanji drame Vsak po svoje pripovedujeta dogodek iz škandalistične kronike mesta. Dejanji sta presevani od dveh intermezzov, komentarjev prisotnega občinstva in reakcije Morenove, protagoniste resničnega dogodka, ki naj bi ga Pirandello prenesel na oder. Morenova je prišla v gledališče vsa razburjena in njena razburjenost se stopnjuje ob gledanju zgodbe svoje gledališke dvojnice Morellove. Psihodramatična dimenzija tega odbleska doživi višek v nezmožnosti (ker ni več pogojev za to) inscenacije tretjega dejanja. Morenova se namreč zažene za kulise in zahteva pravico gledalca po zamenjavi vlog med dvorano in odrom, kar bi dokazalo njegovo »resnico«. Z napadom na prvo igralko in oklofutanjem pisatelja ni več pogojev za nadaljevanje igre. Namesto tretjega dejanja avtorja imamo dejanje osebe: človeška katarza v zameno za lep konec, zmaga psihologije in ne umetnosti.

Italijanski dramatik Luigi Pirandello

Pirandellov esej o gledališču Vsak po svoje je odprl letošnjo sezono Teatra stabile in obenem zaključil avtorjevo trilogijo o teatru. Trilogija je

bila v rokah režiserja Patronija Griffija, ki je s postavitvijo del Nocoj bomo improvizirali in Šest oseb išče avtorja podpisal nesporna umetniška dosežka, tokrat pa se je znašel pred skoraj nepremostljivimi težavami. Res da je Vsak po svoje ustrezno preoblikoval in obogatil s filmskimi elementi, res, da so bili glasba, scenografija, kostumi in nastopi igralcev uglašeni, res pa je tudi, da ni popolnoma uspel v prikazu soodvisnosti odra in avditorija. V delu, ki smo ga gledali v tork, manjka predvsem večja psihološka poglobljenost, zato pa tudi nekatere učinkovite in introspektivne scene izgubljajo na udarnosti in vodijo v brezupen dolgčas.

Glavne vloge so igrali Ilaria Occhini, Giovanni Crippa, Marcello Donati, Mariano Rigillo (najbolj zapažena kreacija), Vittorio Caprioli, Laura Maritoni in Toto Onnis ob sodelovanju še mnogih drugih. Scene je oblikoval Aldo Terlizzi, kostume pa je izdelala Gabriella Pescucci.

MARIJ ČUK

Nova številka revije Primorska srečanja

Pred dnevi je izšla nova številka (86) novogoriške revije Primorska srečanja, ki posveča tudi tokrat mnogo prostora zamejskim kulturnim dogodkom. Novo številko Primorskih srečanj uvaja pogovor z Dušanom Šinigojem, predsednikom izvršnega sveta skupščine SR Slovenije. Miro Kocjan piše o izidih in okoliščinah ob prvih povojnih političnih volitvah pred 40 leti v Italiji. Med primorskimi strokovnjaki so predstavljeni filozof in esejist Evgen Bavčar, arheolog Drago Svoljšak, pesnik, prevajalec in inženir metalurgije Gino Brazzoduro in slikar Franko Vecchiet. Njegova je tudi likovna oprema te številke.

Izpod peresa Zdenke Lovca je članek o tržaški gledališki sezoni 1987/1988, France Vurnik pa piše o Primorskem dramskem gledališču v lanski sezoni. Zdenka Lovca je tudi avtorica zapisa o tretjem mednarodnem srečanju pisateljev ob meji, ki je bilo aprila v Portorožu (njen članek nosi

naslov Manjšine naj ne bodo dekoracija ali predmet politične igre). Gino Brazzoduro piše v prispevku z naslovom Meja in kultura o dveh mednarodnih istrskih pobudah v Pulju in v Portorožu, Vlado Šav pa o drugem srečanju primorskih literatov na Premu.

V rubriki Leposlovje je objavljen prozni prispevek Vilme Purič z naslovom Večer z moškim. Med Zapiski piše Branko Marušič o prvem goriškem nadškofu grofu Karlu Mihaelu Attems, Pavle Merku pa o izvoru imena Senadole. Izpod peresa Bojana Bratine je recenzija pesniške zbirke Marka Kravosa Ko so nageljni dišali, Nives Marvin pa piše o risbah Klavdija Palčiča v tej zbirki. Branko Marušič je napisal recenzijo knjige Jožeta Pirjevca Tito, Stalin in Zahod, Marija Mercina pa o brošuri, ki so jo izdali ob lanski Vilenici.

V Ljubljani od danes ogled kitajske sodobne umetnosti

V ljubljanski Moderni galeriji bodo danes odprli razstavo kitajske sodobne umetnosti. Med 200 deli stoenega kitajskega likovnika je tudi gornji Prizor iz rodne mesta 4 (1988) Lua Zhonglija.

Na letošnjem pregledu industrijskega oblikovanja

Diskusija o vprašanju kritike

Letošnji bienalni pregled industrijskega oblikovanja, ki ga spremlja vrsta vzporednih prireditev, razstav, oblikovalskih delavnic in podobnega, se je začel z okroglo mizo. Diskusija na temo Kritika in oblikovanje, vodil jo je moderator Stane Bernik, strokovnjak, ki že nekaj let zapored skrbi za to pomembno mednarodno manifestacijo, se je dotaknila zelo žgočega vprašanja. Predvsem je težko do kraja raziskati in opredeliti kočljivo razmerje med kritiki in oblikovalci. Kaj naj bi bile poglobljene naloge kritikov, ki spremljajo razvoj oblikovanja in oblikovalske dosežke?

Najprej morajo imeti nad oblikovanjem celoviti pregled. Predvsem pa bi morali imeti izdelana dobra merila za ugotavljanje in ocenjevanje kakovosti izdelkov. Še nedavno sta za ocenjevanje kvalitete bili zadostni merili estetski vidik in funkcionalnost izdelka, v sedanjem času pa nastopa še mnogo drugih: prilagodljivost, vraščnost v okolje, varčevanje energije, gospodarnost, tehnična in estetske inovacije, ekološka neoporečnost in druga. Med ugotovitvami te okrogle mize je tudi ta, da ima kritika pomembno vlogo v posredovanju med oblikovalci, proizvajalci in uporabniki izdelkov. Ozaveščanja porabnikov, ki naj izbirajo boljše, kakovostnejše izdelke, je prav tako sposobna le kritika, ki vidi širino oblikovalskega dogajanja in ki pozna vse bistvene probleme, s katerimi se sooča sodobno industrijsko oblikovanje. Nesmiselno bi bilo trditi, da je dobro oblikovanje mogoče tudi tam, kjer si zanj prizadevajo samo oblikovalci. Brez podpore industrije, brez gospodarskih vizij oblikovalskega napredka in ciljev, ne moremo računati na kakšne boljše rezultate. Jugoslovansko industrijsko oblikovanje je po mnenju tujih strokovnjakov, ki so sestavljali žirijo za

nagrade BIO, doseglo precejšen napredek, kar so potrdili tudi z mnogimi odličji in pohvalami naših izdelkov na razstavi.

Zelo ugodno so se izrekli tudi o organizaciji BIO, o njegovi vlogi pri uveljavljanju dobrih oblikovalskih izdelkov, ter pri soočanju jugoslovanskega in tujega oblikovanja. Le na tak komparativni način je mogoče ugotoviti, kam peljejo poti sodobnega oblikovanja in kako se ves čas posodablja različne oblikovalske panoge. Ravno pri tem ima po mnenju mnogih strokovnjakov veliko vlogo spet kritična stroka, ki mora znati svetovati, kako in kam naprej. Na podlagi natančnih analiz in ocen vsega, kar se ta hip najboljšega dogaja v svetu, je treba najti cilje napredku industrijskega oblikovanja in poskrbeti za njegovo neprekinjeno rast.

Vse to pa seveda ne gre brez nenehnega strokovnega izpopolnjevanja in seveda splošne gospodarske rasti. Diskusija je mnogokrat opozorila na pomebnost vloge ekonomije pri razvoju industrijskega oblikovanja. Kritika pa bi naj tudi našla dinamičnejši način lastnega delovanja, če hoče ostati pri tem aktualna.

IZTOK PREMROV

■ V ljubljanski Narodni galeriji so v torek odprli razstavo 49 grafičnih listov znamenitega mojstra Giovan Battiste Piranesija, čigar oče, kamnosek, je bil doma iz Pirana. Piranesijeva razstava je za Ljubljano velik kulturni dogodek, tako kot je bila poprejšnja predstavitev v Piranu. Razstavo so pripravile Obalne galerije v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za grafiko iz Rima. V Ljubljani bo na ogled do 6. novembra.

Danes predstavitev domačega slovenskega in italijanskega priročnika Marjuče Offizie

Ko riba skoči iz morja in »zaplava« v ponvi

Knjiga Iz morja v ponev Marjuče Offizie že nekaj mesecev s svojo modrino, z ribami in jastogom na platnici vabi s knjižnih polic tržaških knjigarn. Danes jo bodo (točneje — ju bodo, ker je knjiga izšla tudi v italijanski izdaji z naslovom I pesci dell'Adriatico) tudi uradno predstavili, in sicer kar v ribji restavraciji La Marinella, kot se navsezadnje spodobi za knjigo o ribah.

»Zamisel za to knjigo se mi je porodila pred kakimi tremi leti, ko sem za tržaški radio pripravila niz oddaj o ribah, o tem, kar je mogoče dobiti na tržaški tržnici,« mi je včeraj povedala Marjuča Offizia. Na njeni mizi v uradu v četrtem nadstropju tržaškega sedeža RAI je ob papirjih in drugem gradivu prostora tudi za kopico školjk in rakovih lupin. Sama je vzela v roko eno, srednjeveliko, svetlorožnate barve in mi obrazložila, da je to »pravi kriški "granzoporo", ki ga je ujel kriški ribič Tretjak«. Pozneje sem v uredništvu prav iz njene knjige izvedel, da je slovenski izraz za tržaškega "granzopora" kosmač, in da mu slovensko narečno pravimo tudi kosmatin, pour ali pèur.

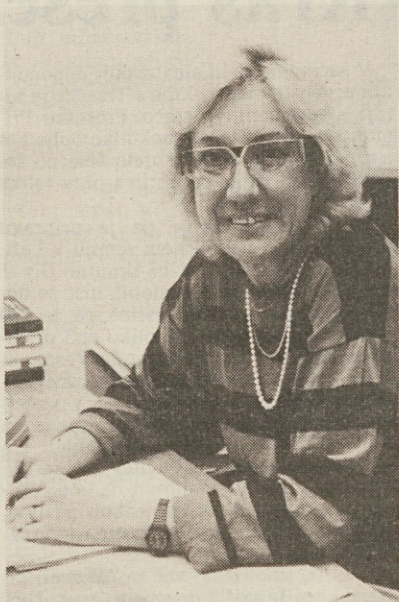
Ko se je pred tremi leti lotila oddaj o ribah, se je Marjuča Offizia znašla pred podobno težavo: kako poimenovati ribo ali školjko. Vedela je za kopico že zakoreninjenih tržaških imen in izrazov, a to imenoslovje ni bilo uradno priznано. Tako se je začelo njeno »iskanje ribjih imen«. Pri tem so ji bile v pomoč Penkova knjiga in publikacije Miroslava Zeia. Po številnih jezikovnih preverjanjih, primerjanjih, zbiranju podatkov o družinah rib, razredih in podrazredih, pa tudi po zbiranju domačih izrazov in po posvetovanju z Zeiem je izšla zamisel o publikaciji. Pri Založništvu

tržaškega tiska so bili navdušeni, tudi zato, ker po knjigi prof. Penka ni izšlo s tega področja nič domačega.

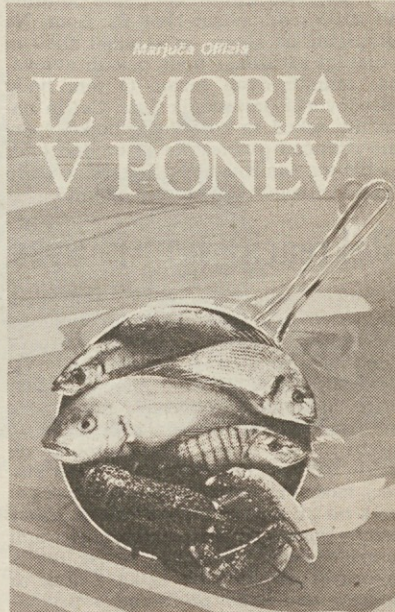
Da je knjiga-priročnik taka, kakršna je, se moramo zahvaliti še dvema konjičkoma Marjuče Offizie — fotografiranju in kuhanju. Avtorica je sama opremila knjigo z barvnimi fotografijami rib, dodala pa ji je tudi »kulinarčni del« s 120 recepti, ki jih je — vse — tudi sama preverila. »Morda se bo komu zdela uporaba kake dišave pri nekaterih receptih neobičajna, a še vsi, ki so poskusili moje recepte, so... preživeli,« je pikro dodala.

Z Marjučo Offizio sem se nato pogovoril še o ribolovu na Tržaškem (»Tržaški ribiči polovijo le desetino rib, ki pridejo na tržaški ribji trg«), o porabi rib pri nas (»Bili smo pod vsedravnim povprečjem, zadnje leto pa se je poraba povečala, tako da smo sedaj nekje na sredini lestvice italijanske porabe rib«), o vzrokih za nizko porabo (»Morda je ženskam odvraten kontakt s to sluzasto živaljo, ki smrdi, ko jo čistiš«), pa tudi o toliko opevanih afrodizijskih učinkih nekaterih školjk in rakov (»Ne verjamem v te učinke, sama jih nisem občutila; morda se to pozna pri moških, ker imajo druge hormone...«).

Naj bo tako ali drugače je knjiga Marjuče-Offizie nadvse pripraven in koristen priročnik za vse tiste, ki hočejo pobližje spoznati ribe, rake, školjke in druge prebivalce severnega Jadrana. Italijanska izdaja ima ob vseh še eno odliko: je namreč prva knjiga, ki po sto letih spet obravnava ribe našega področja, kot je omenil izvedenec kap. Mario Bussani, ki bo danes tudi spregovoril na predstavitvi knjige v restavraciji La Marinella v Miramarskem drevoredu. (Šč)

Marjuča Offizia

Naslovna stran knjige

V včerajšnjih kvalifikacijskih tekmah za svetovno nogometno prvenstvo 1990 v Italiji

Jugoslavija dobro začela

Presenečenj ni manjkalo

5. SKUPINA				
DOSEDANJA IZIDA				
Norveška - Škotska	1:2			
Francija - Norveška	1:0			

LESTVICA				
Škotska	2	1	0	3:2 3
Francija	1	1	0	1:0 2
Jugoslavija	1	0	1	0:1 1
Norveška	2	0	0	1:3 0
Ciper	0	0	0	0:0 0

PREOSTALI SPORED
22.10. Ciper - Francija, 2.11. Ciper - Norveška, 19.11. Jugoslavija - Francija, 11.12. Jugoslavija - Ciper, 8.2.89 Ciper - Škotska, 8.3. Škotska - Francija, 22.4. Škotska - Ciper, 29.4. Francija - Jugoslavija, 16.5. Norveška - Ciper, 14.6. Norveška - Jugoslavija, 5.9. Norveška - Francija, 6.9. Jugoslavija - Škotska, 11.10. Jugoslavija - Norveška, 11.10. Francija - Škotska, 28.10. Ciper - Jugoslavija, 15.11. Škotska - Norveška, 18.11. Francija - Ciper.

Škotska - Jugoslavija 1:1 (1:1)
STRELCA: Strachan v 18', Katanec v 38'.
ŠKOTSKA: Goram, Gough, Malpas, Nicol, Miller, McLeish, McStay, Aitken, Speedie, Johnson, McClair, Bett, McCoist.
JUGOSLAVIJA: Ivković, Stanojković, Spasić, (Brnović), Jozić, Hadžibegić, Radanović, Stojković, Katanec, Cvetković (Šabanadžović), Baždarević, Zlatko Vujović.
SODNIK: Trischler (ZRN); GLEDALCEV: 50.000.

GLASGOW — Jugoslavija je razmerna dobro startala v novem ciklusu mednarodnih tekmovalnih kvalifikacijah za svetovno prvenstvo, ki bo čez dve leti v Italiji. Proti tradicionalno neugodnemu nasprotniku, proti kateremu v uradnih tekmah ni še zmagala (pa tudi ne izgubila), je remi ugoden rezultat, še zlasti, ker ga je dosegla na tujem igrišču. Lahko pa rečemo, da Jugoslavija proti Škotski še ni bila bliže zmagi kot sinoči.

Tekma se je začela nekoliko nepričakovano, brez običajne agresivnosti Otočanov. Osimova četa pa je igrala mirno in hrabro. Da zadetka domačinov sta ekipi imeli po eno priložnost

vsaka. Po vodstvu Škotov je bila igra še naprej enakovredna in do izenačenja sta ekipi imeli znova po eno priložnost vsaka. Pred izenačenjem je bilo v kazenskem prostoru domačinov precej »vroče«: najprej je bil Cvetković nekoliko počasnejši od vratarja Gorama, nakar je Stojković s prostega strela zadel prečko. Končno je po udarcu s kota Katanec žogo le spravil v mrežo in postavil končni rezultat, čeprav Jugoslaviji v drugem polčasu ni manjkalo priložnosti. Proti koncu so domačini pokazali svoj pravi obraz, ne samo z upornostjo, temveč tudi s provociranjem. Jugoslovanom so tedaj popustili koncentracija in živci, tako da je moral vratar Ivković trikrat poseči, da je ubranil dragoceno točko.

SKUPINA 1
Grčija - Danska 1:1 (1:0)
STRELCA: Mitropoulos 37', Povlsen v 55'.
Bolgarija - Romunija 1:3 (1:1)
STRELCI: Mateut v 25', Kolev v 32', Camataru v 79' in 88'.
LESTVICA: Romunija 2 točki (1 tekma), Danska 1 (1), Grčija 1 (1), Bolgarija 0 (1).

SKUPINA 2
Anglija - Švedska 0:0
Poljska - Albanija 1:0 (0:0)
STRELCA: Warzcha v 78'.
LESTVICA: Poljska 2 točki (1 tekma), Anglija 1 (1), Švedska 1 (1), Albanija 0 (1).

SKUPINA 3
SZ - Avstrija 2:0 (0:0)
STRELCA: Mihajličenko v 46', Zavarov v 68'.
NDR - Islandija 2:0 (1:0)
STRELCA: Thom v 34' in 88'.
LESTVICA: SZ 3 točke (2 tekmi), NDR 2 (1), Islandija 2 (3), Turčija 1 (1), Avstrija 0 (1).

SKUPINA 4
ZRN - Nizozemska 0:0
Wales - Finska 2:2 (2:2)
STRELCI: Ukkonen v 8', Saunders v 24' (11-metrovka), Lahtinen v 40' (avtogol), Paatelainen v 45'.
LESTVICA: ZRN 3 točke (2 tekmi), Nizozemska 3 (2), Wales 1 (2), Finska 1 (2).

SKUPINA 6
Madžarska - S. Irska 1:0 (0:0)
STRELCA: Vincze v 83'.
LESTVICA: S. Irska 3 točke (3 tekme), Madžarska 2 (1), Irska 1 (1), Malta 0 (1), Španija 0 (0).

SKUPINA 7
Belgija - Švica 1:0 (1:0)
STRELCA: Vervoort v 29'.
LESTVICA: Švica 2 točki (2 tekmi), ČSSR 2 (1), Belgija 2 (1), Portugalska 0 (0), Luksemburg 0 (2).

Nogomet: prijateljska tekma v Pescari »Azzurri« niso navdušili

Italija - Norveška 2:1 (2:1)

STRELCI: Giannini v 19. min. iz enajstmetrovke, Ferri v 29. min., Brandhaug v 41. min. iz enajstmetrovke.

ITALIJA: Zenga, Bergomi (od 46. min. Ferrara), Maldini, Baresi, Ferri, Berti, Donadoni (od 35. min. De Agostini), De Napoli, Vialli, Giannini, Mancini (od 77. min. Rizzitelli).

NORVEŠKA: Thorstvedt, Löken, Bratseth, Kojedal, Halle, Osvald, Brandhaug, Herlovsen, Guldbrandsen, Sörloth (od 64. min. Jakobsen), Agdestein (od 79. min. Redkal).

SODNIK: Germanakos (Grčija). GLEDALCEV: 10.834.

PESCARA — »Azzurri« v sinočnji prijateljski tekmi proti Norveški niso ravno navdušili. Sicer maloštevilni gledalci v Pescari so bili priča dokaj blede igri italijanskih »zvezdnikov«, ki so začeli poletavno in kaj kmalu (v 19. min.) dosegli gol iz enajstmetrovke, ki jo je uspešno izvedel Giannini. Pri prekršku nad Bertijem v kazenskem prostoru pa je bil grški sodnik dokaj radodaren. Deset minut pozneje je Ferri s pravo »bombo« s prostega strela ugnal norveškega vratarja. Bil je to zares krasen gol. Odtlej pa so se »az-

zurri« očitno zadovoljili z vodstvom in povsem popustili.

Svojo radodarnost je sodnik izkazal tudi pri dosojenju enajstmetrovke v korist Norvežanov. Tekla je namreč 41. minuta, ko so Norvežani izvedli kot, Vialli je komaj porinil nasprotnikovega napadalca v kazenskem prostoru in grški sodnik je pokazal na belo točko. Brandhaug pa je z 11 metrov premagal Zengo.

V drugem polčasu je bila igra povsem nezanimiva, priložnosti za zadetek pa skoraj ni bilo.

Košarka: sinoči v Koračevem pokalu Ljubljancani v drugo kolo

SMELT OLIMPIJA - PANIONIOS 97:78 (57:35)
LJUBLJANA — V povratni tekmi Koračevega pokala so košarkarji ljubljanske Olimpije premagali grško ekipo Panionios iz Aten z 19 točkami razlike in se tako uvrstili v drugo kolo tega pokala. V prvem srečanju so namreč izgubili s 15 točkami (73:88).

FENERBAHCE - C. ZVEZDA 79:87 (47:42)
ISTANBUL — Beograjski košarkarji so tudi v povratnem srečanju premagali turško moštvo.

INTER BRATISLAVA - ALLIBERT 86:81 (41:36)
BRATISLAVA — Italijanskemu moštvu Allibert iz Livorna ni uspelo, da bi se uvrstil v drugo kolo tega pokala, saj je po domačem srečanju (74:75) izgubil tudi v povratnem.

VISMARA CANTU' - VISOKE PRAGA 106:91 (51:46)
CANTU' — Košarkarji iz Cantuja, ki so že v prvi tekmi v gosteh zmagali z 89:75, so slavili tudi v drugem srečanju in se seveda kvalificirali.

Pokal Ronchetti

Željeznikar iz Sarajeva je sinoči v Magenti izgubil proti domači ekipi Mapom le z 79:82, ker pa je v prvi tekmi zmagal s sedmimi točkami razlike, se tako Sarajevčanke uvrstijo v nadaljnje kolo.

Včeraj predstavili dirko po Franciji

ISSY LES MOULINEAUX — Včeraj so predstavili 76. Tour, popularno etapno dirko po Franciji. Skupno bo 21 etap, start pa v Luksemburgu 1. julija 1989 in zadnja etapa, kot običajno, v Parizu 23. julija. Proga bo skupno merila 3.215 km.

Nogomet: disciplinski ukrepi Mile kazni

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi izključila za eno kolo Caniggio (Verona), Celestinija (Pisa), Contratta (Atalanta) in Renico (Napoli).

V B ligi so dobili prepoved igranja za eno kolo Arbenise (Reggina), Ermini (Sambenedettese), Gnoffo (Licata) in Osio (Parma).

Športni sodnik tretjeligašev Pasqualino Grateri je odbil priziv Lanerossija Vicenze glede tekme Vicenza - Modena z dne 2. t. m. in potrdil zmago Modene z 2:0. Vicenza je vložila priziv, ker je v 80. min. na tem srečanju vratar Marchioro moral zapustiti igrišče zaradi lažje rane na glavi.

Danes Bologna - Ferencvaros

BOLOGNA — Danes bo v okviru nogometnega pokala »Mitropa Cup« srečanje med Bologno in madžarskim Ferencvarosom. Bologna stopa tako v »Evropo« po letu 1974, ko je nastopila v pokalu UEFA.

Košarka: jugoslovansko prvenstvo

V uvodnem kolu brez presenečenj

Včeraj se je pričelo jugoslovansko košarkarsko prvenstvo A lige, sicer z okrnjenim sporedom, ker sta bili Smelt Olimpija in C. zvezda zaposleni v Koračevem pokalu.

V prvem kolu ni prišlo do presenečenj.

V Splitu je državni prvak Jugoplastika po predvidevanju premagal sarajevsko Bosno. Ivanović je bil s 23 točkami najboljši strelcec domačinov, Primorac pa z 31 pri gostih.

Novinec v ligi Prvi Partizan je moral priznati premoč zagrebške Cibone, v kateri se je predvsem razigral Cvjetičanin (25 točk).

V Čakcu pa je beograjski Partizan nadigral Borca. V zmagovitem moštvu sta največ pokazala Divac in Paspalj (oba po 22 točk), pri domačinih pa je bil najboljši Šarančić s 33 točkami.

V precej slabi košarkarski predstavi je beograjski IMT premagal Šibenko. Krečković (24 točk) in Mladjan (23) sta bila najboljša strelca pri IMT, pri gostih pa je največ pokazal Badžim (22 točk).

Tudi Zadar se na domačem igrišču ni pustil presenetiti in je premagal novosadsko Vojvodino.

IZIDI 1. KOLA

Jugoplastika - Bosna 83:73 (41:32); IMT Beograd - Šibenka 86:83 (41:33); Borac - Partizan 85:123 (32:55); Prvi Partizan - Cibona 72:93 (30:43); Zadar - Vojvodina 87:74 (44:39).

Srečanje prvega kola v Beogradu med Crveno zvezdo in Smelt Olimpijo pa bodo igrali decembra letos.

kratke vesti - kratke vesti

Rally faraonov: Orioli vodi

KAIRO — Tretja etapa rallyja faraonov je bila precej razgibana. Več kot 200 udeležencev se je podalo na 441 km dolgo pot od Baharije do Siwe.

Med avtomobili velja omeniti prvo zmago Francozinje Michele Mouton na peugeotu pred Zahodnim Nemcem Grundlejem (peugeot). Na skupni lestvici zanesljivo vodi Finec Vatanen na peugeotu pred Belgijcem Ickxom (bellada).

V tekmovalstvu je odstopil Italijan De Petri na cagivi, kar je omogočilo njegovemu rojaku Edyju Orioliju (cagiva), da je prevzel vodstvo.

Honda najela Američana Lawsona

LONDON — Svetovni prvak do 500 ccm, Američan Eddie Lawson bo s prihodnjim svetovnim prvenstvom vozil na hondi. Sam Lawson pa ni objasnjal, zakaj ne misli več voziti na yamahi.

Šah: tretji turnir za SP

REYKJAVIK — V 13. kolu tretjega turnirja so dosegli naslednje izide: Andersson - Petrusson 1:0; Speelman - Jusupov remi; Ribli - Nikolić remi; Portisch - Ehlvest remi; Hjartarsson - Sax remi; Sokolov - Timman 0:1; Kasparov - Beljaski prekinjeno; Talj - Spasski remi; Korčnoj - Nunn 0:1. LEŠTIVICA: Talj, Ehlvest 8, Beljaski 7,5 (1), Nunn 7,5; Kasparov, Timman 7 (1). Nikolić deli 11. mesto s Speelmanom s 6 točkami.

Deželni odbojarski pokal: v derbiju s Kontovelkami Breg boljši po tie-breaku

BREG AGRAR - KONTOVEL ELECTRONIC SHOP 3:2
(15:10, 5:15, 15:8, 12:15, 15:13)

BREG AGRAR: F. Elena, Erika in T. Žerjal, Komar, Mauri, V. in T. Kocjančič, Pertot, Taučer in Debenjak.

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Umek, Legiša, Conestabo, Černjava, Garbini, Maver, Hrovatin, Janežič.

Breg in Kontovel sta bili prvi slovenski ekipi, ki sta se v uradni tekmi preizkusili s tie-breakom. Novost je tokrat nagradila Brežanke, ki so si s to zmago verjetno že zagotovile uvrstitev v nadaljnji del tekmovanja za deželni pokal Furlanije-Juljske krajine in to prav na račun Kontovelk.

Obe šesteriki imata pred zadnjim kolom po dve točki, vendar bo Kontovel Electronic Shop v soboto igral proti bolj kvotirani Slogi Koimpe, Breg Agrar pa bo v tekmi z Virtusom nedvomno pred lažjo nalogo.

Torkov posticipirani derbi v Dolini je bil zelo zanimiv, borben in privlačen in 10 dni pred pričetkom četrtoligaškega prvenstva sta obe ekipi pokazali zadovoljivo stopnjo pripravljenosti.

CONEGLIANO - BOR 3:0
(15:6, 15:3, 15:2)

BOR: Nacinovi, Maver, D'Ambrogio, Foraus, Fučka, Grbec, Vidali.

Borovke se vračajo s pokalnega gostovanja v Coneglianu s skromnim izkupičkom enajstih točk. Gostiteljice, ki, kot znano, računajo letos na napredovanje v A-2 ligo, so našim odbojkaricam dale pravcato lekcijo igre. Predvajale so tehnično in taktično zelo dovršeno odbojko. Borovke so imele v tem srečanju le eno možno orožje - borbenost, a so v tej značajski karakteristiki skoraj vse odpovedale na vsej črti. Menimo, da bi lahko objektivno močnejšemu nasprotniku nudile boljši odpor. V edinem obdobju izenačene igre, na začetku drugega niza, ko je sprejem servisa deloval dobro, so namreč večkrat iztirile nasprotnika, toda ko so na drugo stran mreže pošiljale žogo brez potrebne ostrine, jih je Conegliano obsuval z neubranljivimi »bombami«.

Zadnji pokalni nastop borovk bo v soboto, ko bodo doma igrale proti Sangiorgini.

Drevi v Gorici

Občni zbor SZ Dom

V goriškem Kulturnem domu bo drevi ob 20.00 redni občni zbor SZ Dom. Na skupščini, na katero so vabljeni člani in prijatelji združenja, bodo ocenili delovanje zadnjih dveh sezon. O tem bodo spregovorili predsednik Jože Čej in načelniki sekcij za košarko, odbojko, športno ritmično gimnastiko in orodno telovadbo ter namizni tenis. Skupščino bodo sklenili z izvolitvijo novega odbora.

Rekreacija pri ŠK Kras

Prejšnji teden je v Športno-kulturnem centru v Zgoniku stekla organizirana rekreacija za moške in ženske, ki jo že vrsto let prireja odsek za rekreacijo pri ŠK Kras. Vadbo obiskuje precej rekreativcev, ne samo iz zgonsko-repentabske občine. Interesenti se lahko prijavijo na mestu samem, urniki pa so: aerobika ob torkih od 20.45 do 22.00 (vodi Divna Slavec), moška in ženska telovadba vsak četrtek od 21. do 22.30 (vodi Robert Milič). Zainteresirani se lahko udeležujejo tudi rekreacijskega namiznega tenisa (torek in četrtek od 20.30 do 22.00). Odsek za otroško telovadbo pripravlja s prihodnjim mesecem telovadbo za predšolske otroke in šolarje do 5. razreda. (J. J.)

Nogomet: naše tržaške ekipe v začetnem delu amaterskih prvenstev

Kras preseneča, Zarja ni upravičila pričakovanj

V začetnem delu amaterskih nogometnih prvenstev naše ekipe s Tržaškega igraje s spremenljivo srečo. Proseško Primorje (1. AL) je začelo nekoliko bolje kot lani, ko je štiri točke zbralo šele po šestih tekmah, letos pa jih ima prav toliko že po četrtem kolu.

Veliko presenečenje pa je pripravil Kras, ki je po nedeljskem remiju v Latinski sam na vrhu lestvice skupine D v 2. AL. Krasovci v štirih nastopih niso še doživeli poraza, vratar Messina pa že 290 minut ni dobil gola. Nekoliko pod pričakovanjem je v tem delu igrala Vesna, ki je do prve prvenstvene zmage prišla šele prejšnjo nedeljo. Na žalost je v vrstah Vesne prav v zadnjem nastopu prišlo do dveh izključitev (Papini, Kostnapfel). Če k temu dodamo še izključitev Pichierija v prvem kolu, je razumljivo, da bodo morali biti nogometaši Vesne bolj pazljivi, saj zgleđa, da sodniki letos nič ne prizanašajo.

V 3. AL smo nekaj več pričakovali od Zarje, ki ni še prišla do zmage, a obenem ni v prvih dveh nastopih niti zatresla mreže nasprotnika. Če upoštevamo, da

so zarjani startali med favoriti za napredovanje, je razumljivo, da bodo morali čimprej nadoknaditi zamujeno: letos je namreč na sporedu le 24 tekem in se zato začetni spodrsilaji na koncu znajo hudo maščevati. Primorac je začel z gladko zmago proti postavi S. Andrea, vendar je že v naslednjem kolu moral prazen rok z igrišča v Doberdolu. Kljub temu da so Trebenci v derbiju takoj v začetku zatresli mrežo, prednosti niso obdržali in so tako do tretje prvenstvene točke prišli v nedeljo v derbiju z Gajo.

Glede Gaje in Brega pa smo za mneneje vprašali bivšega trenerja Gaje Severina Kozino, ki je letos že videl na »delu« obe ekipi.

»Breg sem videl v derbijih z Mladostjo in Gajo. V obeh tekmah so bili Brežani morda nekoliko pomanjkljivi v obrambi, kar so tudi drago plačali. Tudi napadalci se niso posebno izkazali in zato so »plavi« do prvega gola prišli šele v nedeljo. Priznati moram, da ima Breg sicer dobre nogometaše, vendar vloge posameznikov in sistem niso najbolj posrečeni. »Plavi«

bi predvsem morali bolj poživiti igro in se izogniti diagonalnim in kratkim podajam. Mislim, da bo trener Primi te pomanjkljivosti kmalu odpravil, vendar bodo nekateri morali pokazati večjo zagrizenost in borbenost.

Kar se tiče Gaje, ki sem jo videl na derbiju z Bregom, pa lahko povem tole: mislim, da bo odigrala solidno prvenstvo, čeprav njena igra ni bila na višku. Gajevci imajo v svojih vrstah nekaj izkušenih posameznikov, ki znajo v tej ligi imeti odločilno vlogo. Izkušnost narekuje, da je treba v prvi vrsti imeti pred očmi rezultat, in zgleđa, da Gaja tega bolj zasleduje kot igro. Sicer pa ne smemo pozabiti, da je zrela igra predpogoj za dober rezultat.

Dodal bi morda še nekaj besed o Mladosti, ki sem jo videl na derbiju z Bregom. Doberdobci so me res presenetili, ker igrajo zelo dinamično in hitro ter so zelo spretni v napadu. Ekipa je dobro razporejena in če bo tako nadaljevala, bo gotovo med protagonisti letošnjega prvenstva.

Kaj počnete letos, ko ne trenirate?
»S tem, da nisem vezan z nobeno ekipo, imam več prostega časa, ki pa ga še vedno rad »zgubim« za nogomet. Vsako nedeljo se odločim za eno, morda tudi dve tekmi, in sledim raznim ekipam. Ostati pač hočem v nogometnem ambientu, ker dolgoletnega športnega udejstvovanja (prej kot nogometaš, nato od sezone 71/72 kot trener) ne morem kar tako pozabiti. Grenkih, težkih, vendar tudi lepih trenutkov je bilo precej, zato sem si privoščil nekoliko oddiha.« (B. Rupel)

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je za eno kolo izključila Fabrizia Papinija (Vesna), za dve koli pa Andreja Kostnapfla (Vesna), poleg tega je sklenila, da registrira rezultat tekme Primorje - Costalunga (1:0), ki je bila odigrana 9. t. m. (Costalunga je namreč najavila priziv, ki ga zatej ni dostavila). Pokrajinska komisija pa je eno kolo izključila Petra Kozino (Breg).

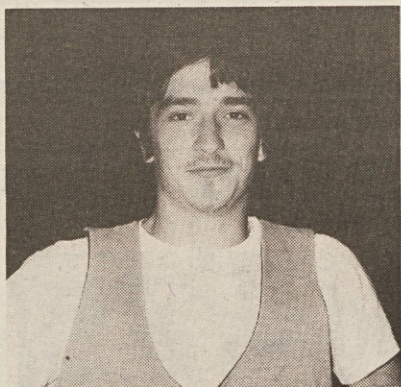
Košarka: začenja se pokrajinsko člansko promocijsko prvenstvo Injekcija mladosti za porast kakovosti

Začetek tekmovalne sezone je podoben kinetični verigi. Čim starta eno prvenstvo se mu z več ali manj rednimi presledki pridružijo še ostala, tako da dobimo, navadno sredi novembrskih dni, večplastni dinamični mehanizem, ki vsebuje vse segmente, od A-1 pa vse tja do prvenstva prve divizije, skupaj z najrazličnejšimi mladinskimi kategorijami.

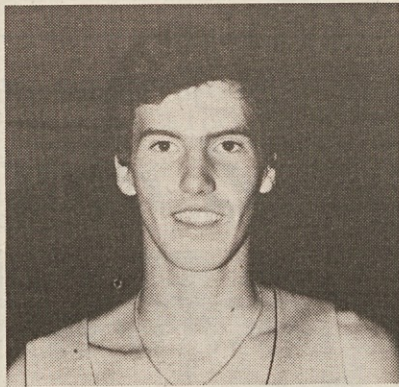
Promocijsko prvenstvo, ki je vsako leto žarišče zanimanja najbolj »domačih« ljubiteljev košarke, bo tudi letos aktualno vsaj do polovice pomladi. Letošnje lige se udeležuje 12 moštev, od katerih so trije slovenski: Breg Adriatherm, Kontovel Electronic Shop ter Cicibona, ki je lani napredovala iz prve divizije.

Ob začetku letošnjega prvenstva resne manjka sprememb in novosti, predvsem v sestavi nastopajočih ekip. Nespremenjen pa je ostal tekmovalni sistem. Tudi letos bo tekmovalje potekalo brez končnice. V višjo ligo bo napredovala ekipa, ki bo zbrala največ točk, v primeru izenačenega stanja pa bodo na sporedu dodatne tekme. V nižjo ligo bosta izpadli dve ekipi. In to je glede tega tudi vse.

Razen že navedenih slovenskih ekip bodo moči v tej konkurenci merili še: CUS, DLF, Libertas, Scoglietto, Stella

Bregov trener David Čok

Peter Furlan (Breg)

Azzurra, CGI Milje, Inter Milje, Alabarda in Barcolana.

Ko smo že omenili precej novosti, pogledimo si jih malce bolj podrobno. Poletna »borza« je potekala v znamenju pomladitve ekip, ki so na splošno vključile v svoje vrste večje število mladincev in mlajših članov kot v prejšnjih letih. Po mnenju najbolj večjih opazovalcev so glavni favoriti za napredovanje miljski Inter, miljski CGI, Scoglietto in Kontovel Electronic Shop.

Največje spremembe gre beležiti v vrstah postave CGI, ki si je lani priborila obstanek v ligi v dodatni tekmi s Poletom. V Miljah so dobili izdatno sponzorizacijo (Dino Conti) in vrsto mladih še perspektivnih mladincev, ki so svojo dosedanje pot prehodili pri Stefanelu, Don Boscu in Ferroviariu.

Trener Bibuli bo s petimi preverjenimi veterani lahko razvrstil na igrišče visoki krili Petelina in Rasmana ter nadarjene beke Cerneja, Catalanottija in Martoneja. Miljski Inter, ki je bil že lani »hit« prvenstva, se je okrepil s prihodom Paola Sculina, ki je nasploh eden izmed najboljših igralcev v tej kategoriji. Scoglietto je ohranil homogeno in uigrano postavo iz prejšnjih let, v kateri je dozorilo nekaj posameznikov, ki bodo letos odigrali vidno vlogo v tej ligi.

Glede kandidatov za... »nazadovanje« bi se zaenkrat še ne izrekli. Na dlani je, da bo že po uvodnih kolih mogoče predvideti domet posameznih kolektivov, v tem trenutku pa je to še dejansko nemogoče. Skupni imenovalec letošnje lige je namreč dejstvo, da so se prav vsi klubi, vključno z novincema, znatno okrepili, tako da bo za delne in dokončne razsodbe merodajno le igrišče.

(Cancia)

Tako naši v 1. kolu

V 1. kolu (sobota, 22. t. m.) bodo vse naše postave debitirale na domačem igrišču s takim sporedom: **Cicibona - Alabarda** (ob 17. uri v BŠC na 1. maju); **Kontovel Electronic Shop - Barcolana** (ob 20. uri v proseški šolski telovadnici); **Breg Adriatherm - CGI Dino Conti** (ob 20. uri v dolinski telovadnici).

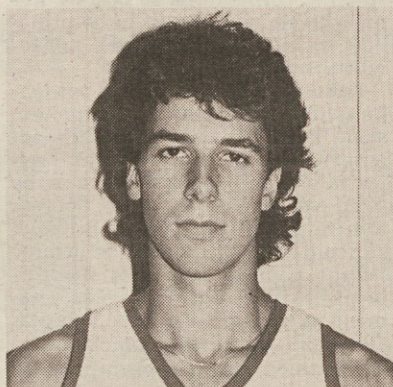
Ekipa Cicibone

Kontovel ES je letos najmočnejši

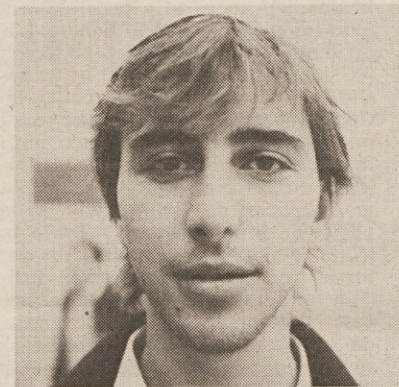
Trojica slovenskih moštev, ki bo letos nastopala v pokrajinski promocijski ligi, se predstavlja s nekoliko prenovljenimi podobami. Vse naše predstavnik združuje skupna lastnost, da se prvenstva udeležujejo dobro pripravljeni in da ne mislijo sprejeti stranskih oz. manjših vlog.

Naslov »najmočnejšega« pripada Kontovelu Electronic Shop, ki lahko računa na dragoceno pomoč »povratnika« Petra Štoka (ki bi naj bil najboljši center lige) pod košema, na izkušnost Adrijana Sosiča ter na domiselnost Iva Grilanca in Livia Emilija, ki se vračajo v člansko vrsto po enoletni neaktivnosti iz različnih vzrokov (vojaška in služba). Skupaj z le-timi bodo na igrišču še vsi lanske protagonisti Čuk, Civaridi, Sterni, Starc, Ban, Gruden in Cingerla. Za tako »bikovo« čredo bo zadožlen Igor Meden, ki jih bo skušal redno in sistematično »gnati« iz zmage v zmago.

Pri košarkarskem klubu Cicibona so imeli največ težav s kroničnim pomanjkanjem »višine«, vendar so svoj problemček rešili dokaj uspešno. Lanski hitri in preverjeni postavi so se pridružili Štefan in Aleksander Se-

Peter Štoka (Kontovel)

Livio Emili (Kontovel)

men, Igor Gregori in Ivan Perčič, ki bodo svoje izkušnje in sposobnosti pod košema prilagodili hitrosti Smotlaka, Jogana, Kovačiča, Lippolisa, Volka in Vodopivca. Trener Fabio Sancin si bo torej lahko privoščil marsikatero zadoščenje.

Ob koncu še Breg Adriatherm, ki je lansko ogrodje v sestavi Boris in Ro-

bert Žerjal, Salvi, Barut, Maver, Barini, Corbatti in Bandi spojil z novimi prišleki Petrom Furlanom, Dariom Kovačičem, Alessandrom Mezzavillo, Markom Piščancem in Igorjem Cancinjem. Trener David Čok bo moral žal začeti ligo brez Roberta Baruta, ki se bo zaradi zdravstvenih težav vrnil v ekipo šele čez dober mesec.

(Cancia)

Dušan Jelinčič ZVEZDNATE NOČI Utrinki iz Karakorum

Izgubljeni med nebom in zemljo

Prehoidim nekaj deset metrov in pred sabo v daljavi res zagledam nekaj, kar ne spada v belo harmonijo tega visokogorskega prostiranja. To je rdeča zastavica, ne, prav šotor je, visokogorski šotor mojega alpinističnega odseka, ki je iz Trsta poromal prav sem gor. Kdo bi lahko pričakoval kaj takega? Le nekaj sto metrov me loči od njega. Ali pa še manj. Perspektiva tu vara. Vseeno pa skoraj tečem. Tek na višini sedem tisoč metrov? Saj je tu skoraj ravno. V najslabšem primeru se bom obnemogel zgrudil v šotor. Strumno napredujem, tu pa je sneg še kar mehek, tako da se mi zelo udira. Nič zato, tam je šotor. Ustavljam se vsakih dvajset korakov. To je zelo dobro poprečje, ko pa skoraj ni zraka. Ta skoraj brezračni prostor mi daje čuden občutek. Kot da bi me kdo dušil, kot da bi imel ta brezračni prostor v glavi, kot da bi hotel zajeti v pljuča čim več zraka, ki ga ni.

Približujem se šotoru in sedaj se pravzaprav spomnim, da bi morala v njem biti Silvo in Matevž. Saj nista mogla »steči« iz baze direktno v tabor IV. Nekje morata počivati, najbolj logično, pravzaprav edino je, da sta tu. Napredujem z očmi uprtimi v višinski šotorček, da bi zaznal vsak premik, vsako najbolj lahko valovanje. In res se, ko sem le kakih deset metrov od njega, nekaj premakne. Tu staj Logično. Cimprej ju hočem videti, zato se te zadnje korake zelo podvizam. Pred vhodom vlada nered na hitro sezutih višinskih čevljev in notranjih oblog, pa tudi puhovk in smučarkih palic ter alpinističnih pasov.

Šotor je zaprt, zato ga previdno odgrnem in v njem vidim speči telesi Silva in Matevža. Prvi se zbudi Silvo, ki se pretegne in vpraša, če sem sam. »Mislim, da Ničo in Mojmir prideta čez kako uro,« odvrnem.

»Imata čaj?« se nadalje pozanimam. »Ne, saj sva bila ob prihodu tako zbita, da sva spila le maratonik in se lotila spanja.«

»Škoda,« razočarano odvrnem, »si bom pa tudi sam pripravil maratonik.«

Počasi se tudi Matevž zavali na bok, iz svojega ležečega stanja pogleda navzgor ter me zagleda.

»Ah, že te si?«

»Kaj praviš, sem ali nisem?« odgovorim na istem nivoju.

Matevž nato seže v nahrbtnik in iz njega izvleče žepni fotografski aparat. Skrbno ga pregleda ter vanj vtakne film. Kako znane so mi te geste, pa čeprav samo v pogovorih in alpinistični literaturi. Pred odločilnim naskokom na vrh alpinist vedno pregleda svoj fotografski aparat, če je z njim vse v redu, da ne bo odpovedal prav v ključnem trenutku, na vrhu. In to iz nekih strastnih pogojenih refleksov opravi več kot enkrat. Dolgo Matevž šari s svojim žepnim olimpusom, nato pa izjavi: »V redu bo!«

Jaz ga opazujem, Silvo se nekam zagleda in še malo poleži, nato pa se še sam lotim svojega žepnega fotografskega aparata. Da mi le ne bi crknil zaradi vlage, velikega mraza, napora ali dolgočasje, ko ga tako malo uporabljam! Po navadi se namreč poslužujem drugega aparata, žepnega sem vzel s seboj pravzaprav le za vzpon in seveda za vrh.

Pomenkujemo se. Njima je jasno, kaj bosta sedaj naredila. Še nekaj časa bosta tu na Trojki, v poznih popoldanskih urah, ko bo vročina popustila in bo sneg spet malo otrdel,

pa se bosta odpravila. Jaz malo premislim in odločim, da se jima pridružim. Počutim se namreč dobro in taka obdobja počutja je treba na taki višini izkoristiti do skrajnosti.

Popoldan nam mine v dremanju, pogovoru, lenobnem pregledovanju že pregledane opreme, naposled pa gremo iz šotora, saj nam v njem ni več obstanka. Majhen je in neudoben. Kmalu se bodo te popoldanske ure prevesile v večerne. Mi smo tu sami, izgubljeni med nebom in zemljo, na tej veličastni ravnici na sedem tisoč metrov, preko dva tisoč metrov nad bazo in kakih tisoč metrov pod vrhom, in nam je lepo. Leni in prijetno se pripravljamo na odhod, pogled pa nam beži na vse strani neba. Lepo je na severu, kjer se v soncu svetlika

Čakanje večera na taboru III

mogočni K2, lepo je na jugu, kjer se vršnja bela gigantska piramida Cogolise staplja s kristalno svetloplavim nebom, lepo je, ko se zazremo proti vrhu, ki se navihano poigrava z raztrganimi in razvlečenimi oblaki, ki hitijo mimo njega, lepo je, ko se zazremo v dolino, kjer le slutimo našo bazo, kjer so prijatelji, ki slutijo, da smo tu in da nam je tu lepo.

Sonce se počasi vesi proti zahodu in pošilja svoje vedno vodoravnejše žarke skozi tanko in izredno hitro premikajočo se mreno oblakov, naposled pa zaslišimo glasove, ki prihajajo od spodaj. Kmalu ju že vidimo. Ničo in Mojmir dobro napredujeta in v kakih desetih minutah bosta pri nas. Že od daleč jima mahamo. Kako čudno! Kako lepo! Vsi alpinisti, ki smo se včeraj odpravili iz baze, smo že na Trojki. Vse nam gre dobro, kar sumljivo uspešno. Bo vreme držalo? Ob takih najbolj svetlih trenutkih se moraš vedno vprašati, kje so temni, in kdaj bodo pravzaprav nastopili. Saj je v Karakorumu dosti več dni slabega vremena kot dobrega. Danes sicer ne morem reči, da je vreme dobro, saj sonce le občasno prebode belo zaveso oblakov, vendar pa je plezarija skoraj idealna. In to je bistveno.

Kar spreleti me. Ne upam si takoj niti pomisliti na možnost osvojitve vrha. Preveč nasilna bi bila ta misel. Na to se moram pripraviti. In vendar? Če bo vreme držalo, če bo sneg držal, če me bo telo držalo, če me ne bo dajala višina, bi moral jutri stopiti na vrh. Tolikokrat si ponavljam to besedo in nikoli ne izgubi svoje magičnosti!

obvestila - obvestila - obvestila

ŠZ DOM GORICA
vabi vse svoje člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v jutri, 21. oktobra, ob 19.30 v Kulturnem domu v Gorici.

SHINKAI KARATE KLUB
prireja danes, 20. t. m., ob 19.30 v zgoščenem telovadnici prvo predavanje o prvi pomoči, predvsem pa člani klub!

ATLETSKO DRUŠTVO BOR INFORDATA
vabi mlade višjih razredov osnovnih šol in nižjih srednjih šol, naj se pridružijo treningom atletske šole. Leti so ob torkih in četrtek ob 17. uri na stadionu 1. maj v Trstu.

ZŠŠDI
obvešča, da bo danes, 20. t. m., ob 19.30 v koči pod Rupe v Repnu sestanek balinarskih društev. Dnevni red: zamejsko prvenstvo za dvojice.

ZŠŠDI
obvešča, da bo jutri, 21. t. m., ob 20.30 na sedežu združenja v Trstu, Ul. sv. Frančiška, seja smučarske komisije. Dnevni red: kolektar prireditel, delovanje MZSTE in razno.

ODBOJKARSKA SEKCIJA

ŠD BREG
obvešča, da so treningi za začetnice letnikov 77, 78, 79, 80 ob torkih od 17.30 do 19. ure v občinski telovadnici v Dolini in ob četrtek ob isti uri v šolski telovadnici pri Domju.

ŠD BREG
organizira predsmučarsko telovadbo, ki bo v šolski telovadnici pri Domju ob sredah in petkih od 20.30 dalje.

MO SPDT
prireja to nedeljo, 23. t. m., izlet za mladino vseh osnovnih šol v tržaški pokrajini. Zbirališče ob 9. uri na glavnem trgu v Boljuncu ali ob 8. uri na Trgu Oberdan pred postajo openskega tramvaja. Izlet bo potekal od Glinščice do Bazovice, med potjo pa bo na sporedu spretnostni poligon. Vabljeni!

Darujte v sklad
Mitje Čuka

naše planine in ljudje - naše planine in ljudje

Druga obletnica smrti Zlatka Jelinčiča

Pred dvema letoma se je na Reisskoflu v Avstriji smrtno ponesrečil dolgoletni odbornik in načelnik mladinskega odseka SPDT Zlatko Jelinčič. Vsi člani in mladinci se ga živo spominjajo, na Reisskoflu pa mu je ob prvi obletnici smrti SPDT postavilo spominsko obeležje.

Uspel izlet SPDT na Zermulo

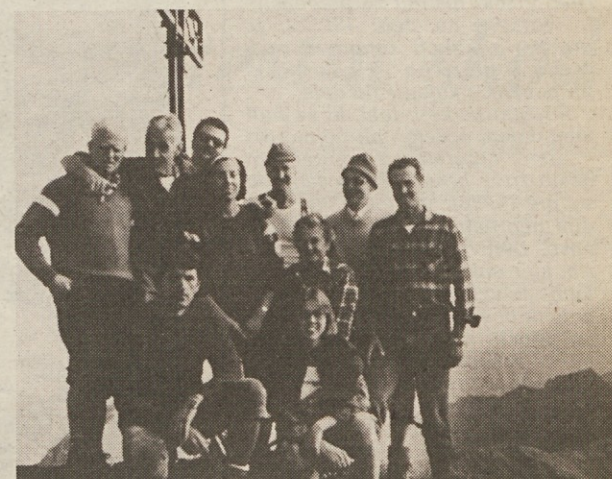
Nedeljski izlet SPDT na Zermulo (2145 m) v Karnijskih Alpah, ki spada v Pot prijateljstva, je povsem uspel. Vodil ga je Mario Milič, ob lepem sončnem vremenu pa so se planinci iz planšarije Zermula nad Paularom vzpenjali kaki dve uri in pol.

To nedeljo izlet SPDT za šolsko mladino

Mladinski odsek SPDT prireja to nedeljo, 23. t. m., izlet za mladino vseh osnovnih šol v tržaški pokrajini. Zbirališče bo ob 9. uri na glavnem trgu v Boljuncu ali ob 8. uri na Trgu Oberdan pred postajo openskega tramvaja. Izlet bo potekal preko Doline Glinščice do Botača, nato pa bo vzpon do Bazovice. Med potjo bo na sporedu spretnostni poligon, na katerem bodo nagrajeni vsi.

Izlet SPDT na Blegoš

SPDT prireja v nedeljo, 30. t. m., avtobusni izlet na Blegoš. Interesenti se morajo iz organizacijskih razlogov nujno prijaviti do jutri, 21. t. m., na sedežu ZŠŠDI v uradnih urah (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.). Izlet vodi Ervin Gombač.

Skupina planincev SPDT na vrhu Zermule (foto Zvonko Vidau)

Nadaljuje se alpinistični tečaj SPDT

Alpinističnega tečaja se udeležuje trinajst mladih, do sedaj pa so že dvakrat vadili v Glinščici ter se dvakrat zbrali ob sredah na sedežu AO. Tečaj vodi načelnik odseka Davor Zupančič, pomagajo pa mu Ivo Kaol, Aleš Roncelli, Štefan Brecelli in Valter Ukmar.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir, v SFRJ številka 1000 - din, naročnina za zasebne mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokoenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo.

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardejeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasni - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%, IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

20. oktobra 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Novi razpleti v preiskavi o smrti navijača Filipinija V Milanu aretirali še dva huligana

MILAN — V Lombardiji se uspešno nadaljuje preiskava o umoru navijača Nazzarena Filipinija. Po aretaciji huliganov Marcella Ferrazzija, ki so mu pajdaši pravili »Metallica«, in Maura Russa, je milanski DIGOS zaprl še dva devetnajstletna fanta Nina Ciccarella in Davida Sebastianija. Ciccarella se je do nedavnega še ukvarjal s knjigami, a je pustil šolske klopi in se zaposlil v neki pekarni, Sebastiani pa je vpisan na ekonomsko fakulteto.

Po aretacijah Ferrazzija, ki je po splošnem mnenju preiskovalcev materialno kriv za Filipinijevo smrt, in Russa, so v Milanu zarisali zanimivo in presunljivo skico vsakdanjega življenja mestnih huliganov. Nogometno društvo Inter lahko računa (a bi se jih najbrž prav rado znebil) na štiri skupine strastnih navijačev — Boys, Skin, Viking in Ultras — in na vrsto Interclubov. Večina pripadnikov štirih huliganskih skupin je skrajnodosničarskega, ko že ne neonacističnega prepričanja, svoji politični in protiži-

dovski nestrpnosti pa daje duška ob nedeljah na nogometnih tekmah.

Aretirani »Metallica« je dejansko živ bedaeker huligan. Interju je posvečal vso svojo pozornost, bril si je glavo, imel bogato ilustrirano telo (te-toviranje je znak poguma), boksal pa je v neki manjši telovadnici pri Trgu San Babila, kjer se je srečeval z neofašističnimi prijatelji. Občasno si je pomagel z mamili, na tekme pa se je odpravljaj, kot bi moral v bitko.

Preiskava je menda že dokazala, da je prav Ferrazzi prvi divje udaril po »nasprotnem« navijaču Filipiniju. Da je bil Nazzarena oseba, ki so jo morali »kaznovati«, pa je odločil Mauro Russo, ki je »Metallici« pokazal žrtev. Razkačeni Ferrazzi, ki mu očitno ni bilo dovolj, da je »njegova« nogometna ekipa prepričljivo premagala gostitelje, se je spril na Filipinija in ga celo udaril z velikim železobetonskim blokom. Ko je navijač Ascolija že ležal v nezavesti, pa sta »Metallici« priskočila na pomoč še fanta, ki so ju aretirali včeraj.

Nobelove nagrade za fiziko in kemijo

STOCKHOLM — Švedska kraljeva akademija znanosti je včeraj objavila imena letošnjih Nobelovih nagradencev za fiziko in kemijo, in sicer so za fiziko nagradili Leona Ledermana, Melvina Schwartza in Jacka Steinbergerja, za kemijo pa Johanna Deisenhoferja, Roberta Huberja in Hartmuta Michela.

V obrazložitvi je švedska akademija navedla, da je trojica (dva Američana in Švcar) dobila nagrado za fiziko, ker so odkrili metodo nevtrinskega snopa in dokazali dvojno strukturo leptonov z odkritjem mionskega nevtrina. Temelje raziskave je trojica postavila v šestdesetih letih na Columbia University, delo pa je nadaljevala v pospeševalniku Long Islanda (Bookhaven National Accelerator Laboratory). 66-letni Lederman vodi sedaj laboratorij Fermi v Bataviji pri Chicagu, 55-letni Schwartz načeljuje svoji družbi informatike v kalifornijskem Mountain Viewu, 67-letni Steinberger pa dela v ženevskem raziskovalnem jedrskem centru CERN.

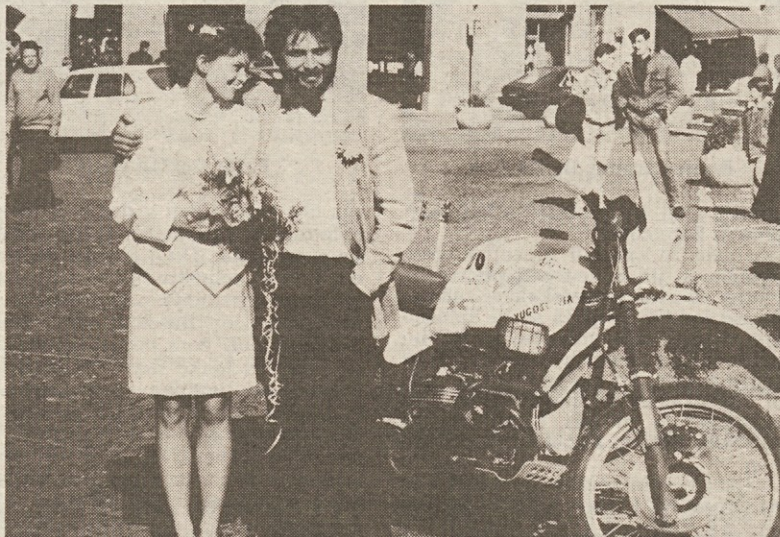
Italijanski fiziki so včeraj nadvse pozitivno ocenili sklep švedske akademije, ker posredno nagraduje italijansko fizikalno šolo, ki jo je v bistvu začel že Enrico Fermi. Študije o osnovnih lahkih delcih so italijanski fiziki dosledno izpopolnjevali, pred štirimi leti je prav za podobne študije prejel Nobelovo nagrado Gorican Rubbia.

V obrazložitvi podelitve Nobelove nagrade za kemijo pa je švedska akademija navedla, da so nagradili trojico Zahodnih Nemcev, ker so določili tridimenzionalno strukturo centra fotokemične reakcije. S tem je trojica odgovorila na eno od še nepojasnjenih ključnih vprašanj fotosinteze, fotokemične reakcije, pri kateri se elementi pod vplivom svetlobne energije spajajo v spojine v prehranbeni verigi. Zahodnonemški znanstveniki so prvič pojasnili, kako je v najmanjši podrobnosti narejena v membrano ovita beljakovina, v bistvu molekularna struktura, ki so jo razgradili do najmanjšega atoma. Beljakovino prenaša neka bakterija, ki kot zelene rastline in alge izkorišča svetlobno energijo za proizvajanje organskih spojin.

45-letni Deisenhofer dela v kliničnem centru Howard Hugs teksaške univerze v Dallasu, 51-letni Huber je zaposlen pri biokemijskem inštitutu Max Planck v Martinsriedu, 40-letni Michel pa dela v biofizikalnem inštitutu Max Plank v Frankfurtu.

Vsaka trojica si bo delila nagrado 2,5 milijona švedskih kron (nekaj več kot pol milijarde lir).

Svojevrstno poročno potovanje Zvoneta in Romane Z motorjem okoli sveta

(foto Nevenka Radivojević)

LJUBLJANA — Zvone Šeruga je popotniško-novinarska duša in ga dobro poznajo ne le v slovenskem, ampak tudi v jugoslovanskem prostoru. V dobrih dveh letih je namreč z motorjem prevozil po štirih kontinentih (Evropa, obe Ameriki, Azija in Avstralija) več kot 100 tisoč kilometrov in s tem postal prvi Jugoslovčan (in eden izmed redkih na svetu), ki je obkrožil zemljo na »železnem konjičku«. S poti po Združenih državah, Srednji in Južni Ameriki je Zvone Šeruga objavil svoj literarni prvenec Potovanje k ljudem, v katerem ni le bralcem predstavil najbolj neverjetnih, zanemarnjenih in odročnih krajev, ki jih je obiskal, ampak tudi vsakdanje radosti, težave in obup motorista, ki lahko računa le na svojo sposobnost in ve, da bi mu lahko bila tudi najmanjša napaka usodna. O drugi poti preko Azije do Avstralije je Šeruga obsežno pisal v slovenskem in jugoslovanskem revalnem tisku, pot okrog sveta pa namerava opisati tudi v knjižni obliki.

Šeruga sicer že celo vrsto let objavlja dopise s svojih poti. Pisal je že, ko je s kolesom potoval po Nikaragvi med sandinistično revolucijo in po njej, ko se je s prijateljem z avtoštopom peljal preko Sahare, kupil motor v Nigeriji in se po poteh (ki sicer tega imena sploh ne bi zaslužile) ter tudi s splavi peljal do Centralnoafriške republike; ko je bil prvič v Indiji in obiskal dom za umirajoče, ki ga vodi Nobelova nagradjenka za mir mati Tereza; ko je kot mornar delal na tovorni ladji, ki je vozila na progi Bombay - Tokio in je dobil sloves strokovnjaka in dobrega poznavalca raznoraznih azijskih bordelov. In še bi lahko naštevali. Vsakomur je torej lahko jasno, da Šeruga ni tiste vrste popotnik, ki se zadovolji s površinskim prezezm

stvarnosti in ga mikajo le najbolj visokodoneče in udobne rešitve.

Svetovni popotnik in (občasno) študent novinarstva na ljubljanski univerzi je sicer krog okoli sveta že sklenil, v naslednjem letu pa bo obkrožil še Afriko. Z ženo Romano Dobnikar, ki ga je sicer spremljala že delno po ZDA in Mehiki in (v celoti) po Aziji in Avstraliji, bo namreč s terenskim BMW 1000 obiskal tudi Črni kontinent. Romana je sicer diplomirana politologinja in novinarka za mednarodno področje pri ljubljanskem Delu. Pot sta si seveda le bežno začrtala, saj je načrtovanje tako dolge poti zaradi dejanskega pomanjkanja cest in zaradi težko predvidljivih razmer izredno težavno. Preko Sahare bosta potovala v države Gvinejskega zaliva, od tam v Centralnoafriško republiko, na obalo Indijskega oceana v Kenijo, od tam pa, po možnosti, v Južnoafriško republiko. Zaenkrat je pot skozi Sudan zaprta, če jo bodo do takrat ponovno odprli, pa bosta Zvone in Romana pripotovala preko Etiopije, Sudana, Egipta, Izraela, Jordanije itd. domov kar z motorjem, v nasprotnem primeru pa se bosta v Keniji vkrcala na ladjo, ki ju bo pripeljala v Jugoslavijo. Seveda, ponavljamo, to je le okvirni načrt.

Kako pa si Šeruga takšno pot lahko sploh privoščil, saj celoten projekt stane kakih 20 tisoč ameriških dolarjev. Poleg honorarjev, ki jih prejme za pisanje v jugoslovanske revije (njegove članke so sicer objavili tudi že v Avstraliji, Veliki Britaniji, Zahodni Nemčiji in Italiji) je namreč Šerugo podprla cela vrsta sponzorjev, ki so fantu odšteli, seveda v zameno za reklamo, več tisoč dolarjev. Generalni pokrovitelj potovanja je Tehnunion, ostali sponzorji pa so

še naslednji: Adria Airways, Krka - Novo mesto, Slovenija ceste-tehnika, Ljubljanska banka, Utok, Iskra elementi in Iskra delta ter Belinka. K temu gre seveda še dodatni tovarno BMW, ki je Šerugi že za pot v Avstralijo pod posebno ugodnimi pogoji prodala terenski 1000-kubični BMW, katerega so na Bavarskem ob povratku brezplačno obnovili. No, plodno sodelovanje med Šerugo in BMW se nadaljuje, saj bo tokrat odšel na pot z najbolj sodobnim modelom, ki so ga tehniki te hiše posebno priredili prav za to pot.

Povedal nam je, da potuje, ker mu je to v zabavo in poklic. »Začelo se je neke res za zabavo,« nam je povedal, »vse bolj pa je postajalo delo in mislim, da je to sedaj moj poklic, ki pa ga seveda opravljam z velikim veseljem. Včasih res mislim, da je moj posel uresničevanje sanj drugih ljudi, čeprav ta potovanja niso samo spanje pod palmami in podobne ekzotične zadevščine, ampak še marsikaj drugega, tudi neprijetnega.«

Njegov odnos z založniškimi hišami, pa je, milo povedano, težaven. Zakaj? Zvone nam je dejal naslednje: »Novinarski posel je zelo pomemben del teh mojih potovanj, zato sem nujno vezan na založniške hiše, s katerimi pa imam res čudne odnose. Najprej sem na primer delal za Teleks; v petnajstih mesecih poti po Severni in Južni Ameriki nisem dobil enega samega pisma, enega samega odgovora. Sprti sem prilagal naslove, ne bu ne mu od njih, s tem, da so stvari objavljali in prejeli seveda. Točno zaradi tega sem nehal delati za njih. Sedaj pišem za nedeljski dnevnik in za Start. Nedeljski dnevnik je bil generalni pokrovitelj na poti po Aziji in Avstraliji in mi je v ta namen dal kar precej denarja. Moje prispevke so sredi poti enostavno prenehali objavljati; v letu in pol nisem dobil nobenega pisma. Isto velja za Start, ki naj bi bil najbolj ugledna jugoslovanska revija. Objavili so mi 15 reportaž, vsaka pa je bila dolga 20 tipkanih strani, kar pomeni, da bi bilo dovolj za izdajo ene knjige. Tudi od njih nisem dobil nobenega glasu. V tem kontekstu je zanimiva primerjava z BMW. Iz Singapurja sem jim poslal pismo, da rabim te in te dele. V Bangkoku, se pravi v najkrajšem možnem času, me je čakal brezplačni paket z najboljšimi željami za srečno pot.«

Še komentar k sliki. Zvone in Romana sta se poročila pred dobrimi desetimi dnevi v poročni dvorani na ljubljanskem gradu, kamor sta se seveda pripeljala na beemveju. Danes se torej pričena njun medeni mesec oziroma medeno leto. Naj jima bo srečna zvezda vselej ob strani. Srečno pot torej!

FABIO GERGOLET

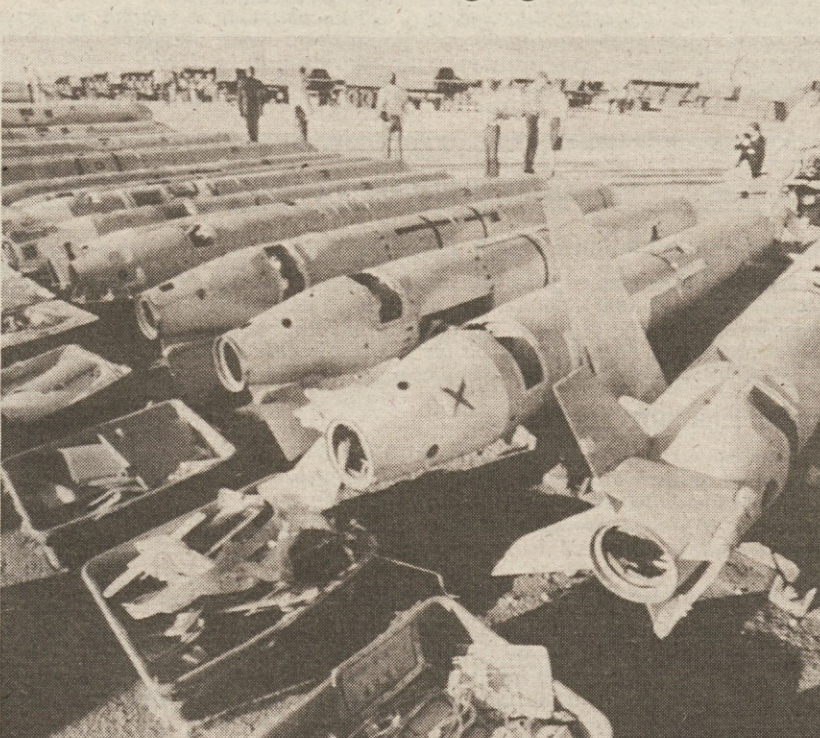
Kajenje na delu je nevarno

RIM — Kajenje škodi, o tem ni dvoma, pa čeprav nekateri trdijo, da sesajo dim iz cigarete že osemdest let, a so čili in zdravi kot ribe. Visoki inštitut za prevencijo in varstvo na delu ISPESL je pravkar zaključil zanimivo raziskavo o nesrečah in boleznih, ki jih povzroča kajenje na delu.

Strastni kadilci, taki, ki se tudi med delom nočejo - ali ne morejo - odreči cigareti, so namreč pogosto žrtve nesreč. Poleg tega pa so pri ISPESL ugotovili, da ima dim neprijetne osmotske sposobnosti. Delavec, ki kadi v prostori, kjer običajno predelujejo izolacije iz azbesta, bo s svojim dejanjem dosegel le toliko, da si bo na pljučih zbral usedline nikotina in azbesta, ki bi ga sicer ne vdihoval. Prav dim je menda snov, ki privablja drobce azbesta v dihalne ograde. Po analizah, preti kar 92 odst. delavcem-kadilcem nevarnost pljučnega raka.

ISPESL navaja še vrsto drugih primerov, v katerih so izredno ogrožene osebe, ki kadijo med delom. Zato si ISPESL prizadeva, da bi čimprej z zakonom uredili vprašanje kajenja na delovnem mestu, saj je kajenje škodljivo tudi za one, ki jim je življenje lepo tudi brez cigarete.

V ZDA uničujejo rakete

V arizonskem Tucsonu so v prisotnosti sovjetskih inšpektorjev začeli razstavljeni 41 manevrirnih raket Cruise, kot to predvideva sporazum o likvidaciji vseh raket srednjega doseg (na sliki). V ameriškem oporišču Hausen pri Frankfurtu pa so uničili izstrelitvene rampe za jedrske rakete srednjega dometa Pershing 2. V prihodnjih dneh bodo uničili še preostale izstrelitvene rampe. 407 raket Pershing 2 pa premeščajo v ZDA, kjer jih bodo po dogovoru s SZ uničili.

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma - Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OBVEZNIŠKA POSOJILA S ŠESTMESEČNIMI OVREDNOTENIMI OBRESTMi IN POVIŠANJi GLAVNICE

Sporočamo, da sta v smislu pravilnika spodaj navedenih posojil vrednost kupona in poviška kapitala v izplačilu sledeči:

POSOJILA	Kuponi	Poviški kapitala	
	izplačljivi 1.5.1989	polletje 1.11.1988 30.4.1989	skupna vrednost 1.5.1989
1984-1993 ovrednoteno II. emisija (Cavendish)	6,00%	—1,022%	—0,86%
1984-1993 ovrednoteno IV. emisija (Davy)	5,00%	0,90%	8,5425%
1987-1993 ovrednoteno III. em. (Thomson)	5,65% (*)	0,5085% (*)	1,5255% (*)
	izplačljivi 16.5.1989	polletje 16.11.1988 15.5.1989	skupna vrednost 16.5.1989
1985-2000 ovrednoteno II. emisija (Tesla)	5,00%	0,50%	4,475%

(*) bruto brez davčnega odtrgljaja 12,50%

Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.